

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettua lakia, Finanssivalvonnasta annettua lakia, rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettua lakia, Finanssivalvonnan valvontamaksusta annettua lakia ja sijoituspalvelulakia.

Esityksen tarkoituksena on panna osittain kansallisesti täytäntöön Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistuksen yhteydessä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi eräiden rahoitusmarkkinoita koskevien direktiivien muuttamisesta. Esityksessä ehdotetut muutokset kohdistuisivat rahoitusvälineiden markkinoita koskevaan direktiiviin sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevaan direktiiviin tehtyjen muutosten kansalliseen täytäntöönpanoon.

Kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettua lakia, Finanssivalvonnasta annettua lakia ja Finanssivalvonnan valvontamaksusta annettua lakia muutettaisiin raportointipalvelujen tarjoamista koskevan sääntelyn siirtämiseksi rahoitusvälineiden markkinoita koskevaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen ja raportointipalvelujen tarjoajien valvonnan siirtämiseksi Finanssivalvonnalta Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettua lakia muutettaisiin siten, että laissa huomioitaisiin unionin tasolla Euroopan pankkiviranomaiselle keskitettävät rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvät tehtävät.

Esityksen tarkoituksena on myös lisätä Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistusta koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen edellyttämät muutokset kansalliseen lainsäädäntöön.

Lisäksi tehtäisiin vähäisiä, lähinnä teknisluontoisia tarkistuksia kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin ja Finanssivalvonnasta annettuun lakiin.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan siten, että 3. lakiehdotus tulee voimaan 30.6.2021 ja muut lakiehdotukset 1.1.2022.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIAALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	4
1 Asian tausta ja valmistelu	4
1.1 Tausta	4
1.2 Valmistelu	5
1.2.1 EU-säädösten valmistelu	5
1.2.2 Hallituksen esityksen valmistelu	7
2 EU-säädösten tavoitteet ja pääasiallinen sisältö	8
2.1 Tavoitteet	8
2.2 Euroopan finanssivalvonta-asetusten muutosasetus	9
2.2.1 Yleistä	9
2.2.2 Euroopan finanssivalvonta-asetusten muutokset	9
2.2.3 MiFIR-asetuksen muutokset	15
2.2.4 Vertailuarvoasetuksen muutokset	16
2.2.5 Maksajan tiedot -asetuksen muutokset	18
2.3 ESRB-asetuksen muutosasetus	18
2.4 ESFS-direktiivi	19
2.4.1 Yleistä	19
2.4.2 MiFID II -direktiivin muutokset	19
2.4.3 Rahanpesudirektiivin muutokset	21
3 Nykytila ja sen arviointi	22
3.1 Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä	22
3.2 Laki Finanssivalvonnasta	23
3.3 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä	25
3.4 Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta	26
3.5 Sijoituspalvelulaki	26
3.6 Direktiivin säännökset, jotka eivät edellytä kansallista täytäntöönpanoa	27
3.6.1 MiFID II -direktiivin muutokset	27
3.6.2 Rahanpesudirektiivin muutokset	27
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	28
4.1 Keskeiset ehdotukset	28
4.2 Pääasialliset vaikutukset	29
4.2.1 Taloudelliset vaikutukset	29
4.2.2 Viranomaisvaikutukset	30
4.2.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset	30
5 Lausuntopalaute	31
6 Säännöskohtaiset perustelut	32
6.1 Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä	32
6.2 Laki Finanssivalvonnasta	36
6.3 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä	38
6.4 Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta	39
6.5 Sijoituspalvelulaki	39
7 Voimaantulo	39
8 Toimeenpano ja seuranta	40

HE 29/2021 vp

9 Suhde muihin esityksiin.....	40
9.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä.....	40
10 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	41
10.1 Elinkeinovapaus	41
10.2 Hallinnolliset seuraamukset	43
LAKIEHDOTUKSET	44
1. Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain muuttamisesta	44
2. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta	48
3. Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta	53
4. Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta	56
5. Laki sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:n muuttamisesta	60
LIITE	62
RINNAKKAISTEKSTIT	62
1. Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain muuttamisesta	62
2. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta	70
3. Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta	79
4. Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta	82
5. Laki sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:n muuttamisesta	87

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Euroopan finanssivalvontajärjestelmä (eng. *European System of Financial Supervision*, ESFS) käsittää kolme Euroopan valvontaviranomaista eli Euroopan pankkiviranomaisen (EBA), Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen (EIOPA) sekä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA) (jäljempänä kaikki yhdessä *Euroopan valvontaviranomaiset*), jotka valvovat ja antavat määräyksiä yksittäisille aloille ja laitoksille. Lisäksi Euroopan järjestelmäriskikomitea (ESRB) valvoo koko rahoitusjärjestelmää ja yhteensovittaa EU:n rahoitusvakauspolitiikkaa. Järjestelmä kattaa näin ollen sekä makro- että mikrotason valvonnan finanssimarkkinoilla. Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tavoitteena on varmistaa, että finanssialaan sovellettavat säännökset pannaan asianmukaisesti täytäntöön finanssivakauden säilyttämiseksi, sekä varmistaa luottamus finanssijärjestelmään yleisesti ja riittävä suojaj finanssipalvelujen asiakkaille.

Euroopan finanssivalvontajärjestelmää uudistettiin vuonna 2019 seuraavilla EU-säädöksillä:

1) Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 1093/2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 1094/2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) perustamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 1095/2010, rahoitusvälineiden markkinoista annetun asetuksen (EU) N:o 600/2014, rahoitusvälineissä ja rahoitussovimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä annetun asetuksen (EU) 2016/1011 ja varainsiirtojen mukana toimitettavista tiedoista annetun asetuksen (EU) 2015/847 muuttamisesta 18.12.2019 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/ 2175, jäljempänä *Euroopan finanssivalvonta-asetusten muutosasetus* tai *ESFS-asetus*;

2) finanssivalvontajärjestelmän makrotason vakauden valvonnasta Euroopan unionissa ja Euroopan järjestelmäriskikomitean perustamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 1092/2010 muuttamisesta 18.12.2019 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/2176, jäljempänä *ESRB-asetuksen muutosasetus*; ja

3) vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun direktiivin 2009/138/EY (Solvenssi II), rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2014/65/EU sekä rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen annetun direktiivin (EU) 2015/849 muuttamisesta 18.12.2019 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/2177, jäljempänä *ESFS-direktiivi*.

Euroopan finanssivalvonta-asetusten muutosasetuksesta, ESRB-asetuksen muutosasetuksesta ja ESFS-direktiivistä käytetään tässä esityksessä jäljempänä yhteistä nimitystä *Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistuspaketti*.

ESFS-direktiivi on tullut voimaan 30.12.2019. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 30.6.2021. ESFS-direktiivin osittaisesta täytäntöönpanosta annettiin 23.1.2020 sosiaali- ja terveysministeriössä valmisteltu hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vakuutusyhtiölain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 108/2019 vp). Kyseisellä esityksellä pantiin

kansallisesti täytäntöön ESFS-direktiivin 2 artikla, joka koskee vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/138/EY, jäljempänä *Solvenssi II -direktiivi*, muutoksia.

Tällä esityksellä pannaan kansallisesti täytäntöön ESFS-direktiivin muut säännökset kuin esityksellä HE 108/2019 vp täytäntöönpannut 2 artikla. Lisäksi tällä esityksellä tehdään Euroopan finanssivalvonta-asetusten muutosasetuksen edellyttämiä muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön.

1.2 Valmistelu

1.2.1 EU-säädösten valmistelu

Komissio julkisti 20.9.2017 tiedonannon yhdenntyn valvonnan lisäämisestä pääomamarkkinaunionin ja finanssimarkkinoiden yhdentymisen vahvistamiseksi muuttuvassa ympäristössä (COM(2017) 542 final). Tiedonannossaan komissio katsoi, että pääomamarkkinaunionin edistämiseksi EU:n olisi ensisijaisesti pyrittävä vahvistamaan ja yhdentämään finanssivalvontajärjestelmäänsä. Voimakas ja entistä yhdenyempi finanssivalvontajärjestelmä olisi komission mukaan keskeisessä asemassa niiden etujen realisoimisessa ja niihin haasteisiin vastaamisessa, jotka liittyvät EU:n finanssimarkkinoiden yhdentymiseen, teknologiakehitykseen sekä niiden merkitykseen kestäväen taloudellisen kehityksen tukemisessa.

Tiedonannon ohessa komissio antoi Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistusta koskevan sääntelypaketin, joka koostui useista erillisistä ehdotuksista. Sääntelypaketin keskiön muodosti komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 1093/2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäläkeviranomainen) perustamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 1094/2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) perustamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 1095/2010, eurooppalaisista riskipääomarahastoista annetun asetuksen (EU) N:o 345/2013, eurooppalaisista yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneista rahastoista annetun asetuksen (EU) N:o 346/2013, rahoitusvälineiden markkinoista annetun asetuksen (EU) N:o 600/2014, eurooppalaisista pitkäaikaissijoitusrahastoista annetun asetuksen (EU) 2015/760, rahoitusvälineissä ja rahoitussopimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä annetun asetuksen (EU) 2016/1011 ja arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi säänneltyllä markkinalla ottamisen yhteydessä julkaisutavasta esitteestä annetun asetuksen (EU) 2017/1129 muuttamisesta (COM(2017) 536 final). Ehdotuksen yhteydessä komissio julkisti myös ehdotukseen liittyvät vaikutusarviot (SWD(2017) 308 final ja SWD(2017) 309 final).

Lisäksi komissio antoi ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi finanssijärjestelmän makrotason vakauden valvonnasta Euroopan unionissa ja Euroopan järjestelmärisikokomitean perustamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 1092/2010 muuttamisesta (COM(2017) 538 final) sekä julkisti ehdotukseen liittyvät vaikutusarviot (SWD(2017) 313 final).

Asetusehdotusten yhteydessä komissio antoi myös ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2014/65/EU ja vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun direktiivin 2009/138/EY (Solvenssi II) muuttamisesta (COM(2017) 537 final).

Lisäksi komissio teki vielä muutoksen silloin käsiteltävänä olleeseen ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) perustamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta keskusvastapuolten toimilupamenettelyjen ja niihin osallistuvien viranomaisten sekä kolmansien maiden keskusvastapuolten tunnustamista koskevien vaatimusten osalta (komission EMIR II -ehdotus) (COM(2017) 539 final).

Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistusta koskevassa sääntelypaketissa komissio ehdotti lainsäädännöllisiä toimenpiteitä, joilla pyritään vahvistamaan finanssimarkkinoiden valvontaa sekä Euroopan valvontaviranomaisten ja ESRB:n asemaa. Ehdotukset perustuivat Euroopan finanssivalvontajärjestelmän yli kuuden toimintavuoden aikana saatuihin kokemuksiin sekä palautteeseen, jota on saatu Euroopan parlamentilta, jäsenvaltioilta, neuvostolta, julkisista kuulemisista ja vuoropuhelusta kaikkien asianomaisten sidosryhmien kanssa. Yhtenäisemmän finanssivalvonnan avulla pyritään edistämään pääomamarkkinaunionia, yhteismarkkinoiden toimivuutta, finanssimarkkinoiden yhdentymistä sekä rajat ylittävää rahoitustoimintaa.

Muutosehdotusten tarkoituksena oli päivittää EBA:n, EIOPA:n ja ESMA:n hallintoa, menettelyjä ja rahoitusta koskevia sääntöjä, vahvistaa niiden nykyisiä toimivaltuuksia sekä antaa niille uusia tehtäviä. Komission tavoitteena oli erityisesti uudistaa Euroopan valvontaviranomaisten hallintoa siten, että siitä tulisi toimivampi ja tehokkaampi ja että päätöksenteossa korostuisi enemmän EU:hun suuntautunut lähestymistapa kansallisten intressien ajamisen sijaan. Euroopan valvontaviranomaisille ehdotetut uudet tehtävät edellyttivät komission mukaan myös niiden rahoituspohjan päivittämistä, jotta nykyiset budjettijärjestelyt eivät rajoittaisi Euroopan valvontaviranomaisten toimintaa.

Kesken Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistusta koskevan sääntelypaketin käsittelyä Euroopan parlamentissa ja neuvostossa komissio julkaisi 12.9.2018 tiedonannon unionin vaka-
varaisuusvalvontaa ja rahanpesun torjuntaa koskevan sääntelykehysten lujittamista rahoituslaitoksia varten (COM(2018) 645 final) sekä ehdotti muutoksia aiemmin antamaansa esitykseen rahanpesun torjunnan osalta. Komissio antoi muutetun ehdotuksen Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 1093/2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 1094/2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) perustamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 1095/2010, eurooppalaisista riskipääomarahastoista annetun asetuksen (EU) N:o 345/2013, eurooppalaisista yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneista rahastoista annetun asetuksen (EU) N:o 346/2013, rahoitusvälineiden markkinoista annetun asetuksen (EU) N:o 600/2014, eurooppalaisista pitkäaikaissijoitusrahastoista annetun asetuksen (EU) 2015/760, rahoitusvälineissä ja rahoitussopimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä annetun asetuksen (EU) 2016/1011, arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla ottamisen yhteydessä julkaistavasta esitteestä annetun asetuksen (EU) 2017/1129 ja rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen annetun direktiivin (EU) 2015/849 muuttamisesta (COM(2018) 646 final).

Komission asetus- ja direktiiviehdotukset sekä luonnos valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission ehdotuksista olivat lausuntokierroksella EU-asioiden komitean alaisessa rahoituspalvelut ja pääomaliikkeet -jaoston (jaosto EU-10) kirjallisessa menettelyssä. Komission ehdotuksista annettiin eduskunnalle U-kirjelmä (U 62/2017 vp) 2.11.2017. Talousvaliokunta antoi 28.11.2017 asiasta lausunnon (TaVL 53/2017 vp).

Komission muutettua alkuperäistä ehdotustaan rahanpesun torjuntaa koskevien muutosten johdosta komission muutettu asetusehdotus ja tiedonanto sekä luonnos valtioneuvoston kirjelmäksi komission ehdotuksesta olivat lausuntokierroksella jaoston EU-10:n kirjallisessa menettelyssä. Komission muutetusta asetusehdotuksesta ja tiedonannosta annettiin eduskunnalle U-jatkokirjelmä (UJ 21/2018 vp) 11.10.2018. Talousvaliokunta antoi 22.11.2018 asiasta lausunnon (TaVL 59/2018 vp).

Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistuspakettia neuvoteltaessa Suomi suhtautui yleisesti myönteisesti ja rakentavasti Euroopan finanssivalvontajärjestelmän toiminnan kehittämiseen ja vahvistamiseen. Suomi katsoi finanssimarkkinoiden yhdentymisen, yhtenäisen valvonnan ja yhdenmukaisen sääntelyn soveltamisen olevan oikeansuuntaisia päämääriä EU:n rahoitusmarkkinoiden kehittämisen kannalta. Suomi piti kannatettavana perusteellisempaaakin olemassa olevan valvonta-arkkitehtuurin tarkastelua ja tehostamista.

Komissio ehdotti siirrettäväksi eräitä suoria valvontavaltuuksia kansallisilta toimivaltaisilta viranomaisilta ESMA:lle. Suomi katsoi kuitenkin, että eurooppalaisen finanssivalvontajärjestelmän kokonaiskuva ja pidemmän aikavälin tavoitteet erityisesti suoran toimivallan keskittämisessä eivät ilmenneet ehdotuksista. Toimet ESMA:n suoran valvonnan laajentamiseksi jäivät osittain hajanaisiksi. Suomi piti lähtökohtaisesti Euroopan valvontaviranomaisten suoraa toimivaltaa ja valvontaa perusteltuna, kun on kyse selkeästi rajat ylittävästä toiminnasta tai valvottavia on rajattu määrä. Pienten kansallisten toimijoiden valvonta oli kuitenkin tarkoituksenmukaista säilyttää kansallisella tasolla.

Rahanpesun torjunnan osalta Suomi tuki yleisesti tavoitetta vahvistaa rahanpesun torjunnan valvontaa sekä tehostaa viranomaisten välistä tietojenvaihtoa. Suomi piti periaatteessa oikeansuuntaisena EBA:n roolin vahvistamista unionissa ja katsoi, että keskittämällä nykyistä Euroopan valvontaviranomaisten toimivaltaa rahoitussektorin rahanpesun torjunnan valvonnassa yhdelle valvontaviranomaiselle voitaisiin edistää toiminnan tehokkuutta ja rahoitusmarkkinoiden vakautta. Suomi piti kuitenkin tärkeänä sen varmistamista, että kaikki muutosehdotukset olivat ehdottoman tarpeellisia, sillä EU:n rahanpesusääntelyä oli muutettu useasti viime vuosina.

Komission ehdotuksista neuvoteltaessa Euroopan parlamentissa ja neuvostossa jäsenvaltioiden enemmistö ei kuitenkaan nähnyt tarvetta perustavanlaatuisille muutoksille Euroopan valvontaviranomaisten hallintoon, menettelyihin, rahoitukseen ja toimivaltuuksiin yleisesti. Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen osalta kuitenkin kannatettiin EBA:n roolin kasvattamista. ESMA:lle ehdotettujen uusien valvontavastuiden osalta komission ehdotus muuttui neuvotteluissa enemmän Suomen neuvottelutavoitteiden mukaiseksi.

1.2.2 Hallituksen esityksen valmistelu

Esitysluonnos on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä. Esitysluonnoksesta järjestettiin julkinen lausuntokierros 9.10.–20.11.2020. Lausuntoja pyydettiin yhteensä 20 viranomaiselta ja yhteisöltä. Lausuntopalautteen sisällöstä ja huomioon ottamisesta kerrotaan tarkemmin jäljempänä jaksossa 5. [Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat saatavilla valtioneuvoston julkisessa palvelussa osoitteessa valtioneuvosto.fi/hankkeet tunnuksella VM112:00/2019.](https://www.valtioneuvosto.fi/hankkeet/tunnuksella/VM112:00/2019)

ESFS-direktiivin osittaisesta täytäntöönpanosta Solvenssi II -direktiivin muutosten (ESFS-direktiivin 2 artikla) osalta annettiin 23.1.2020 sosiaali- ja terveysministeriössä valmisteltu hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vakuutusyhtiölain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 108/2019 vp, TaVM 3/2020 vp, EV 20/2020 vp). Kyseiseen esitykseen liittyvät lait vahvistettiin 8.5.2020 säädöskokoelmannumeroilla 321/2020–324/2020.

2 EU-säädösten tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

2.1 Tavoitteet

Euroopan valvontaviranomaiset perustettiin vuoden 2008 finanssikriisin jälkeen edistämään ja valvomaan yhteisen sääntökirjan yhdenmukaista soveltamista kaikissa jäsenvaltioissa. Euroopan finanssivalvontajärjestelmän toiminta käynnistyi vuoden 2011 alusta, kun sitä koskevat seuraavat EU-asetukset tulivat voimaan:

1) Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1093/2010, jäljempänä *EBA-asetus*;

2) Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1094/2010, jäljempänä *EIOPA-asetus*;

3) Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/77/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1095/2010, jäljempänä *ESMA-asetus*; ja

4) finanssijärjestelmän makrotason vakauden valvonnasta Euroopan unionissa ja Euroopan järjestelmäriskikomitean perustamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1092/2010, jäljempänä *ESRB-asetus*.

EBA-asetuksesta, EIOPA-asetuksesta ja ESMA-asetuksesta käytetään tässä esityksessä yhteisesti nimitystä *Euroopan finanssivalvonta-asetukset*.

Euroopan valvontaviranomaiset ovat yhdenmukaistaneet Euroopan unionin finanssimarkkinoiden sääntelyä antamalla panoksensa asetuksia ja direktiivejä koskeviin komission lainsäädäntöaloitteisiin. Euroopan valvontaviranomaiset ovat myös toimittaneet komissiolle luonnoksia yksityiskohtaisista teknisistä standardeista, jotka on annettu delegoituina säädöksinä ja täytäntöönpanosäädöksinä. Euroopan valvontaviranomaiset ovat lisäksi lähentäneet finanssimarkkinoiden valvontaa ja valvontakäytäntöjä antamalla ohjeita toimivaltaisille viranomaisille, finanssilaitoksille ja finanssimarkkinoiden toimijoille sekä koordinoimalla valvontakäytäntöjen vertaisarviointia eri jäsenvaltioissa. Valvonnan ja valvontakäytäntöjen lähentämiseksi Euroopan valvontaviranomaisilla on lisäksi välineinään toimivaltaisten viranomaisten erimielisyyksien sovittelu ja unionin oikeuden rikkomismenettelyt.

Komission mukaan Euroopan valvontaviranomaiset eivät kuitenkaan ole kuuden ensimmäisen toimintavuotensa aikana aktiivisesti käyttäneet kaikkia työkalujaan valvonnan yhdenmukaisuuden edistämiseksi. Finanssimarkkinoiden ja -palveluiden tuloksettaampaa ja johdonmukaisempaa valvontaa on kuitenkin pidetty olennaisen tärkeänä, jotta toimijalle suotuisimman sääntelyn hyväksikäyttö saadaan poistettua jäsenvaltioiden väliltä näiden toteuttaessaan valvontatehtäviään. Näin voidaan nopeuttaa markkinoiden yhdentymistä ja luoda sisämarkkinoiden tarjoamia mahdollisuuksia finanssilaitoksille ja finanssimarkkinoiden toimijoille sekä sijoittajille.

Euroopan finanssivalvonta-asetuksiin tehdään muutoksia, joilla pyritään tekemään Euroopan valvontaviranomaisten päätöksenteosta riippumattomampaa ja vahvistamaan niiden olemassa olevia toimivaltuuksia. Euroopan valvontaviranomaisille annettavat lisävaltuudet tavoitteidensa

saavuttamiseksi edellyttävät asianmukaista hallinto- ja ohjausjärjestelmää, resurssien tehokasta käyttöä ja riittävää rahoitusta. Lisävaltuudet eivät yksinään riittäisi saavuttamaan Euroopan valvontaviranomaisten tavoitteita, jos niillä ei ole riittävät rahoitusta tai jos niitä ei hallinnoida tehokkaalla ja tuloksekkaalla tavalla (ESFS-asetuksen johdanto-osan 4 perustelukappale).

2.2 Euroopan finanssivalvonta-asetusten muutosasetus

2.2.1 Yleistä

Euroopan finanssivalvonta-asetusten muutosasetus koostuu 7 artiklasta, jonka 1 artiklassa säädetään EBA-asetuksen, 2 artiklassa EIOPA-asetuksen ja 3 artiklassa ESMA-asetuksen muutoksista. Nämä muutokset ovat rakenteeltaan ja sisällöltään pitkälti yhdenmukaisia muuten kuin EBA:lle myönnettävien rahanpesun ja terrorismin rahoituksen ehkäisemiseen ja torjuntaan liittyvien erityistehtävien ja valtuuksien osalta.

ESFS-asetuksen 4 artiklassa säädetään muutoksista rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) N:o 600/2014, jäljempänä *MiFIR-asetus*.

ESFS-asetuksen 5 artiklassa säädetään muutoksista rahoitusvälineissä ja rahoitussopimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2016/1011, jäljempänä *vertailuarvoasetus*.

ESFS-asetuksen 6 artiklassa säädetään muutoksista varainsiirtojen mukana toimitettavista tiedoista ja asetuksen (EY) N:o 1781/2006 kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2015/847, jäljempänä *maksajan tiedot -asetus*.

ESFS-asetuksen 7 artiklassa säädetään asetuksen voimaantulosta ja soveltamisesta.

EU-säädöksen sisällöstä tehdään jäljempänä selkoa sen verran kuin esityksessä ehdotettavan sääntelyn ymmärrettävyyden kannalta on tarkoituksenmukaista.

2.2.2 Euroopan finanssivalvonta-asetusten muutokset

Yleiset

Euroopan valvontaviranomaisten toimivaltaa ja tehtäviä koskevaa 1 artiklaa on päivitetty soveltamisalaan kuuluvien EU-säädösten osalta sekä siten, että Euroopan valvontaviranomaisten nimenomaisena tehtävänä mainitaan valvontakäytäntöjen lähentämisen tehostaminen sisämarkkinoilla. Suhteellisuusperiaatteen roolia Euroopan valvontaviranomaisen toiminnassa on korostettu säätämällä erikseen siitä, että Euroopan valvontaviranomaisten on tehtäviään hoitaessaan ja toimivaltaansa käyttäessään toimittava suhteellisuusperiaatteen sekä parempaa sääntelyä koskevan politiikan mukaisesti. Euroopan valvontaviranomaisten toimien olisi aina perustuttava Euroopan finanssivalvonta-asetuksessa tarkoitettuihin lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksytyihin säädöksiin ja pysyttävä näiden säädösten rajoissa tai kuuluttava Euroopan valvontaviranomaisten toimivallan piiriin. Euroopan valvontaviranomaiset perustavat myös komitean antamaan neuvoja siitä, miten toimissa ja toimenpiteissä otettaisiin huomioon alalla vallitsevat erot, jotka liittyvät riskien luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen, liiketoimintamalleihin ja -käytäntöihin sekä finanssimarkkinoiden ja niiden toimijoiden kokoon.

Toimista pidättäytymistä koskevat kirjeet

Euroopan finanssivalvonta-asetuksiin on lisätty uusi 9 c artikla toimista pidättäytymistä koskevista kirjeistä (eng. *no action letter*). Artiklassa säädetään toimenpiteistä, joihin Euroopan valvontaviranomaisen on ryhdyttävä silloin, kun tietyn EU-säädöksen soveltaminen todennäköisesti aiheuttaisi merkittäviä ongelmia. Näitä ongelmia voisi aiheutua siitä syystä, että säädökseen sisältyvät säännökset näyttäisivät olevan suoraan ristiriidassa toisen asiaan liittyvän säädöksen kanssa, säädöstä täydentävien tai täsmentävien alemman tasoisten säädösten puuttuminen aiheuttaisi perusteltuja epäilyjä säädöksen seurauksista taikka ohjeiden ja suositusten puuttuminen aiheuttaisi käytännön vaikeuksia säädöksen soveltamisessa. Jos Euroopan valvontaviranomainen katsoo, että säädös aiheuttaa merkittäviä poikkeuksellisia ongelmia markkinoiden luottamukselle, kuluttajien, asiakkaiden tai sijoittajien suojalle, finanssi- ja hyödykemarkkinoiden moitteettomalle toiminnalle ja eheydelle taikka finanssijärjestelmän vakaudelle, Euroopan valvontaviranomainen lähettää toimivaltaisille viranomaisille ja komissiolle kirjallisen selvityksen näistä ongelmista ja antaa tarvittaessa komissiolle lausunnon tarpeellisista toimista ja asian kiireellisyydestä.

Ohjeet, suositukset ja lausunnot

Euroopan finanssivalvonta-asetusten 16 artiklaa ohjeista ja suosituksista on muutettu korostamalla Euroopan valvontaviranomaisten antamien ohjeiden ja suositusten valmistelussa avoimien julkisten kuulemisten sekä ohjeisiin ja suosituksiin liittyen kustannusten ja hyötyjen analysoinnin merkitystä. Näiden kuulemisten ja analyysien olisi oltava oikeassa suhteessa ohjeiden tai suositusten laajuuteen, luonteeseen ja vaikutukseen. Lisäksi Euroopan valvontaviranomaiset pyytävät tarvittaessa 37 artiklassa tarkoitetulta alan osallisryhmältä neuvoja. Jos Euroopan valvontaviranomaiset eivät järjestä avointa julkista kuulemistä tai pyydä osallisryhmältä neuvoa, niiden on esitettävä tälle perustelut. Ohjeissa ja suosituksissa ei saa pelkästään viitata lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksytyjen säädösten osiin tai esittää niitä uudelleen ja ennen uuden ohjeen tai suosituksen antamista on tarkasteltava käytössä olevia ohjeita ja suosituksia päällekkäisyyksien välttämiseksi.

Euroopan finanssivalvonta-asetuksiin on myös lisätty uusi 16 a artiklan Euroopan valvontaviranomaisten oikeudesta antaa lausuntoja vastuualueisiinsa kuuluvista kysymyksistä.

Kysymykset ja vastaukset

Euroopan valvontaviranomaisten julkaisemat kysymykset ja vastaukset (eng. *questions and answers, Q&A*) ovat olleet tärkeä valvonnan lähentämiskeino, jolla on edistetty yhteisten käytäntöjen noudattamista antamalla ohjeita Euroopan valvontaviranomaisten toimivallan piiriin kuuluvien säädösten soveltamisesta. Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistuspaketissa Euroopan finanssivalvonta-asetuksiin on lisätty nimenomaiset säännökset näiden kysymysten ja vastausten oikeudellisesta asemasta sekä vastausten antamiseen sovellettavasta menettelystä. Uuden 16 b artiklan mukaan luonnolliset henkilöt, oikeushenkilöt, toimivaltaiset viranomaiset sekä unionin toimielimet ja elimet voivat esittää Euroopan valvontaviranomaisille kysymyksiä Euroopan finanssivalvonta-asetusten 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksytyjen säädösten ja niihin liittyvien delegoitujen säädösten ja täytäntöönpanosäädösten sekä niiden nojalla hyväksytyjen ohjeiden ja suositusten käytännön soveltamista tai täytäntöönpanoa varten. Euroopan valvontaviranomaisten antamat vastaukset näihin kysymyksiin eivät kuitenkaan ole sitovia. Kysymyksiä voi esittää millä tahansa unionin kielellä ja vastaukset on asetettava saataville ainakin sillä kielellä, jolla kysymys on esitetty. Lisäksi Euroopan valvontaviranomaisten tulee jatkossa välittää komissiolle sellaiset kysymykset, jotka edellyttävät

unionin oikeuden tulkintaa. Euroopan valvontaviranomaiset ylläpitävät verkkosivuillaan verkkopohjaista välinettä kysymysten esittämistä sekä kysymysten ja vastausten julkaisua varten.

Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen ehkäisemiseen ja torjuntaan liittyvät Euroopan pankkiviranomaisen tehtävät

Koska rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeillä on todennäköisimmin järjestelmävaikutusta pankkisektorilla, Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistuksen yhteydessä EBA:lle siirretään unionin tasolla johtava koordinointi- ja seurantatehtävä, jotta voidaan estää rahoitusjärjestelmän käyttäminen väärin rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen liittyviin tarkoituksiin. EBA:lle annetaan valtuudet toimia myös EIOPA- ja ESMA-asetusten soveltamisalalla siinä määrin kuin tällaiset valtuudet liittyvät rahanpesun tai terrorismin rahoituksen ehkäisemiseen ja torjumiseen ja silloin, kun on kyse näiden asetusten soveltamisalaan kuuluvista finanssialan toimijoista ja niitä valvovista toimivaltaisista viranomaisista. EBA koordinoi toimintaansa tiiviisti EU:n rahanpesun selvittelykeskusten kanssa.

EBA:n toimenpiteisiin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen ehkäisemiseksi kuuluu EBA-asetuksen uuden 9 a artiklan mukaan muun muassa tietojen kerääminen toimivaltaisilta viranomaisilta niistä heikkouksista, jotka on havaittu toimilupien myöntämisen tai jatkuvan valvonnan yhteydessä finanssialan toimijoiden prosesseissa ja menettelyissä sekä toimivaltaisten viranomaisten toteuttamissa toimenpiteissä. EBA perustaa kerätyistä tiedoista keskustietokannan ja edistää viranomaisten välistä yhteistyötä varmistamalla, että merkityksellisiä tietoja välitetään asianmukaisesti. EBA voi myös tarvittaessa toimittaa jäsenvaltioiden kansallisille oikeusviranomaisille ja Euroopan syyttäjänvirastolle hallussaan olevia todisteita.

EBA:n toimenpiteisiin kuuluu toimintansa tiivis koordinointi ja tietojenvaihto toimivaltaisten viranomaisten, Euroopan keskuspankin (EKP) ja EU:n rahanpesun selvittelykeskusten kanssa. Lisäksi EBA laatii yhteisiä ohjeita ja standardeja rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen ehkäisemiseksi finanssialalla, avustaa toimivaltaisia viranomaisia niiden pyynnöstä sekä seuraa markkinakehitystä ja arvioi rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen liittyviä haavoittuvuuksia ja riskejä finanssialalla.

EBA suorittaa yhdessä toimivaltaisten viranomaisten kanssa riskinarviointeja arvioidakseen, millaiset strategiat, valmiudet ja resurssit toimivaltaisilla viranomaisilla on käsitellä ylikansallisisessa riskiarviossa unionin tasolla määritettyjä rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen liittyviä suurimpia kehittymässä olevia riskejä. Jos on viitteitä siitä, että finanssialan toimijat ovat rikkoneet rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2015/849, jäljempänä *rahampesudirektiivi*, säädettyjä vaatimuksia ja nämä tapaukset ulottuvat rajojen yli ja kolmansiin maihin, EBA:lla on johtava tehtävä unionissa toimivien toimivaltaisten viranomaisten ja tarvittaessa kolmansissa maissa toimivien asianomaisten viranomaisten välisen yhteistyön helpottamisessa.

EBA perustaa myös rahanpesun ja terrorismin rahoituksen vastaisen pysyvän sisäisen komitean koordinoimaan toimenpiteitä, joilla estetään ja torjutaan rahoitusjärjestelmien käyttöä rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen, ja valmistelemaan luonnokset päätöksiksi, jotka EBA tekee. Tämä komitea koostuu kaikkien jäsenvaltioiden rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjuntaa koskevan lainsäädännön noudattamisesta vastaavien viranomaisten ja elinten sekä Euroopan

valvontaviranomaisten korkean tason edustajista. Lisäksi komissio, ESRB ja EKP:n valvontaelin nimittävät kukin korkean tason edustajan osallistumaan komitean kokouksiin tarkkailijana.

EBA-asetukseen on lisätty myös uusi 9 b artikla rahanpesun ja terrorismin rahoituksen ehkäisemiseen ja torjuntaan liittyvistä tutkintapyyntöistä. Asioissa, jotka koskevat rahoitusjärjestelmän käytön estämistä ja torjumista rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, EBA voi, jos sillä on viitteitä olennaisista rikkomisista, pyytää toimivaltaista viranomaista tutkimaan finanssialan toimijan tekemät mahdolliset unionin oikeuden rikkomiset ja sellaisen kansallisten lainsäädännön rikkomiset, jolla direktiivit saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä tai joissa käytetään jäsenvaltioille myönnettyjä vaihtoehtoja. Lisäksi EBA voi pyytää toimivaltaista viranomaista harkitsemaan seuraamusten määräämistä. Toimivaltaisen viranomaisen on noudatettava sille esitettyjä pyyntöjä ja ilmoitettava EBA:lle toteuttamistaan toimista.

Unionin oikeuden rikkomista koskevaa 17 artiklaa on lisäksi täydennetty siten, että EBA voi vaatia toimivaltaista viranomaista noudattamaan kyseisen artiklan 4 kohdassa tarkoitettua komission virallista lausuntoa asioissa, jotka koskevat rahoitusjärjestelmän käytön estämistä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, vaikka kyse ei olisikaan finanssialan toimijoihin suoraan sovellettavista säädöksistä. Jos toimivaltainen viranomainen ei tällöin noudata kyseistä vaatimusta, EBA voi kohdistaa päätöksen suoraan finanssialan toimijaan. Tätä varten EBA soveltaa kaikkea asiaa koskevaa unionin oikeutta ja direktiivin täytäntöönpanevaa kansallista lainsäädäntöä, myös mahdolliset jäsenvaltio-optiot mukaan lukien. Vastaavalla tavalla myös toimivaltaisten viranomaisten välisten erimielisyyksien ratkaisemista koskevaan 19 artiklaan on lisätty säännökset siitä, että EBA voi lopulta tehdä finanssialan toimijalle osoitetun yksittäisen päätöksen, vaikka säädökset eivät olisi suoraan sovellettavia.

Yhteinen valvontakulttuuri

Yhteistä valvontakulttuuria koskevaa 29 artiklaa on muutettu siten, että jatkossa EBA:n lisäksi myös EIOPA:a ja ESMA:a koskevat säännökset unionin valvontakäsikirjan luomisesta. Yhteisen valvontakulttuurin luomiseksi myös EIOPA ja ESMA laativat ja pitävät ajan tasalla unionin finanssilaitosten ja finanssimarkkinoiden toimijoiden valvontaa koskevan unionin valvontakäsikirjan, joka ottaa asianmukaisesti huomioon riskien luonteen, laajuuden ja monitahoisuuden, finanssilaitosten ja finanssimarkkinoiden toimijoiden liiketoimintakäytännöt ja -mallit sekä koon. Unionin valvontakäsikirjassa esitetään parhaat käytännöt ja täsmennetään korkealaatuiset menetelmät ja prosessit.

Lisäksi EBA:n tehtäväksi on säädetty unionin finanssilaitosten kriisinratkaisua koskevan kriisinratkaisukäsikirjan laatiminen.

Unionin strategiset valvonnan painopisteet

Euroopan valvontaviranomaisille on säädetty 29 a artiklassa uusi valtuus määrittellä säännöllisesti vähintään joka kolmas vuosi enintään kaksi unionin laajuisesti merkittävää painopistettä, jotka toimivaltaisten viranomaisten on otettava huomioon omia työohjelmia laatiessaan. Kunkin Euroopan valvontaviranomaisen on keskusteltava toimivaltaisten viranomaisten asiaankuuluvista toimista seuraavana vuonna ja tehtävä tätä koskevat päätelmät. Unionin laajuiset merkittävät painopisteet eivät kuitenkaan saa estää kansallisia toimivaltaisia viranomaisia soveltamasta kansallisia parhaita käytäntöjään ja toimimasta muiden kansallisten painopisteidensä ja kehityssuuntaustensa mukaisesti. Unionin laajuisissa valvonnan painopisteissä olisi otettava huomioon myös kansalliset erityispiirteet.

Vertaisarvioinnit

Euroopan finanssivalvonta-asetusten 30 artiklan mukaista toimivaltaisten viranomaisten toimien vertaisarviointeja on uudistettu säätämällä tätä tehtävää varten perustettavasta vertaisarviointikomiteasta sekä vertaisarvioinnin tulosten seurannasta. Euroopan valvontaviranomaiset perustavat vertaisarviointien suorittamiseksi tilapäisiä vertaisarviointikomiteoita, jotka koostuvat Euroopan valvontaviranomaisten henkilöstöstä ja toimivaltaisten viranomaisten jäsenistä. Vertaisarviointikomiteoiden puheenjohtajana toimii Euroopan valvontaviranomaisen henkilöstön jäsen.

Euroopan valvontaviranomainen laatii vertaisarvioinnin tuloksista vertaisarviointikertomuksen, jonka vertaisarviointikomitea valmistelee ja hallintoneuvosto hyväksyy. Kertomuksessa on kerrottava jatkotoimista, joiden katsotaan vertaisarvioinnin tuloksena olevan asianmukaisia, oikeasuhteisia ja tarpeellisia. Toimivaltaisten viranomaisten on kaikin tavoin pyrittävä noudattamaan annettuja ohjeita ja suosituksia. Kahden vuoden kuluttua vertaisarviointikertomuksen julkaisemisesta Euroopan valvontaviranomainen laati seurantakertomuksen, jossa arvioidaan vertaisarvioinnin kohteena olevien toimivaltaisten viranomaisten toteuttamien toimien riittävyyttä ja vaikuttavuutta. Euroopan valvontaviranomainen julkaisee vertaisarvioinnin ja seurantakertomuksen perustellut päähavainnot. Jos Euroopan valvontaviranomaisen perustellut päähavainnot poikkeavat vertaisarviointikomitean määrittämistä, Euroopan valvontaviranomainen toimittaa vertaisarviointikomitean havainnot luottamuksellisesti Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle.

Kansainväliset suhteet

Euroopan finanssivalvonta-asetusten 33 artiklassa säädettyä komission vastaavuuspäätösten valvontajärjestelmää on lujitettu sen varmistamiseksi, että kolmannen maan vastaavuuden arviointi olisi läpinäkyvämpää, ennakoitavampaa ja johdonmukaisempaa. Kunkin Euroopan valvontaviranomaisen on jatkossa seurattava sääntelyn ja valvonnan kehitystä sekä täytäntöönpanokäytäntöjä ja markkinakehitystä niissä kolmansissa maissa, joiden osalta komissio on tehnyt vastaavuutta koskevat päätökset. Lisäksi Euroopan valvontaviranomaisen on tarkistettava, täyttyvätkö vastaavuuspäätöksen perustana olevat edellytykset edelleen. Euroopan valvontaviranomaisen on toimitettava seurantatoimistaan Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle sekä toisille Euroopan valvontaviranomaisille luottamuksellinen raportti. Lisäksi Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle on ilmoitettava ilman aiheetonta viivästystä sellaisista kolmansia maiden sääntely- ja valvontakäytäntöjen muutoksista, jotka saattavat vaikuttaa finanssivakauteen, markkinoiden eheyteen, sijoittajansuojaan tai sisämarkkinoiden toimintaan.

Organisaatio ja päätöksenteko

Euroopan valvontaviranomaista edustaa puheenjohtaja, joka on kokopäivätoiminen riippumaton ammattihenkilö. Puheenjohtaja vastaa hallintoneuvoston työn valmistelusta ja johtaa hallintoneuvoston kokouksia sekä vastaa johtokunnan esityslistan laatimisesta johtokunnan hyväksyttäväksi ja johtaa johtokunnan kokouksia. Puheenjohtajan asemaa on muutettu hallintoneuvostossa siten, että puheenjohtajasta on tehty äänivaltainen jäsen, mutta puheenjohtaja ei saa äänestää 10–16 artiklassa yksilöityjen säädösten sekä 9 artiklan 5 kohdan kolmannen alakohdan ja VI luvun mukaisista päätöksistä. Puheenjohtajan valintaprosessia on uudistettu siten, että hallintoneuvosto ei enää nimitä puheenjohtajaa, vaan hallintoneuvosto laatii komission avustama luettelon pätevistä hakijoista puheenjohtajan tehtävään, mutta päätöksen puheenjohtajan nimitämisestä tekee jatkossa neuvosto Euroopan parlamentin vahvistuksen jälkeen. Jos puheenjohtaja

taja ei enää täytä 49 artiklassa esitettyjä edellytyksiä tai jos hänen on todettu syyllistyneen vakavaan väärinkäytökseen, neuvosto voi komission ehdotuksesta, jonka Euroopan parlamentti on hyväksynyt, tehdä päätöksen puheenjohtajan erottamiseksi tehtävästään.

Päätöksenteon osalta Euroopan finanssivalvonta-asetuksen 44 artiklaa on uudistettu siten, että unionin oikeuden rikkomista koskevan 17 artiklan, kansallisten valvontaviranomaisten välisten erimielisyyksien ratkaisemista koskevan 19 artiklan sekä toimivaltaisten viranomaisten vertaisarviointia koskevan 30 artiklan mukaisten päätösten osalta hallintoneuvostossa otetaan käyttöön kirjallinen menettely. Hallintoneuvosto äänestää ehdotetuista päätöksistä käyttäen kirjallista menettelyä, jossa hallintoneuvoston äänivaltaisilla jäsenillä on kahdeksan työpäivää aikaa äänestää. Ehdotettu päätös katsotaan hyväksytyksi, ellei hallintoneuvoston äänivaltaisten jäsenten yksinkertainen enemmistö vastusta sitä. Jos kolme äänivaltaista hallintoneuvoston jäsentä vastustaa kirjallista menettelyä, hallintoneuvosto keskustelee ja päättää päätösehdotuksesta hallintoneuvoston normaalia päätöksentekomenettelyä noudattaen.

Päätöksenteon riippumattomuuden varmistamiseksi hallintoneuvoston kokouksiin osallistuvien hallintoneuvoston jäsenten, puheenjohtajan sekä äänioikeutettomien edustajien ja tarkkailijoiden on ilmoitettava ennen kokousta sellaisista etunäkökohdista, joiden voidaan katsoa heikentävän heidän riippumattomuuttaan esityslistalla olevien asioiden suhteen, ja pidättäytyttävä osallistumasta kyseisiä kohtia koskevaan keskusteluun ja äänestykseen. Hallintoneuvosto vahvistaa työjärjestyksessään käytännönjärjestelyt eturistiriitojen ehkäisemistä ja hallintaa varten (Euroopan finanssivalvonta-asetusten 42 artikla).

Koordinointiryhmät

Euroopan valvontaviranomaiset voivat uuden 45 b artiklan nojalla perustaa omasta aloitteestaan tai toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä koordinointiryhmiä käsittelemään määriteltyjä aiheita, joiden osalta koordinointi voi olla tarpeen. Kaikkien toimivaltaisten viranomaisten on osallistuttava koordinointiryhmiin ja annettava koordinointiryhmille tarvittavat tiedot, jotta nämä voivat hoitaa koordinointitehtävänsä toimeksiantonsa mukaisesti. Ryhmien puheenjohtajana toimii yksi Euroopan valvontaviranomaisen johtokunnan jäsenistä. Kukin koordinointiryhmästä vastuussa oleva johtokunnan jäsen antaa vuosittain hallintoneuvostolle kertomuksen keskustelujen tärkeimmistä kohdista ja havainnoista ja tarvittaessa ehdottaa sääntelyä koskevia jatkotoimia tai vertaisarviointia kyseisellä alalla. Toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava Euroopan valvontaviranomaiselle, miten ne ovat ottaneet koordinointiryhmien työn huomioon toiminnassaan.

Rahoitus

Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistuspaketissa Euroopan valvontaviranomaisten rahoitusmalliin ei tehty merkittäviä muutoksia. Euroopan valvontaviranomaisten rahoitus muodostuu edelleen Euroopan finanssivalvonta-asetusten 62 artiklan mukaan kolmesta osasta: kansallisten finanssivalvontaviranomaisten pakollisista maksuosuuksista, Euroopan unionin yleiseen talousarvioon (pääluokka ”Komissio”) otetusta unionin avustuksesta sekä Euroopan valvontaviranomaisille asianomaisissa unionin säädöksissä tarkemmin säädetyissä tapauksissa suoritettavista maksuista. Euroopan valvontaviranomaisten rahoituksesta 40 prosenttia on ollut peräisin unionin varoista ja 60 prosenttia kansallisten finanssivalvontaviranomaisten maksuosuuksista, jotka suoritetaan siirtomääräyksiä koskevan pöytäkirjan (N:o 36) 3 artiklan 3 kohdassa määrätyn äänen painotusten mukaisesti. Euroopan finanssivalvonta-asetusten 62 artiklan 1 kohtaan lisättiin kuitenkin Euroopan valvontaviranomaisille mahdollisuus saada tuloja jäsenvaltioiden ja tarkkailijoiden mahdollisista vapaaehtoisista rahoitusosuuksista (d alakohta) sekä

julkaisuista, koulutuksesta ja muista Euroopan valvontaviranomaisen tarjoamista palveluista, joista yksi tai useampi toimivaltainen viranomainen on pyytänyt, kannettavaksi sovitusta maksuista (e alakohta). Jäsenvaltioiden ja tarkkailijoiden mahdollisia vapaaehtoisia rahoitusosuuksia ei kuitenkaan hyväksytä, jos niiden hyväksyminen asettaisi Euroopan valvontaviranomaisen riippumattomuuden ja puolueettomuuden kyseenalaiseksi.

2.2.3 MiFIR-asetuksen muutokset

Rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2014/65/EU (jäljempänä *MiFID II -direktiivi*) luotiin raportointipalvelujen tarjoajia koskeva sääntelykehys. MiFID II -direktiivissä edellytetään, että sijoituspalveluyrityksen toteuttamia kauppoja koskevia tietoja tämän puolesta julkistavalla toimijalla on toimilupa hyväksytyin julkistamisjärjestelyn (eng. *approved publication arrangement*, APA) muodossa. Lisäksi konsolidoitujen kauppatietojen tarjoajan (eng. *consolidated tape provider*, CTP) edellytetään keräävän oman pääoman ehtoisia rahoitusvälineitä ja muita kuin oman pääoman ehtoisia rahoitusvälineitä koskevia konsolidoituja kauppatietoja unionissa MiFID II -direktiivin mukaisesti. Samalla myös virallistettiin liike-toimista ilmoittamisessa käytettävät kanavat edellyttämällä, että sijoituspalveluyrityksen puolesta toimivaltaiselle viranomaiselle raportoitavalla kolmannella osapuolella on toimilupa hyväksytyin ilmoitusjärjestelmän (eng. *approved reporting mechanism*, ARM) muodossa.

Kaupankäyntitietojen sekä niiden käsittelyn ja tarjoamisen laadulla on suuri merkitys rahoitusmarkkinoiden avoimuudelle. Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistuksen yhteydessä on tästä syystä katsottu perustelluksi siirtää raportointipalvelujen tarjoajien toimilupien myöntämiseen ja valvontaan liittyvät tehtävät sekä eräät tietojenkeruuvaltuudet kansallisilta toimivaltaisilta viranomaisilta ESMA:lle. Tällä muutoksella pyritään huomioimaan kaupankäyntitietojen rajat ylittävä ulottuvuus, toimivallan keskittämisen hyödyt sekä valvontakäytäntöjen mahdollisten eroavaisuuksien haitallinen vaikutus kaupankäyntitietojen laatuun ja raportointipalvelujen tarjoajien tehtäviin. Näiden uusien tehtävien on myös katsottu tukevan ESMA:a sen muissa tehtävissä, joita se jo hoitaa MiFIR-asetuksen mukaisesti, kuten markkinoiden valvonnassa sekä väliaikaisesti interventio toimiin ja positionhallintaan liittyvien valtuuksien käytössä. (ESFS-direktiivin johdanto-osan 2 perustelukappale.)

MiFIR-asetuksen uuden 27 b artiklan 1 kohdan mukaan hyväksytyin julkistamisjärjestelyn, konsolidoitujen kauppatietojen tarjoajan tai hyväksytyin ilmoitusjärjestelmän toiminta säännöllisenä ammatti- tai liiketoimintana edellyttää pääsääntöisesti ESMA:n ennakolta antamaa toimilupaa. MiFIR-asetuksen 2 artiklan 3 kohdassa ja 27 b artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa säädetään kuitenkin raportointipalvelujen tarjoajien toimiluvan myöntämistä ja valvontaa koskevasta poikkeuksesta. Komissiolle siirretään valta antaa delegoituja säädöksiä, joissa täsmennetään perusteet määrittää ne hyväksytyt ilmoitusjärjestelmät ja hyväksytyt julkistamisjärjestelyt, joille niiden sisämarkkinoiden kannalta vähäisestä merkityksestä johtuen toimiluvan myöntää ja joiden valvonnasta vastaa MiFID II -direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 26 alakohdassa määritelty jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen. Komissio ottaa tässä huomioon sen, missä määrin palveluja tarjotaan vain yhdessä jäsenvaltiossa toimiluvan saaneille sijoituspalveluyrityksille, millainen on kauppoja koskevien ilmoitusten ja liiketoimien määrä sekä kuuluuko hyväksytty ilmoitusjärjestelmä tai hyväksytty julkistamisjärjestely rajojen yli toimivien finanssimarkkinoiden toimijoiden ryhmään. Kuitenkin jos ESMA valvoo yhteisöä sellaisten palvelujen osalta, joita se tarjoaa raportointipalvelun tarjoajana, mitään sen toimintaa hyväksyttynä ilmoitusjärjestelmänä tai hyväksyttynä julkistamisjärjestelynä ei jätetä ESMA:n valvonnan ulkopuolelle.

Toimiluvan myöntämistä ja valvontaa koskevien valtuuksien johdonmukainen siirtäminen EU-tasolle on edellyttänyt, että raportointipalvelujen tarjoajien toimintaa koskeviin vaatimuksiin

sekä raportointipalvelujen tarjoajia koskeviin toimivaltaisten viranomaisten toimivaltuuksiin liittyvät asiaankuuluvat MiFID II -direktiivin säännökset kumotaan ja kyseiset säännökset lisätään MiFIR-asetuksen uuteen raportointipalveluja koskevaan IV a osastoon. Samoin MiFIR-asetukseen on lisätty uusi VI a osasto ESMA:n valtuuksista ja toimivallasta, jossa säädetään suoraan valvontaan liittyvistä välttämättömistä Euroopan valvontaviranomaisen valtuuksien käytöstä ja valvontatoimenpiteistä, tietojenvaihdosta, yleisistä tutkimuksista ja paikalla tehtävistä tarkistuksista sekä toimilupa- ja valvontamaksuista ja tehtävien siirtämisestä jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille. Lisäksi kyseisessä osastossa säädetään raportointipalvelujen tarjoajiin sovellettavista hallinnollisista seuraamuksista ja muista hallinnollisista toimenpiteistä sekä näiden määräämistä koskevista menettelysäännöksistä ja muutoksenhausta.

Raportointipalvelujen tarjoajia koskevat valtuudet ja tehtävät siirtyvät ESMA:lle 1.1.2022. Sel-laista toimilupahakemusta, jonka toimivaltaiset viranomaiset ovat vastaanottaneet ennen 1.10.2021, ei kuitenkaan siirretä ESMA:lle, vaan asianomainen toimivaltainen viranomainen tekee asiaa koskevan päätöksen.

Raportointipalvelujen tarjoajien toimiluvan myöntämisen ja valvonnan lisäksi MiFIR-asetusta on muutettu siten, että jatkossa ESMA voi suoraan 22 artiklan nojalla vaatia tietoja kauppapai-koilta, hyväksytyiltä julkistamisjärjestelyiltä ja konsolidoitujen kauppatietojen tarjoajilta kaup-paa edeltävien ja kaupan jälkeisten avoimuusvaatimusten ja kaupankäyntivelvollisuuksien mää-rittämiseksi. Lisäksi 27 artiklassa tarkoitetut rahoitusvälineitä koskevat viitetiedot on jatkossa toimitettava kansallisen toimivaltaisen viranomaisen sijaan ESMA:lle.

MiFIR-asetusta on muutettu myös siten, että komissiolle siirretään valta täydentää asetusta hy-väksymällä:

- delegoituja säädöksiä, joissa määritetään 27 artiklan 4 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tar-koitetut edellytykset ja se, missä olosuhteissa mainitussa alakohdassa tarkoitettua keskeyttä-mistä lakataan soveltamasta (27 artiklan 4 kohdan neljäs alakohta);

- tekniset sääntelystandardit ylimmän hallintoelimen jäsenten sopivuuden arvioinnista ottaen huomioon heidän eri asemansa ja tehtävänsä sekä tarpeen välttää eturistiriitoja ylimmän hallin-toelimen jäsenten ja hyväksytyyn julkistamisjärjestelyyn, konsolidoitujen kauppatietojen tarjoajan tai hyväksytyyn ilmoitusjärjestelmän käyttäjien välillä (27 f artiklan 5 kohta);

- delegoidun säädöksen määrittääkseen tarkemmin sakkojen tai uhkasakkojen määräämistä kos-kevan valtuuden käyttöä koskevat menettelysäännöt, mukaan luettuina puolustautumisoikeuk-sia koskevat säännökset, ajalliset säännökset, sakkojen tai uhkasakkojen perimistä koskevat säännökset sekä seuraamusten määräämisen ja täytäntöönpanon vanhentumisaikoja koskevat säännökset (38 k artiklan 10 kohta); ja

- delegoidun säädöksen, jolla se määrittelee tarkemmin maksujen lajin, maksujen kohteet, mak-sujen määrän ja maksutavan (38 n artiklan 3 kohta).

2.2.4 Vertailuarvoasetuksen muutokset

Vertailuarvoasetuksessa säädetään vertailuarvoja koskevasta yhteisestä sääntelykehiksestä, jolla varmistetaan rahoitusvälineissä ja rahoitussopimuksissa vertailuarvoina käytettävien tai si-joitusrahastojen arvonkehityksen mittaamiseen käytettävien indeksien tarkkuus ja koskematto-muus unionissa. Vertailuarvoasetusta sovelletaan vertailuarvojen tarjontaan, vertailuarvojen syöttötietojen toimittamiseen ja vertailuarvojen käyttöön unionissa.

Kriittisiä vertailuarvoja käyttäviä rahoitustuotteita on saatavilla kaikissa jäsenvaltioissa ja sen vuoksi kyseiset vertailuarvot ovat tärkeitä finanssimarkkinoiden toiminnan ja vakauden kannalta. Kriittisen vertailuarvon valvonnassa on pidetty tärkeänä sitä, että siinä otettaisiin kokonaisvaltaisesti huomioon mahdolliset vaikutukset koko unionin alueella eikä pelkästään siinä jäsenvaltiossa, jossa kriittisen vertailuarvon hallinnoija sijaitsee, tai siinä jäsenvaltiossa, jossa sen tietolähteet sijaitsevat. Tämän johdosta Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistuksen yhteydessä vertailuarvoasetusta on muutettu siirtämällä tiettyjen kriittisten vertailuarvojen valvonta unionin alueella ESMA:lle. Päälekkäisten tehtävien välttämiseksi ESMA valvoo kriittisten vertailuarvojen hallinnoijia myös niiden hallinnoimien muiden kuin kriittisten vertailuarvojen osalta (ESFS-asetuksen johdanto-osan perustelukappale 53).

Vertailuarvoasetuksen 40 artiklaa toimivaltaisista viranomaisista on muutettu siten, että ESMA on toimivaltainen viranomainen 20 artiklan 1 kohdan a ja c alakohdassa tarkoitettujen kriittisten vertailuarvojen hallinnoijille. Nämä kriittiset vertailuarvot joko täyttävät a alakohdassa asetetun 500 miljardin euron määrällisen raja-arvon tai niitä pidetään kriittisinä, koska vertailuarvolla ei ole lainkaan tai on hyvin vähän markkinaperusteisia korvaavia vertailuarvoja ja sen olemassaolo ja tarkkuus ovat merkityksellisiä markkinoiden eheyden, rahoitusvakauden, kuluttajien, reaali-talouden tai kotitalouksien ja yritysten rahoituksen kannalta yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa. Sen sijaan, jos kyse on saman artiklan b alakohdassa tarkoitettua kriittisestä vertailuarvosta, joka perustuu sellaisten tietolähteiden toimittamiin tietoihin, joiden enemmistö sijaitsee yhdessä jäsenvaltiossa, ja kyseinen jäsenvaltio on tunnustanut vertailuarvon kriittiseksi artiklan 2, 3, 4 ja 5 kohdassa säädetyn menettelyn mukaisesti, kansallinen toimivaltainen viranomainen säily edelleen toimivaltaisena.

Tiettyjen kriittisten vertailuarvojen hallinnoijien valvonnan lisäksi ESMA on jatkossa toimivaltainen myös 32 artiklassa tarkoitetun kolmannen maan vertailuarvojen hallinnoijien tunnustamisen suhteen.

Valvontavaltuuksien siirtämisen johdosta vertailuarvoasetuksen VI osastoon on lisätty uusi 4 luku, jossa säädetään suoraan valvontaan liittyvistä välttämättömistä Euroopan valvontaviranomaisen valtuuksien käytöstä ja valvontatoimenpiteistä, tietojenvaihdosta, yleisistä tutkimuksista ja paikalla tehtävistä tarkistuksista sekä toimilupa- ja valvontamaksuista ja tehtävien siirtämisestä jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille. Lisäksi kyseisessä luvussa säädetään hallinnollisista seuraamuksista ja muista hallinnollisista toimenpiteistä sekä näiden määräämistä koskevista menettelysäännöksistä ja muutoksenhausta.

Kaikki viitearvoasetuksen 40 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuille toimivaltaisille viranomaisille annetut valtuudet ja tehtävät, jotka liittyvät 40 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja hallinnoijia koskevaan valvonta- ja täytäntöönpanotoimintaan, on lakkautettava 1 päivänä tammikuuta 2022. Samana päivänä kyseiset valtuudet ja tehtävät siirtyvät ESMA:lle. Sellaisia 20 artiklan 1 kohdan a ja c alakohdassa tarkoitettuja kriittisen vertailuarvon hallinnoijien toimilupahakemuksia ja 32 artiklan mukaisia tunnustusta koskevia hakemuksia, jotka toimivaltaiset viranomaiset ovat vastaanottaneet ennen 1.10.2021 ei kuitenkaan siirretä ESMA:lle, vaan asianomaiset toimivaltaiset viranomaiset tekevät hyväksyntää tai tunnustusta koskevan päätöksen.

Vertailuarvoasetusta on muutettu myös siten, että komissiolle siirretään valta täydentää asetusta hyväksymällä:

- tekniset sääntelystandardit määritelläkseen vaatimukset, joilla varmistetaan, että 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut hallintojärjestelyt ovat riittävän vakaat (4 artiklan 9 kohta);

- tekniset sääntelystandardit määritelläkseen edellytykset, joilla varmistetaan 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut menetelmät ovat kyseisen kohdan a-e alakohdan mukaiset (12 artiklan 4 kohta);

- tekniset sääntelystandardit määrittääkseen 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen järjestelmien ja valvonnan ominaisuudet (14 artiklan 4 kohta);

- tekniset sääntelystandardit niiden perusteiden täsmentämiseksi, joihin 21 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun arvion on perustuttava (21 artiklan 5 kohta);

- tekniset sääntelystandardit niiden perusteiden määrittämiseksi, joilla toimivaltainen viranomainen voi vaatia muutoksia 26 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuun vaatimustenmukaisuusvaikutukseen (26 artiklan 6 kohta);

Komissio voi myös antaa vertailuarvoasetuksen 49 artiklan mukaisen delegoidun säädöksen, jossa täsmennetään 30 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan a ja b alakohdassa tarkoitetut edellytykset, sekä delegoidun säädöksen, jossa täsmennetään artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan a ja b alakohdassa tarkoitetut edellytykset (30 artiklan 2a ja 3a kohta).

2.2.5 Maksajan tiedot -asetuksen muutokset

Maksajan tiedot -asetuksen 17 artiklan 3 kohtaa ja 25 artiklaa on muutettu huomioimaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevien tehtävien keskittäminen EBA:lle. Lisäksi komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen kyseisen asetuksen seuraamuksia ja valvontaa koskevan IV luvun soveltamisesta kiinnittäen erityistä huomiota rajat ylittäviin tapauksiin (22 artiklan 2 kohta).

2.3 ESRB-asetuksen muutosasetus

ESRB-asetuksessa säädetään Euroopan järjestelmäriskikomiteasta ja sen tehtävistä. ESRB vastaa finanssijärjestelmän makrotason vakauden valvonnasta unionissa edistääkseen finanssijärjestelmän kehityksestä johtuvien unionin finanssivakauteen kohdistuvien järjestelmäriskien estämistä tai lieventämistä ja makrotalouden kehityksen huomioon ottamista, jotta voidaan välttää finanssialan häiriöiden laajalle leviämistä.

Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistuksen yhteydessä ESRB-asetukseen on tehty ESRB:n hallintoon liittyviä muutoksia. Pankkiunionin perustaminen ESRB:n perustamisen jälkeen on otettu huomioon asetuksessa siten, että EKP:n valvontaelimen puheenjohtaja ja yhteisen kriisinratkaisuneuvoston puheenjohtaja on lisätty ESRB:n hallintoneuvoston äänioikeudettomiksi jäseniksi. Samalla EKP:n pääjohtajan aiemmin tilapäisenä ollut rooli ESRB:n puheenjohtaja on muutettu pysyväksi. Puheenjohtajalle annetaan mahdollisuus delegoida tehtäviä, kuten ESRB:n ulkoiseen edustukseen ja työohjelman esittelyyn liittyviä tehtäviä, ensimmäiselle varapuheenjohtajalle ja tarpeen mukaan toiselle varapuheenjohtajalle tai sihteeristön päälliköille.

Jotta äänivaltaisten hallintoneuvoston jäsenten valinnan suhteen olisi joustavuutta, jäsenvaltioille annetaan jatkossa mahdollisuus valita äänivaltaiseksi edustajakseen joko kansallisen keskuspankin pääjohtaja tai oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/36/EU (jäljempänä *luottolaitosdirektiivi*) tai luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 (jäljempänä *vakavaraisuusasetus*) mukaisen nimetyn viranomaisen korkean tason edustaja, kun kyseisellä nimetyllä viranomaisella on johtava rooli rahoitusvakaudesta toimivaltaansa kuuluvalla alalla. Tämä joustavuus äänivaltaisen hallintoneuvoston jäsenen valinnan suhteen ei koske niitä jäsenvaltioita, joissa kansallinen keskuspankki on edellä mainitun direktiivin ja asetuksen mukainen nimetty viranomainen (ESRB-asetuksen muutosasetuksen 1 artiklan 4 kohdan a alakohta). Asetusta on täsmennetty myös siten, että hallintoneuvoston jäsen ei saa toimia jäsenvaltion keskushallinnon tehtävissä. Hallintoneuvoston äänivaltaisen jäsenen valintaan liittyvän kansallisen liikkumavaran johdosta myös äänioikeudettomien jäsenten määritelmää on muutettu siten, että äänioikeudeton jäsen on jäsenvaltion äänivaltaista jäsentä koskevasta päätöksestä riippuen jäsenvaltion kansallisten valvontaviranomaisten, kansallisen viranomaisen, jonka tehtäväksi on annettu makrotason vakautta koskevan politiikan toteuttaminen, tai kansallisen keskuspankin korkean tason edustaja. Kuitenkin jos kansallisen keskuspankin pääjohtaja ei ole äänivaltainen hallintoneuvoston jäsen, kansallisen keskuspankin korkean tason edustaja on äänioikeudeton jäsen (ESRB-asetuksen muutosasetuksen 1 artiklan 4 kohdan b alakohta).

ESRB:n toimintaan liittyviä salassapitosäännöksiä on täsmennetty siten, että sellaiset ESRB:n jäsenet, jotka ovat kansallisista keskuspankeista, kansallisista valvontaviranomaisista tai kansallisista viranomaisista, voivat antaa ESRB:lle osoitettuihin tehtäviin liittyviä tietoja myös finanssijärjestelmän vakaudesta vastaaville kansallisille viranomaisille tai elimille, jos tiedot ovat tarpeen näiden lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi.

ESRB:n toimivaltuuksia on uudistettu lisäksi siten, että se voi antaa jatkossa suosituksia ja varoituksia myös EKP:lle luottolaitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää politiikkaa koskevien erityistehtävien antamisesta Euroopan keskuspankille annetun neuvoston asetuksen N:o 1024/2013 (jäljempänä *YVM-asetus*) 4 artiklan 1 ja 2 kohdan sekä 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti osoitettujen tehtävien osalta. Myös jäsenvaltioiden kriisinratkaisuviranomaiset ja yhteinen kriisinratkaisuneuvosto on lisätty mahdollisen saajien joukkoon.

2.4 ESFS-direktiivi

2.4.1 Yleistä

ESFS-direktiivin 1 artiklassa säädetään MiFID II -direktiivin muutoksista, 2 artiklassa Solvenssi II -direktiivin muutoksista ja 3 artiklassa rahanpesudirektiivin muutoksista. Solvenssi II -direktiivin muutoksia on käsitelty jo aiemmin hallituksen esityksessä HE 108/2019 vp.

2.4.2 MiFID II -direktiivin muutokset

MiFIR-asetukseen tehdyillä muutoksilla MiFID II -direktiivillä säänneltyjen raportointipalvelujen tarjoajien toimilupien myöntäminen ja valvonta sekä tietyt tietojenkeruuvalluudet siirretään kansallisilta toimivaltaisilta viranomaisilta ESMA:n hoidettavaksi muun kuin sellaisen hyväksytyt ilmoitusjärjestelmän tai hyväksytyt julkistamisjärjestelyn osalta, jota koskee MiFIR-asetuksen mukainen poikkeus. Toimivallan siirtäminen on edellyttänyt, että samalla raportointipalvelujen tarjoajien toimintaa koskeviin vaatimuksiin sekä raportointipalvelujen tarjoajia koskeviin kansallisten toimivaltaisten viranomaisten toimivaltuuksiin liittyvät MiFID II -direktiivin säännökset kumotaan. Kyseiset säännökset on lisätty MiFIR-asetukseen ESMA:lle siirretyn toimivallan yhteydessä.

MiFID II -direktiivin 1 artiklan 1 kohdassa säädettyä direktiivin soveltamisalaa on muutettu poistamalla siitä raportointipalvelujen tarjoajat. Muutoksen myötä direktiiviä sovelletaan jat-

kossa pelkästään sijoituspalveluyrityksiin, markkinoiden ylläpitäjiin ja kolmansien maiden yrityksiin, jotka tarjoavat sijoituspalveluja tai harjoittavat sijoitustoimintaa unionissa sinne perustetun sivuliikkeen välityksellä.

MiFID II -direktiivin 2 artiklan d kohdan kumoamisen myötä direktiivissä ei enää vahvisteta vaatimuksia raportointipalvelujen tarjoajien toimiluvan myöntämiselle ja toiminnalle. Tämä ilmenee konkreettisesti direktiivin koko V osaston kumoamisen myötä, sillä kyseiseen osastoon on sisällytetty säännökset raportointipalvelujen tarjoajien toimilupamenettelyistä (59–63 artikla), hyväksytyjä julkistamisjärjestelyjä koskevista edellytyksistä (64 artikla), konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajia koskevista edellytyksistä (65 artikla) ja hyväksytyjä ilmoitusjärjestelmiä koskevista edellytyksistä (66 artikla). Myös MiFID II -direktiivin liitteestä I on poistettu raportointipalveluja koskeva D osa.

Raportointipalvelujen tarjoajien toimiluvan myöntämistä ja toimintaa koskevien säännösten poistamisen johdosta MiFID II -direktiivin 4 artiklaa määritelmistä on muutettu siten, että raportointipalvelujen tarjoajien määritelmät 4 artiklan 1 kohdan 52–54 ja 56 alakohdassa on kumottu. Samoin saman artiklan 1 kohdan 36 alakohdan mukaisesta ylimmän hallintoelimen, 37 kohdan mukaisesta toimivan johdon ja 55 alakohdan mukaisesta kotijäsenvaltion määritelmistä on poistettu viittaukset raportointipalvelujen tarjoajiin.

MiFID II -direktiivin 22 artiklaan jatkuvaa valvontaa koskevasta yleisestä velvoitteesta on lisätty uusi kohta koskemaan niitä tilanteita, jolloin toimivaltainen viranomaisen myöntää toimiluvan hyväksytylle julkistamisjärjestelylle tai hyväksytylle ilmoitusjärjestelmälle MiFIR-asetuksen 2 artiklan 3 kohdan mukaisin poikkeuksin. Uuden kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että kun toimivaltainen viranomaisen tehtävä on myöntää toimilupa tällaiselle toiminnalle ja valvoa sitä, ne valvovat kyseisten toimijoiden toimintaa arvioidakseen, täyttyvätkö MiFIR-asetuksessa säädetyt toiminnan harjoittamista koskevat edellytykset. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että aiheelliset toimenpiteet toteutetaan, jotta toimivaltaiset viranomaiset voivat hankkia tarvittavat tiedot arvioidakseen, täyttävätkö hyväksytyt julkistamisjärjestelyt tai hyväksytyt ilmoitusjärjestelmät edellä mainitut velvoitteet.

MiFID II -direktiivin rikkomisten johdosta määrättäviä seuraamuksia koskevaa 70 artiklaan on muutettu siten, että direktiivin sanktioitavien säännösten luettelosta on kumottu viittaukset raportointipalveluja koskeviin säännöksiin. Puolestaan kansallisesti sanktioitavien MiFIR-asetuksen säännösten luettelo on täsmennetty uusilla raportointipalveluja koskevilla säännöksillä, jos hyväksytyjä julkistamisjärjestelyä tai hyväksytyä ilmoitusjärjestelmää koskee kyseisen asetuksen mukainen poikkeus.

MiFID II -direktiivin 71 artiklan 6 kohtaa päätösten julkistamisesta ja 77 artiklan 1 kohdan ensimmäistä alakohtaa suhteista tilintarkastajiin on muutettu siten, että raportointipalvelujen tarjoajien sijaan sitä sovelletaan sellaiseen hyväksytyyn julkistamisjärjestelyyn tai hyväksytyyn ilmoitusjärjestelmään, jolle on myönnetty toimilupa MiFIR-asetuksen mukaisesti ja jota koskee kyseisen asetuksen mukainen poikkeus.

MiFID II -direktiivin 89 artiklan 2, 3 ja 5 kohdan luetteloihin komissiolle siirretystä vallasta antaa delegoituja säädöksiä on tehty tekniset päivitykset raportointipalveluja koskevien kumottavien säännösten johdosta.

MiFID II -direktiivin uudelleentarkastelua koskevasta 90 artiklasta on kumottu konsolidoituja kauppatietoja koskevat 2 ja 3 kohta.

2.4.3 Rahanpesudirektiivin muutokset

Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistuspaketissa EBA:lle annetaan uusi johtava rooli rahoitusjärjestelmän käytön estämisessä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, minkä vuoksi rahanpesudirektiiviä on muutettu tätä roolia vastaavasti.

Rahanpesudirektiivin 6 artiklan 3 kohtaa komission laatimasta kertomuksesta sisämarkkinoihin vaikuttavista rahapesun ja terrorismin rahoituksen riskeistä on muutettu siten, että Euroopan valvontaviranomaisten sijaan viitataan EBA:an. Samoin artiklan muutetun 5 kohdan johdosta jatkossa EBA toimittaa lausunnon unionin rahoitusalaan vaikuttavista rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeistä.

Rahanpesudirektiivin 7 artiklaa on muutettu siten, että jäsenvaltioiden on ilmoitettava Euroopan valvontaviranomaisten sijasta jatkossa EBA:lle sen viranomaisen nimi tai sen mekanismi kuvaus, jonka tehtävänä on koordinoida kansallisia toimia, joilla puututaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskeihin. EBA:n saataville on myös asetettava kansallisen riskiarvion tulokset.

Rahanpesudirektiiviä on muutettu myös siten, että 1.1.2020 alkaen Euroopan valvontaviranomaisten sijaan EBA antaa tarvittaessa:

- ohjeet sellaisissa tilanteissa, joissa on asianmukaista toteuttaa yksinkertaistettuja asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä, huomioon otettavista riskitekijöistä ja toteutettavista toimenpiteistä (17 artikla);

- ohjeet sellaisissa tilanteissa, joissa on asianmukaista toteuttaa tehostettuja asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia toimenpiteitä, huomioon otettavista riskitekijöistä ja toteutettavista toimenpiteistä (18 artiklan 4 kohta);

- ohjeet valvontaa koskevan riskiperusteisen lähestymistavan ominaisuuksista ja niistä toimista, jotka on otettava huomioon toteutettaessa riskiperusteista valvontaa (48 artiklan 10 kohta).

EBA myös laatii Euroopan valvontaviranomaisten sijaan 45 artiklan 6 kohdassa tarkoitetut luonnokset teknisiksi sääntelystandardeiksi, joissa määritellään tarkemmin, minkä tyyppisiä 5 kohdassa tarkoitetut lisätoimenpiteet ovat ja mitä vähimmäistoimia luotto- ja finanssilaitosten on toteutettava, jos kolmannen maan lainsäädännössä ei sallita 1 ja 3 kohdassa edellytettyjen toimenpiteiden täytäntöönpanoa. Samoin EBA laatii Euroopan valvontaviranomaisten sijaan 45 artiklan 10 kohdassa tarkoitetut luonnokset teknisistä sääntelystandardeista perusteista, joilla määritetään olosuhteet, joissa 9 kohdan mukaisen keskitetyn yhteyspisteen perustaminen on asianmukaista, sekä tällaisen yhteyspisteen tehtävistä.

Rahanpesudirektiivin 41 artiklan 1 kohdassa on päivitetty henkilötietojen käsittelyn osalta viittaukset Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiin (EU) 2016/679 ja (EU) 2018/1725.

Rahanpesudirektiivin 45 artiklan 4 kohtaa on muutettu siten, että jatkossa jäsenvaltioiden ja EBA:n on ilmoitettava toisilleen tapauksista, joissa kolmannen maan lainsäädännössä ei sallita 1 kohdassa edellytettyjen toimintaperiaatteiden ja menettelyjen täytäntöönpanoa.

Rahanpesudirektiivin 48 artiklassa säädetään toimivaltaisten viranomaisten valtuuksista, tehokkaasta yhteistyöstä ja tietojenvaihdosta. Artiklan 1a kohdan toista alakohtaa on täsmennetty siten, että jäsenvaltioiden finanssivalvontaviranomaisten on toimittava yhteyspisteenä EBA:lle.

Rahanpesudirektiivin 50 artikla on muutettu koskemaan yhteistyötä EBA:n kanssa. Toimivaltaisten viranomaisten on toimitettava EBA:lle kaikki tiedot, joita se tarvitsee rahanpesudirektiivin mukaisten tehtäviensä hoitamiseen.

Rahanpesudirektiivin muutetun 62 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat Euroopan valvontaviranomaisten sijaan jatkossa EBA:lle kaikista luotto- ja finanssilaitoksille 58 ja 59 artiklan mukaisesti määrätyistä hallinnollisista seuraamuksista ja toimenpiteistä. EBA ylläpitää verkkosivustoa, jossa on linkit toimivaltaisten viranomaisten julkaisemiin tietoihin luottolaitoksille määrätyistä hallinnollisista seuraamuksista ja toimenpiteistä.

3 Nykytila ja sen arviointi

3.1 Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä

Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistuspaketissa muutetaan MiFID II -direktiiviä, joka on pantu kansallisesti täytäntöön sijoituspalvelulaissa (747/2012), kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (1070/2017) sekä Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008) (HE 151/2017 vp). MiFID II -direktiivin muutokset kohdistuvat ensisijaisesti kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin, jota sovelletaan kaupankäynnin järjestämiseen rahoitusvälineillä sekä rahoitusvälineiden kaupankäyntiin liittyvien tietojen julkistamiseen. Laki sisältää säännökset muun muassa säännellyn markkinan ylläpitämisestä ja toiminnan järjestämisestä, monenkeskistä ja organisoitua kaupankäyntijärjestelmää koskevista vaatimuksista sekä kaupankäynnin läpinäkyvyysvaatimuksista ja raportointipalveluista.

Raportointipalveluja koskevat MiFID II -direktiivin säännökset on pantu pääasiallisesti täytäntöön kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 8 ja 9 luvussa. Kyseisissä luvuissa on pantu täytäntöön MiFID II -direktiivin V osaston säännökset, jotka on nyt Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistuspaketin yhteydessä siirretty MiFIR-asetukseen. Kansalliset säännökset on tältä osin kumottava. Samalla lain soveltamisalaa ja määritelmiä on supistettava asetukseen siirtyvän sääntelyn osalta.

Kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 8 lukuun sisältyy myös sellaisia säännöksiä, jotka eivät suoraan johdu MiFID II -direktiivin asettamasta sääntelyvelvoitteesta. Tällaisia raportointipalvelun tarjoajille asetettuja vaatimuksia ovat esimerkiksi 6 §:n säännökset raportointipalvelun tarjoajan merkittävien omistajien luotettavuudesta. Säännöksen nojalla raportointipalvelun tarjoajan merkittäviin omistajiin on sovellettu sen asiakkaiden ja yleisön finanssimarkkinoita kohtaan tunteman luottamuksen ylläpitämiseksi samanlaisia vaatimuksia kuin mitä sijoituspalvelulaissa on säädetty sijoituspalveluyrityksen merkittävien omistajien luotettavuudesta (HE 151/2017 vp, s. 197). Kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 8 luvun 13 §:ssä on puolestaan säädetty raportointipalvelun tarjoajan vähimmäispääomavaatimuksesta, jonka mukaan raportointipalvelun tarjoajalla on tullut olla toiminnan aloittamishetkellä vähintään 50 000 euron osakepääoma tai vaihtoehtoisesti kaikissa ETA-valtioissa voimassa oleva vastuuvakuutus. Lisäksi laissa on säännökset osakkeiden hankinnasta ilmoittamisesta (8 luvun 18 §) ja osakkeiden hankinnan kieltämisestä (8 luvun 19 §), jotka velvoittavat ilmoittamaan Finanssivalvonnalle aikomuksesta hankkia huomattava omistus- ja ääniosuus raportointipalvelun tarjoajasta ja joiden nojalla Finanssivalvonta voi kieltää sanottujen osakkeiden hankinnan. Koska aineelliset säännökset oikeudesta tarjota raportointipalveluja ja raportointipalvelujen tarjoajien toiminnan järjestämistä koskevista vaatimuksista siirtyvät suoraan sovelletaan EU-asetukseen, on myös tätä koskevat, direktiiviin kuulumattomat kansalliset säännökset kumottava sääntelyerojen välttämiseksi ja Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistuspaketin tavoit-

teiden saavuttamiseksi. Vaikka Finanssivalvonnalle voi vielä jäädä raportointipalvelujen tarjoajiin liittyviä toimilupa- ja valvontatehtäviä poikkeussäännöksen perusteella, ei asetusta täydentävää kansallista sääntelyä voida pitää perusteltuna.

Kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 1 §:ssä säädetään säännellyn markkinan luvanvaraisuudesta ja pörssille sallitusta muusta toiminnasta. Kyseisen säännöksen mukaan pörssi saa säännellyn markkinan ylläpitämisen lisäksi muun muassa ylläpitää raportointipalveluja. Koska kyseisen säännöksen taustalla ollut MiFID II -direktiivin 59 artikla on kumottu, on myös tätä koskeva kansallinen säännös kumottava. Pörssillä on jatkossa suoraan MiFIR-asetuksen 27 b artiklan 2 kohdan nojalla oikeus tarjota hyväksytyyn julkistamisjärjestelyyn, konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajan tai hyväksytyyn ilmoitusjärjestelmän palveluja edellyttäen, että ESMA tai Finanssivalvonta tarkistaa etukäteen, että pörssi noudattaa asetuksen IV a osaston 1 lukua. Finanssivalvonnan rooli etukäteen tarkastaja rajautuisi kuitenkin vain tilanteisiin, joissa pörssi ryhtyisi tarjoamaan joko hyväksytyyn julkistamisjärjestelyyn tai hyväksytyyn ilmoitusjärjestelmän palveluja. Konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajan palvelujen osalta MiFIR-asetukseen ei ole sisällytetty mahdollisuutta määritellä alemman tason lainsäädännössä kynnysarvoa, jonka alittaessa valvonta säilyisi kansallisella toimivaltaisella viranomaisella. Koska pörssin toimiluvasta vastaava viranomainen on lain 2 luvun 1 §:n mukaan valtiovarainministeriö, hyväksytyyn julkistamisjärjestelyjen tai hyväksytyyn ilmoitusjärjestelmän palvelujen tarjoamisen lisääminen pörssin toimilupaan edellyttäisi käytännössä tiivistä yhteistyötä valtiovarainministeriön ja Finanssivalvonnan kesken.

Kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 10 luvun 1 §:n mukaan lain, sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä lain nojalla vahvistettujen pörssin sääntöjen noudattamista valvoo Finanssivalvonta. Laissa on säädettävä MiFID II -direktiivin 22 artiklaan lisätyn uuden kohdan mukaisesti Finanssivalvonnan tehtävistä silloin, kun Finanssivalvonnan tehtävänä on asetuksessa säädetyn poikkeuksen mukaisesti myöntää toimilupa hyväksytyille julkistamisjärjestelyille tai hyväksytyille ilmoitusjärjestelmälle ja valvoa sitä.

Kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 2 §:n seuraamusmaksua koskeviin säännöksiin on tehtävä ESFS-direktiivin 1 artiklan 5 kohdan edellyttämät muutokset siinä luetelluista sanktioitavista MiFIR-asetuksen säännöksistä. Lisäksi lain 13 luvun 2 §:n mukainen rangaistussäännös on korjattava kattamaan vain laissa säännelty toiminta.

3.2 Laki Finanssivalvonnasta

Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään Finanssivalvonnan tehtävistä, hallinnosta ja valvontavaltuuksista. Lain mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä on valvoa finanssimarkkinoilla toimivien toimintaa niin kuin kyseisessä laissa ja muualla laissa säädetään. Finanssivalvonta edistää lisäksi hyvien menettelytapojen noudattamista finanssimarkkinoilla sekä yleisön tietämystä finanssimarkkinoista. Tehtäviensä toteuttamiseksi Finanssivalvonta muun muassa myöntää finanssimarkkinoilla toimiville toimilupia ja rekisteröi niitä sekä vahvistaa niiden toimintaa koskevia sääntöjä. Lisäksi Finanssivalvonta valvoo, että finanssimarkkinoilla toimivat noudattavat niihin sovellettavia finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä, niiden nojalla annettuja määräyksiä, toimilupansa ehtoja ja toimintaansa koskevia sääntöjä.

Finanssivalvonta osallistuu Euroopan finanssivalvontajärjestelmän puitteissa tapahtuvaan yhteistyöhön Euroopan unionissa sekä muuhun viranomaisten väliseen kansainväliseen yhteistyöhön (3 §:n 3 momentin 7 kohta). Finanssivalvonnasta annetun lain 3 a §:n mukaan Finanssivalvonta kuuluu Euroopan finanssivalvonta-asetuksissa sekä ESRB-asetuksessa tarkoitettuun Euroopan finanssivalvontajärjestelmään, jonka tarkoituksena on Euroopan unionin finanssijärjestelmän valvonnan varmistaminen. Tehtäviä suorittaessaan Finanssivalvonnan on muun muassa

otettava huomioon Euroopan valvontaviranomaisten päätökset, ohjeet ja suositukset, ESRB:n suositukset sekä teknisiä standardeja sisältävät komission säädökset, jotka komissio antaa sille Euroopan finanssivalvonta-asetuksissa säädetyn toimivallan nojalla. Lisäksi Finanssivalvonnan on finanssimarkkinoita koskevissa Euroopan unionin säädöksissä tarkoitetuissa tapauksissa Euroopan finanssivalvonta-asetusten ja ESRB-asetuksen mukaisesti tehtävä yhteistyötä Euroopan valvontaviranomaisten ja niiden yhteiskomitean sekä ESRB:n kanssa. Finanssivalvonnan johtaja on virkansa puolesta Euroopan valvontaviranomaisten hallintoneuvoston jäsen.

Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistuspaketissa Euroopan finanssivalvonta-asetuksiin tehdyt muutokset vaikuttavat myös Finanssivalvonnan yhteistyöhön tämän järjestelmän puitteissa. Finanssivalvonnan on toiminnassaan otettava huomioon Euroopan valvontaviranomaisten määrittelemät unionin strategiset valvonnan painopisteet sekä osallistuttava näiden perustamiin koordinaatioryhmiin. Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistuspaketti myös muun muassa tehostaa kansallisten toimivaltaisten viranomaisten vertaisarviointiprosessia sekä lisää Finanssivalvonnan muuta yhteistyötä Euroopan finanssivalvontajärjestelmän puitteissa. Euroopan finanssivalvonta-asetusten muutosasetus on kuitenkin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 288 artiklassa tarkoitettu asetus, joka pätee yleisesti. Se on kaikilta osin velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa. Näin ollen asetus ei sinänsä vaadi kansallista voimaan saattamista. Finanssivalvontaa koskevan nykyisen sääntelyn arvioidaan mahdollistavan myös jatkossa Finanssivalvonnan toiminnan osana Euroopan finanssivalvontajärjestelmää Euroopan finanssivalvonta-asetuksiin tehdyt muutokset huomioon ottaen.

Finanssivalvonnasta annetussa laissa on kuitenkin huomioitava MiFIR-asetukseen ja vertailuarvoasetukseen tehdyt muutokset siltä osin kuin Finanssivalvonnan valvontatehtäviä siirtyy ESMA:lle. Raportointipalvelujen tarjoajien osalta Finanssivalvonnan valvottavia koskevaa 4 §:ää on muutettava siten, että valvottavan määritelmä kattaa sellaiset hyväksytyt julkistamisjärjestelyt ja hyväksytyt ilmoitusjärjestelmät, joille Finanssivalvonta myöntää toimiluvan ja joiden valvonta säilyy edelleen Finanssivalvonnan tehtävänä. Tämä muutos on välttämätön, jotta Finanssivalvonta voi kohdistaa kyseisiin toimijoihin laissa säädettyjä valvontavaltuuksia ja hallinnollisia seuraamuksia.

Lisäksi Finanssivalvonnan tehtäviä vertailuarvoasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena on täsmennettävä vastaamaan vertailuarvoasetukseen tehtyjä muutoksia ESMA:n ja kansallisten toimivaltaisten viranomaisten välisestä tehtävänjaosta. Lain ymmärrettävyyden parantamiseksi laissa olisi myös syytä siirtää käyttämään asetuksesta lyhytnimeä vertailuarvoasetus, sillä nykyistä lyhytnimeä voidaan pitää harhaanjohtava ja asetuksen sisällön kannalta ristiriitaisena.

Euroopan järjestelmäriskikomitean perustamisesta lähtien sen hallintoneuvoston äänivaltainen jäsen on Suomesta ollut Suomen Pankin pääjohtaja. Finanssivalvonnan johtaja on puolestaan osallistunut ESRB:n toimintaan hallintoneuvoston äänioikeudettomana jäsenenä suoraan ESRB-asetuksen nojalla. ESRB-asetuksen muutosasetuksella on annettu jäsenvaltioille joustavuutta hallintoneuvoston jäsenten valinnan suhteen. ESRB:n hallintoneuvoston äänivaltaisten jäsenten kokoonpanoa on muutettu siten, että jäsenvaltio, jonka kansallinen keskuspankki ei ole luottolaitosdirektiivin tai vakavaraisuusasetuksen mukainen nimetty viranomaisena, voi vaihtoehtoisesti kansallisen keskuspankin pääjohtajan sijasta nimittää äänivaltaiseksi jäseneksi luottolaitosdirektiivin tai vakavaraisuusasetuksen mukaisen nimetyn viranomaisen korkean tason edustajan, kun kyseisellä nimetyllä viranomaisella on johtava rooli rahoitusvakaudesta toimivaltaansa kuuluvalla alalla (ESRB-asetuksen muutettu 6 artiklan 1 kohdan b alakohta). Suo-

messa Suomen Pankki ei ole luottolaitosdirektiivin tai vakavaraisuusasetuksen mukainen nimetty viranomainen, vaan tämä viranomainen on Finanssivalvonta. Jäsenvaltio-option hyödyntämistä olisi siten mahdollista kansallisesti harkita.

ESRB vastaa EU:n rahoitusjärjestelmän makrotason valvonnasta. Suomessa makrovakauseräpolitiikan päätöksentekijänä toimii Finanssivalvonnan johtokunta, jolle on lainsäädännössä annettu valtuudet erilaisten välineiden käyttöön makrovakauseräpolitiikan tavoitteiden saavuttamiseksi. Nämä makrovakauserävälineet perustuvat vakavaraisuusasetukseen ja luottolaitosdirektiiviin, joita voidaan täydentää kansallisessa lainsäädännössä makrovakauserästä vastaavalle viranomaiselle erikseen myönnettyillä valtuuksilla. Suomen Pankki, valtiovarainministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö nimeävät kukin Finanssivalvonnan johtokuntaan yhden jäsenen. Lisäksi johtokuntaan valitaan vähintään kaksi muuta jäsentä. Finanssivalvonnan johtokunnan tiedonsaannin turvaamiseksi Finanssivalvonnasta annetun lain 12 §:n 1 momentin 4 kohdassa on säädetty Finanssivalvonnan johtajan velvollisuudesta pitää johtokunta tietoisena ESRB:n toiminnan kautta tulleista finanssimarkkinoiden kehitykseen ja finanssialan lainsäädäntöön vaikuttavista seikoista ja aloitteista sekä vastata muista johtokunnalle annettavista selvityksistä. Finanssivalvonnan johtokunnan rooli Suomen makrovakauseräpolitiikan päätöksentekijä voisi puoltaa sitä, että ESRB:n hallintoneuvoston äänivaltaiseksi jäseneksi määriteltäisiin Finanssivalvonnan johtokunnan puheenjohtaja. Tältä osin on kuitenkin syytä huomioida ESRB:n hallintoneuvoston äänioikeudettoman jäsenen määritelmään tehty muutos. Jos jäsenvaltio-optio otettaisiin käyttöön, äänioikeudeton jäsen olisi suoraan asetuksen nojalla kansallisen keskuspankin korkean tason edustaja. Säännös johtaisi käytännössä siihen, että Suomen molemmat jäsenet ESRB:n hallintoneuvostossa olisivat Suomen Pankista, sillä Finanssivalvonnan johtokunnan puheenjohtajana toimii Suomen Pankin edustaja. Voidaan pitää perustellumpana säilyttää nykyinen tilanne, jossa molemmat viranomaiset ovat ESRB:ssä edustettuina.

3.3 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä

Rahanpesudirektiivi on pantu kansallisesti täytäntöön rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetussa laissa (444/2017), jonka säännösten noudattamista valvovat Finanssivalvonta, Poliisihallitus, Patentti- ja rekisterihallitus ja aluehallintovirasto lain 7 luvun 1 §:n 1 momentissa määriteltyjen vastuualueiden mukaisesti. Lisäksi asianajajayhdistys valvoo 1 luvun 2 §:n 1 momentin 12 kohdassa tarkoitettuja ilmoitusvelvollisia. Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetussa laissa on huomioitava rahanpesudirektiiviin tehdyt muutokset siltä osin kuin Euroopan valvontaviranomaisten tehtäviä on keskitetty EBA:lle. Tämän johdosta lain 2 luvun 1 §:ää on muutettava kansallisen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvion vastaanottajien osalta. Samoin lain 8 luvun 11 §:ää on muutettava siten, että luotto- tai rahoituslaitoksille määrätyistä seuraamuksista ilmoitetaan EBA:lle.

Euroopan finanssivalvonta-asetusten muutosasetus muuttaa nykyistä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevaa valvontakehikkoa EBA:lle annettavien rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvien erityistehtävien osalta. Suomessa kansallisten valvontaviranomaisten on jatkossa suoraan EBA-asetuksen nojalla muun muassa toimitettava EBA:lle sen ylläpitämäänsä keskustietokantaan tietoja havaitsemistaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämiseen liittyvistä heikkouksista ja toteuttamistaan toimenpiteistä. Toisaalta valvontaviranomaisilla on puolestaan oikeus esittää EBA:lle tietopyyntöjä, ja EBA:n on varmistettava, että keskustietokantaan kerättyjä tietoja asetetaan valvontaviranomaisten saataville luottamuksellisesti ja tiedonsaantitarpeen perusteella. EBA voi pyytää valvontaviranomaisia tutkimaan finanssialan toimijan tekemät rikkomukset sekä harkitsemaan seuraamusten määräämistä toimijoille tällaisten rikkomusten johdosta. Valvontaviranomaisten olisi noudatettava kaikki niille esitettyjä pyyntöjä ja ilmoitettava EBA:lle toteuttamistaan toimista.

Koska Suomessa useampi kuin yksi viranomainen on toimivaltainen varmistamaan, että finanssialan toimijat noudattavat rahanpesudirektiiviä, EBA:n perustamaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen vastaiseen pysyvään sisäiseen komiteaan voidaan Suomesta nimittää yksi edustaja kustakin toimivaltaisesta viranomaisesta (EBA-asetuksen uuden 9 a artiklan 8 kohta). Suomella on kuitenkin käytössä vain yksi ääni riippumatta siitä, kuinka monta toimivaltaista viranomaista kokouksessa on edustettuna. Suomen edustuksen ja äänivallan käytön arvioidaan järjestyvän riittävällä tavalla valvontaviranomaisten nykyisten yhteistyöjärjestelyjen kautta ilman asiaa koskevia nimenomaisia säännöksiä.

Vaikka EBA-asetukseen tehdyt muutokset EBA:n roolin kasvattamisesta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen EU-tason koordinoinnissa ja seurannassa eivät suoraan edellytä muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön, rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevan valvonnan kokonaisuuden hahmottamiseksi lakiin olisi syytä lisätä informatiivinen säännös EBA:n uusista tehtävistä.

3.4 Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta

Finanssivalvonnan toiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi peritään toimenpidemaksuja ja valvontamaksuja. Finanssivalvonnan valvontamaksusta annettuun lakiin (879/2008) sisältyy yksityiskohtaiset säännökset siitä, ketkä ovat maksuvelvollisia ja miten kunkin maksuvelvollisen valvontamaksu määräytyy. Raportointipalvelujen tarjoajien toimiluvan myöntämistä ja valvontaa koskevien tehtävien siirtyessä erältä osin Finanssivalvonnalta ESMA:lle on Finanssivalvonnan valvontamaksusta annettua lakia tarpeen muuttaa vastamaan näitä valvontatehtävien muutoksia. Laissa olisi edelleen tarpeen säätää raportointipalvelujen tarjoamiseen liittyvistä perusmaksuista silloin, kun Finanssivalvonta vastaa tällaisen toiminnan valvonnasta.

Siltä osin kuin raportointipalvelujen tarjoajien toimiluvan myöntämiseen ja valvontaan liittyvät tehtävät siirtyvät ESMA:lle tämä voi veloittaa näiltä toimilupa- ja valvontamaksuja MiFIR-asetuksen uuden 38 n artiklan nojalla. Näillä maksuilla on korvattava kokonaan myös mahdolliset kustannukset, joita toimivaltaisille viranomaisille voi aiheutua asetuksen mukaisten tehtävien noudattamisesta, erityisesti 38 o artiklan mukaisesta tehtävien siirtämisestä. Komissio täydentää asetusta delegoidulla säädöksellä, jossa määritellään tarkemmin näiden maksujen laji, kohde, määrä ja maksutapa.

3.5 Sijoituspalvelulaki

Sijoituspalvelulaissa säädetään sijoituspalvelun tarjoamisesta ja sijoitustoiminnan harjoittamisesta. Laki sisältää säännökset sijoituspalveluyritysten toimiluvan myöntämisestä ja toiminnan järjestämistä koskevista vaatimuksista. Lisäksi laissa säädetään sijoituspalveluyrityksen menettelytavoista asiakassuhteesta ja sijoittajien korvausrahosta. Merkittävä osa MiFID II -direktiivin säännöksistä on pantu kansallisesti täytäntöön sijoituspalvelulaissa.

Sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksen oheispalveluista ja oikeudesta tarjota raportointipalveluja. Pykälän 2 momentin mukaan sijoituspalveluyritys, joka harjoittaa monenkeskisen tai organisoitun kaupankäynnin järjestämistä, saa lisäksi ylläpitää ja tarjota kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 19 kohdassa tarkoitettuja raportointipalveluja. Koska kyseisen säännöksen taustalla ollut MiFID II -direktiivin 59 artikla on kumottu, on myös tätä koskeva kansallinen säännös kumottava.

3.6 Direktiivin säännökset, jotka eivät edellytä kansallista täytäntöönpanoa

3.6.1 MiFID II -direktiivin muutokset

MiFID II -direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 37 alakohdan mukaiseen toimivan johdon määritelmään tehty muutos ei edellytä lainsäädännön muutosta, koska kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 32 kohdan määritelmässä viitataan ainoastaan yleisesti yrityksiin. Myöskään 4 artiklan 1 kohdan 55 alakohdan c alakohtaan tehty muutos ei edellytä muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön, koska kyseistä määritelmää ei suoraan ole kansallisessa laissa.

MiFID II -direktiivin 71 artiklan muutettu 6 kohta koskee julkistettua rikosoikeudellista tai hallinnollista seuraamusta koskevan maininnan lisäämistä ESMA:n rekisteriin. Artiklan muutos ei edellytä kansallista täytäntöönpanoa.

MiFID II -direktiivin suhteita tilintarkastajiin koskevan 77 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan johdantokappaletta on muutettu raportointipalvelujen tarjoajia koskevien viittausten osalta. Artiklan muutos ei edellytä kansallisen lainsäädännön muutosta, sillä Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:ssä tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuudesta viitataan yleisesti toimilupa-valvottaviin.

MiFID II -direktiivin 89 artiklan muutettu 2, 3 ja 5 kohta koskevat komissiolle siirretyn säädösvallan käyttöä, eivätkä ne edellytä kansallista täytäntöönpanoa.

MiFID II -direktiivin uudelleentarkastelua koskevan 90 artiklan 2 ja 3 kohta ei edellytä kansallista täytäntöönpanoa. Myöskään saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä koskevan 93 artiklan 1 kohdan toiseen alakohtaan tehty muutos ei edellytä täytäntöönpanoa, koska säännökset ovat tulleet jo sovellettaviksi.

3.6.2 Rahanpesudirektiivin muutokset

Rahanpesudirektiivin muutettua 6 artiklan 3 kohtaa sovelletaan komissioon eikä muutos edellytä kansallista täytäntöönpanoa.

Rahanpesudirektiivin muutettuja 6 artiklan 5 kohdan toista virkettä, 17 artiklan ensimmäistä virkettä, 18 artiklan 4 kohdan ensimmäistä virkettä, 45 artiklan 6 ja 10 kohtaa, 48 artiklan 10 kohdan ensimmäistä virkettä ja 62 artiklan 3 kohtaa sovelletaan EBA:an, eivätkä muutokset edellytä kansallista täytäntöönpanoa.

Rahanpesudirektiivin 6 artiklan 5 kohtaa on muutettu siten, että jatkossa Euroopan valvontaviranomaisten yhteiskomitean sijasta EBA toimittaa lausunnon unionin rahoitusalaan vaikuttavista rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeistä. Artiklan muutos ei edellytä kansallista täytäntöönpanoa.

Rahanpesudirektiivin 7 artiklan 2 kohtaa on muutettu siten, että EBA:lle on ilmoitettava sen viranomaisen nimi tai mekanismin kuvaus, jonka tehtävänä on koordinoida kansallisia toimia, joilla puututaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeihin. Artiklan muutos ei edellytä lainsäädännön muutosta.

Rahanpesudirektiivin 41 artiklan 1 kohdassa on henkilötietojen käsittelyn osalta päivitetty viittaukset Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiin (EU) 2016/679 ja (EU) 2018/1725. Artiklan muutos ei edellytä kansallista täytäntöönpanoa.

Rahanpesudirektiivin 45 artiklan 4 kohdan muutos ei edellytä täytäntöönpanoa. Ilmoitusvelvollisille on asetettu rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 9 luvun 2 §:ssä velvollisuus ilmoittaa valvontaviranomaiselle ja asianajajayhdistykselle, jos muun kuin ETA-valtion lainsäädäntö ei salli asiakkaan tuntemiseksi tässä laissa säädettyjen menettelyjen noudattamista. Tietojenvaihto EBA:n kanssa tapahtuu käytännössä valvontaviranomaisten ja asianajajayhdistyksen kautta.

Rahanpesudirektiivin 48 artiklan 1 a kohdan toisen alakohdan kolmatta virkettä on muutettu siten, että jatkossa jäsenvaltioiden finanssivalvontaviranomaisten on toimittava yhteispisteenä Euroopan valvontaviranomaisten sijaan EBA:lle. Muutokset eivät edellytä kansallisen lainsäädännön muutosta, sillä Finanssivalvonnasta annetun lain 3 a–3 c §:ssä säädetään Finanssivalvonnan yhteistyöstä Euroopan valvontaviranomaisten kanssa.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Kaupankäynnistä annettuun lakiin ehdotetaan tehtäväksi välttämättömät muutokset raportointipalveluja koskevien säännösten siirtämiseksi suoraan sovellettavaan MiFIR-asetukseen sekä raportointipalvelujen tarjoajien valvonnan siirtämiseksi Finanssivalvonnalta ESMA:lle. Lain 8 luku raportointipalveluista ja 9 luku raportointipalvelun tarjoajien toiminnan järjestämistä koskevista vaatimuksista ehdotetaan kokonaisuudessaan kumottaviksi. Siltä osin kuin voimassa olevassa laissa on raportointipalvelujen tarjoamista koskevaa MiFID II -direktiiviin perustumaton kansallista sääntelyä, säännökset ehdotetaan myös kumottaviksi sääntelyerojen välttämiseksi.

Kaupankäynnistä annetussa laissa säädettäisiin ESFS-direktiivin edellyttämällä tavalla Finanssivalvonnan tehtävistä silloin, kun se myöntää toimiluvan hyväksytyille ilmoitusjärjestelmälle tai hyväksytyille julkistamisjärjestelylle ja valvoo sitä MiFIR-asetuksessa säädetyn poikkeuksen nojalla. Laissa säädettäisiin lisäksi ESFS-direktiivin edellyttämistä hallinnollista seuraamuksista raportointipalvelujen tarjoamista koskevien MiFIR-asetuksen säännösten rikkomisen tai laiminlyönnin johdosta. Laissa säädettäisiin myös rikkomuksista ilmoittamiseen käytettävistä kanavista.

Finanssivalvonnasta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi raportointipalvelujen tarjoajien valvonnan osalta. Laissa tarkoitettujana Finanssivalvonnan valvottavia olisivat jatkossa enää sellaiset MiFIR-asetuksessa tarkoitetut hyväksytyt julkistamisjärjestelyt ja hyväksytyt ilmoitusjärjestelmät, joille Finanssivalvonta myöntää kyseisen asetuksen nojalla toimiluvan ja joiden valvonta säilyy Finanssivalvonnan tehtävänä. Finanssivalvonnan valvontavaltuuksia 26 ja 27 §:ssä päivitettäisiin myös vastaamaan raportointipalvelujen tarjoajien valvontasäännöksiä MiFIR-asetuksessa ja MiFID II -direktiivissä. Lisäksi laissa huomioitaisiin se, että kriittisten vertailuarvojen hallinnoijien valvonta siirtyy tietyissä tilanteissa kansallisilta toimivaltaisilta viranomaisilta ESMA:lle.

Esityksessä ei ehdoteta otettavan käyttöön ESRB-asetuksen muutosasetuksen jäsenvaltio-optiota ESRB:n hallintoneuvoston äänivaltaisesta jäsenestä. Kyseisen option perusteella Suomi voisi nimittää hallintoneuvoston äänivaltaiseksi jäseneksi luottolaitosdirektiivin tai vakavaraisuusasetuksen mukaisen nimetyn viranomaisen korkean tason edustajan, kun kyseillä viranomaisella on johtava rooli rahoitusvakaudesta toimivaltaansa kuuluvalla alalla. Koska jäsenvaltio-option hyödyntäminen johtaisi käytännössä siihen, ettei Finanssivalvonnalla olisi enää omaa edustajaa hallintoneuvostossa, on pidetty tarkoituksenmukaisempina säilyttää voimassa oleva

kansallinen tilanne. Tilannetta on mahdollista arvioida myöhemmin uudelleen, jos jäsenvaltiooption hyödyntämiselle nähdään tarvetta.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettuun lakiin tehtäisiin välttämättömät muutokset, joilla huomioitaisiin EU-tasolla EBA:lle keskitettävät rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvät tehtävät. Voimassa olevan lain viittaukset Euroopan valvontaviranomaisiin muutettaisiin viittauksiksi EBA:an tämän toimivallan keskittämisen seurauksena.

Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetussa laissa säädettäisiin MiFIR-asetuksessa tarkoitettujen raportointipalvelujen tarjoajien velvollisuudesta suorittaa valvontamaksuja Finanssivalvonnalle silloin, kun Finanssivalvonta on kyseisen asetuksen nojalla vastuussa näiden toimijoiden valvonnasta.

Sijoituspalvelulaissa huomioitaisiin raportointipalvelujen tarjoajia koskevien säännösten siirtyminen suoraan sovellettavaan MiFIR-asetukseen.

Edellä mainittujen Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistuspakettiin liittyvien kansallisen lainsäädännön muutostarpeiden lisäksi esityksessä ehdotetaan tehtäväksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin ja Finanssivalvonnasta annettuun lakiin eräitä lähinnä teknisluontoisia tarkistuksia saadun lausuntopalautteen johdosta. Näillä muutoksilla korjattaisiin aiemmin lakiin jääneitä täytäntöönpanovirheitä.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

Yritysvaikutukset

Hallituksen esitykseen sisältyvillä ehdotuksilla ei ole merkittäviä vaikutuksia Suomessa toimiviin yrityksiin.

Suomeen ei ole sijoittunut kriittisten vertailuarvojen hallinnoijia. Täten muutoksilla kriittisten vertailuarvojen hallinnoijista ei ole suoria vaikutuksia Suomessa. Jos tulevaisuudessa kynnyсарvot ylittävä kriittisten vertailuarvojen hallinnoija sijoittautuisi Suomeen, se kuuluisi jatkossa ESMA:n valvonnan piiriin. Niiltä osin kuin valvonta siirtyisi kansallisesta valvontakehyksestä EU-tasolle myös kriittisten vertailuarvojen hallinnoijan valvontakustannukset muuttuisivat todennäköisesti. Finanssivalvonnan vertailuarvojen hallinnoijien vuosittainen valvontamaksu on 3 000 euroa tai 5 000 euroa. Edellä mainittujen kustannusten lisäksi Finanssivalvonnan alle rekisteröityminen aiheuttaisi vertailuarvon hallinnoijalle kuluja. Finanssivalvonta ei ole määritellyt erikseen toimenpidemaksua kyseiselle toimenpiteelle. ESMA:n valvonta- ja toimilupamaksujen suuruutta ei vielä tiedetä, koska ne tullaan määrittämään alemman tasoisella lainsäädännöllä.

Suomessa ei myöskään ole kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettuja raportointipalvelujen tarjoajia. Helsingin Pörssillä on ollut ja on jatkossakin mahdollisuus ryhtyä tarjoamaan raportointipalveluja. Raportointipalveluiden tarjoamisen osalta komissio tulee alemman tasoisessa lainsäädännössä määrittelemään kynnyсарvon, jonka alittaessa raportointipalvelujen tarjoajaa jatkossakin valvoisi kansallinen toimivaltainen viranomainen. Täten jatkossakin voisi olla mahdollista, että Helsingin Pörssin tarjoamia hyväksytyt julkistamisjärjestelyn tai hyväksytyt ilmoitusjärjestelmän palveluja valvoisi Finanssivalvonta, jos pörssi ryhtyisi tällaisia raportointipalveluja tarjoamaan. Raportointipalveluiden osalta valvontamaksut saattavat

muuttua ESMA:lle siirtyvän valvonnan osalta. ESMA:n valvonta- ja toimilupamaksujen suuruutta ei vielä tiedetä, koska ne tullaan määrittämään alemman tasoisella lainsäädännöllä. Finanssivalvonnan raportointipalvelujen vuosittainen valvontamaksu on 10 700 euroa ja toimilupamaksuarvio 7 500 euroa.

Vaikutukset julkiseen talouteen

Esityksellä ei ole vaikutuksia julkiseen talouteen kuten valtion budjettitalouteen.

Kokonaistaloudelliset ja kansantaloudelliset vaikutukset

Esitetyillä ehdotuksilla ei ole suoranaisia euromääräisiä vaikutuksia Suomeen, Suomessa toimiiviin yrityksiin tai suomalaisiin kotitalouksiin. Mahdolliset taloudelliset vaikutukset tulevat siitä, että rahoitusmarkkinat toimivat entistä paremmin ja luotettavammin rahoitusmarkkinoiden valvonnan tehostuessa ja parantuessa.

4.2.2 Viranomaisvaikutukset

Hallituksen esityksessä esitetyillä muutoksilla siirretään joitakin toimilupa- ja valvontavelvoitteita kansalliselta toimivaltaiselta viranomaiselta EU-tasoiseen valvontaan. Suomessa ei kuitenkaan ole toimijoita, joita valvonnan siirto koskisi, joten ehdotetut muutokset eivät suoraan vaikuta Finanssivalvonnan toimintaan.

Vaikka hallituksen esityksen muutokset eivät aiheuta suoraan Finanssivalvonnalle muutoksia työmäärään, Finanssivalvonnan työmäärä lisääntynee jonkin verran toimeenpantavan EU-lainsäädäntökokonaisuuden takia. Euroopan finanssivalvontajärjestelmä perustuu Finanssivalvontaa suoraan velvoittaviin EU-asetuksiin. Voidaan arvioida, että Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistuksen jälkeen nykyistä suurempi osa Finanssivalvonnan toiminnasta tulee liittyvän EU-tason yhteistyöhön. Keskeiset vaikutukset Finanssivalvonnan toimintaan johtuvat suoraan sovellettavasta Euroopan finanssivalvonta-asetusten muutosasetuksesta. Finanssivalvonta on velvollinen noudattamaan Euroopan valvontaviranomaisten toimivaltansa puitteissa antamia päätöksiä. Erityisesti EBA:lle myönnetty rahanpesun ja terrorismin estämiseen liittyvät erityistehtävät sekä EBA:n osoittamat tutkintapyynnöt kansallisille toimivaltaisille viranomaisille voivat työllistää Finanssivalvontaa jatkossa. Samoin Finanssivalvontaa voi työllistää Euroopan finanssivalvonta-asetuksissa tehostunut valvontayhteistyö. Uudistuksesta ei kuitenkaan arvioida aiheutuvan Finanssivalvonnalle olennaisia henkilöstövaikutuksia.

4.2.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Annetulla EU-lainsäädännöllä ja esitetyillä muutoksilla pyritään tehostamaan ja yhdenmukaistamaan rahoitusmarkkinoiden valvontaa EU-alueella. Valvontakäytäntöjä lähentämällä voidaan estää toimijoita hyväksikäyttämästä EU-oikeuden mahdollista tulkinnanvaraisuutta ja toimijalle suotuisinta sääntelyä markkinoiden eheyden kannalta haitallisella tavalla. Valvontakäytäntöjä lähentämällä voi myös olla mahdollista vähentää finanssilaitosten ja finanssimarkkinoiden toimijoiden hallinnollista taakkaa ja alentaa rajat ylittävistä toiminnasta aiheutuvia kustannuksia.

Kriittisten vertailuarvojen hallinnoijat ja useat raportointipalvelujen tarjoajat ovat rajat ylittäviä toimijoita EU:ssa ja täten niiden vaikutuspiiriin saattaa kuulua usea jäsenvaltio. Aikaisemmin toimijoiden valvonnasta on vastannut toimijan kotijäsenvaltion toimivaltainen viranomainen, siten EU-valvonnan lisääminen varmistaa valvonnan tasapuolisen kohtelun myös muiden toimijan vaikutuspiirissä olevien jäsenvaltioiden osalta. Esimerkiksi Suomeen ei ole sijoittautunut

vertailuarvojen hallinnoijia, mutta Suomessa toimivat monet eri tahot ovat kriittisistä vertailuarvoista riippuvaisia. ESMA:lla voidaan nähdä olevan paremmat edellytykset valvoa näiden toimijoiden toimintaa EU:ssa ja edistää sitä kautta markkinoiden yhdentymistä.

5 Lausuntopalaute

Esitysluonnos oli lausuntokierroksella 9.10.–20.11.2020. Lausuntoja pyydettiin yhteensä 20 viranomaiselta ja yhteisöltä, ja lausuntopyyntöön vastasi 7 tahoa. Esitysluonnoksesta antoivat lausunnon Finanssivalvonta, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Verohallinto ja Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry (jäljempänä EK). Oikeusministeriö, Suomen Pankki ja Sijoittajien korvausrahasto ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa esitysluonnoksesta.

Verohallinto ilmoitti lausunnossaan, ettei sillä ole huomautettavaa esitettyjen lakimuutosten johdosta. Etelä-Suomen aluehallintoviraston mukaan esitysluonnoksessa esitetyt kannanotot vastaavat aluehallintoviraston käsityksiä käsillä olevasta asiasta sikäli kuin ne aluehallintovirastoa koskettavat. Etelä-Suomen aluehallintovirasto pitkälti kannatti rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettuun lakiin ehdotettuja muutoksia.

Finanssivalvonta lausui, että hallituksen esityksen jatkovalmistelussa esitykseen tulisi sisällyttää laajemmin Euroopan finanssivalvonta-asetuksiin tehtyjen muutosten kuvausta ainakin siltä osin, kun kyseisillä muutoksilla on suoria vaikutuksia finanssimarkkinoilla toimiviin tahoihin. Lausunnon johdosta Euroopan finanssivalvonta-asetuksiin tehtyjen muutosten kuvausta on vielä laajennettu jatkovalmistelussa.

Kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain muuttamisen osalta Finanssivalvonta piti lakiin ehdotettuja muutoksia perusteltuina MiFIR-asetukseen siirtyvän sääntelyn näkökulmasta. Finanssivalvonta nosti lausunnossaan kuitenkin esille, että lakiin on jäänyt ns. MiFID II -direktiivin korjaussarjan (HE 277/2018 vp) jäljiltä säädösviittausvirheitä ja pieniä teknisiä epä johdonmukaisuuksia, joiden osalta Finanssivalvonta toimitti valtiovarainministeriölle erikseen tekniset muutosehdotukset. Finanssivalvonnan muutosehdotusten johdosta esityksessä ehdotetaan muutettavaksi myös lain 3 luvun 11 §:n 6 momenttia, 5 luvun 4 §:n 2 momenttia ja 7 luvun 3 §:n 3 momenttia.

Finanssivalvonta katsoi myös, että rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevan valvonnan kokonaisuuden hahmottamiseksi asiasta tulisi lisätä informatiivinen säännös rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 9 lukuun ja samalla voitaisiin panna täytäntöön rahanpesudirektiivin 50 artiklan muutos. Esityksen jatkovalmistelussa lausunto on pyritty huomioimaan ehdottamalla lain 9 lukuun uutta 3 a §:ää.

Finanssivalvonnasta annettuun lakiin ehdotettujen muutosten osalta Finanssivalvonta kiinnitti lausunnossaan huomiota siihen, että sellaisten hyväksytyjen julkistamisjärjestelyjen ja hyväksytyjen ilmoitusjärjestelmien, joiden valvonnasta Finanssivalvonta vastaa, MiFIR-asetuksessa säädetyt toimiluvan peruuttamista koskevat edellytykset ja ylintä hallintoelintä koskevat vaatimukset ovat osittain päällekkäiset 26 ja 28 §:ssä säädettyjen vaatimusten kanssa. Lausunnon johdosta MiFIR-asetuksen sekä 26–28 §:n välistä suhdetta on pyritty selkiyttämään.

Finanssivalvonta esitti lausunnossaan myös sellaisia teknisiä korjaustarpeita, jotka eivät suoraan johtuneet nyt täytäntöönpanon kohteena olevasta EU-sääntelystä. Korjaukset on pääosin pyritty huomioimaan tässä esityksen jatkovalmistelussa. Ehdotusta lisätä Finanssivalvonnasta annetun lain 32 c §:n 1 momenttiin viittaus maksulaitoksiin ja maksulaitoslain (297/2010) 21 c §:ään ei ole kuitenkaan huomioitu, sillä äänioikeuden käytön rajoituksista maksulaitoksen osalta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain sijaan maksulaitoslain 21 d §:ssä (HE 143/2017 vp, s.

59). Finanssivalvonta viittasi lausunnossaan myös valtiovarainministeriölle aiemmin toimittamiin Finanssivalvonnasta annetun lain tarkennustarpeisiin. Osa muutoksista on huomioitu tässä esityksessä, mutta keskeisimmät muutokset edellyttävät lain laajempaa päivittämistä, minkä johdosta muutokset ehdotetaan jätettäväksi valtiovarainministeriössä jatkovalmisteluun.

EK ilmoitti kannattavansa esitystä, jonka mukaan ESRB-asetuksen muutosasetuksen jäsenvaltio-optiota ESRB:n hallintoneuvoston äänivaltaisesta jäsenestä ei ehdoteta otettavan käyttöön. EK ilmoitti myös, ettei sillä ole muuta huomautettavaa kyseisten, enimmäkseen teknisten ehdotusten osalta. EK esitti lausunnossaan kuitenkin yleishuomioita EU:n finanssivalvontajärjestelmän kehittämisestä. EK korosti rakenteellisen ja säännöllisen vuoropuhelun tärkeyttä Finanssivalvonnan ja markkinatoimijoiden edustajien välillä. EK:n mukaan kansallista dialogia ei voi täysin korvata Euroopan valvontaviranomaisten sidosryhmätoiminnalla tai Euroopan valvontaviranomaisten toimesta. EK pitää kannatettavana sitä, että annetulla EU-lainsäädännöllä ja esitetyillä muutoksilla pyritään tehostamaan ja yhdenmukaistamaan rahoitusmarkkinoiden valvontaa EU:ssa. EK:n mukaan valitettavan usein on kuitenkin käynyt niin, että esimerkiksi EU-asetuksen käytännön toimeenpanosta on aiheutunut vastoin asetuksen tarkoitusta merkittävää tulkinäpöselvyyttä ja eri jäsenmaiden finanssivalvojat ovat tulkinneet EU-normistoa toisistaan poikkeavasti. EK:n mukaan tällaisten tilanteiden välttämiseksi Euroopan valvontaviranomaisen on syytä edelleen kehittää ja tehostaa sidosryhmätoimintaansa.

6 Säännöskohtaiset perustelut

6.1 Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä

1 luku Soveltamisala ja määritelmät

1 §. Soveltamisala. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Pykälän *1 ja 2 momentti* vastaisivat voimassa olevaa 1 ja 2 momenttia. Voimassa olevan pykälän 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi, sillä laissa ei enää säädettäisi raportointipalvelun tarjoajista. Raportointipalvelun tarjoajia koskeva sääntely on siirtynyt MiFIR-asetuksen uuteen IV a osastoon. Ehdotetun pykälän *3 momentti* vastaisi voimassa olevan 4 momentin mukaista informatiivista viittaussäännöstä MiFIR-asetukseen sillä muutoksella, että siinä lueteltaisiin asetuksen soveltamisalan piiriin kuuluvan jatkossa myös raportointipalvelut.

2 §. Määritelmät. Pykälän 1 momentin 19 ja 21–24 kohta ehdotetaan kumottavaksi sekä 20 ja 31 kohta muutettavaksi. Kyseisen momentin raportointipalveluihin viittaavat 19 ja 21–24 kohdan määritelmät kumottaisiin tarpeettomina. Momentin 20 kohdassa säilytettäisiin raportointipalvelujen tarjoajan määritelmä, mutta määritelmässä viitattaisiin MiFIR-asetuksen 2 artiklan 1 kohdan 36 a alakohdan mukaiseen määritelmään. Saman momentin 31 kohdan mukaista johdon määritelmää muutettaisiin siten, että siitä poistettaisiin viittaukset raportointipalvelun tarjoajaan.

Ehdotuksella pannaan täytäntöön ESFS-direktiivin 1 artiklan 2 kohta (MiFID II -direktiivin muutettu 4 artiklan 1 kohdan 36 alakohta sekä kumottu 52–54 ja 63 alakohta)

2 luku Säännellyn markkinan ylläpitäminen

1 §. Säännellyn markkinan ylläpitämisen luvanvaraisuus ja muu sallittu toiminta. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Pykälän *1 momentti* vastaisi voimassa olevaa 1 momenttia.

Pykälän 2 momentista poistettaisiin maininta siitä, että pörssi saa säännellyn markkinan ylläpitämisen lisäksi ylläpitää raportointipalveluja. Säännöksen taustalla on ollut MiFID II -direktiivin 59 artiklan 2 kohta, joka on Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistuksen yhteydessä kumottu.

Pykälän 3 momentti vastaisi voimassa olevaa 3 momenttia lakiteknisin korjauksin.

Pykälän 4 momentti sisältäisi informatiivisen viittaussäännöksen siitä, että pörssin oikeudesta tarjota hyväksytyyn julkistamisjärjestelyyn, konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajan tai hyväksytyyn ilmoitusjärjestelmän palveluja säädetään MiFIR-asetuksen uuden 27 b artiklan 2 kohdassa.

Pykälän 5 momentti vastaisi voimassa olevaa 4 momenttia, jolla pörssin toiminta rajoitetaan vain pykälässä tarkoitettuun toimintaan.

Ehdotuksella pannaan osittain täytäntöön ESFS-direktiivin 1 artiklan 4 kohta MiFID II -direktiivin V osaston säännösten (erityisesti 59 artiklan 2 kohdan) kumoamisesta.

3 luku **Säännellyn markkinan toiminnan järjestäminen**

11 §. Kaupankäynnin keskeyttäminen tai lopettaminen. Pykälän 6 momentin sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että pörssi voisi pyytää Finanssivalvontaa vahvistamaan myös 1, 2 tai 4 momentissa tarkoitettua kaupankäynnin lopettamispäätöksen. MiFID II -direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä kansallista säännöstä laajennettiin direktiivin 52 artiklan mukaisesti kattamaan myös pörssin oikeus lopettaa kaupankäynti. Lain esitöiden mukaan 6 momentissa on ollut tarkoitus säätää pörssin mahdollisuudesta pyytää Finanssivalvontaa vahvistamaan kaupankäynnin keskeytys- ja kieltämispäätös (HE 151/2017 vp, s. 184), mutta säännöksen nykyinen sanamuoto kattaa vain kaupankäynnin keskeytyspäätöksen. Oikeustilan selventämiseksi säännöksen sanamuotoa ehdotetaan täsmennettäväksi.

5 luku **Monenkeskiseen ja organisoituun kaupankäyntijärjestelmään sovellettavat vaatimukset**

4 §. Eturistiriitojen hallinta ja järjestelmien luotettavuus. Pykälän 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi. Monenkeskisen tai organisoitua kaupankäynnin järjestäjään sovellettavien säännösten joukkoon lisättäisiin viittaus 3 luvun 1 §:n 3 momenttiin, jossa säädetään pörssin kaupankäyntijärjestelmän häiriönsietokyvystä. Lisäyksellä korjattaisiin MiFID II -direktiivin 18 artiklan 5 kohdan aiemmin osittain puutteellinen täytäntöönpano. MiFID II -direktiivin 18 artiklan 5 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on edellytettävä, että monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää tai organisoitua kaupankäyntijärjestelmää ylläpitävät sijoituspalveluyritykset ja markkinoiden ylläpitäjät noudattavat 48 ja 49 artiklan vaatimuksia ja että niillä on sitä varten käytössään kaikki tarvittavat tehokkaat järjestelmät, menettelyt ja järjestelyt. MiFID II -direktiivin 48 artiklan 1 kohta on pantu kansallisesti täytäntöön 3 luvun 1 §:n 3 momentissa, minkä johdosta viittausta on tarpeen laajentaa. Vaikka kyseisessä momentissa on pantu osittain täytäntöön myös 47 artiklan 1 kohdan c kohta, joka ei direktiivin mukaan koske monenkeskisiä tai organisoitua kaupankäyntijärjestelmiä, ehdotetaan viittausta laajennettavaksi koko momenttiin sen yleisluontoisuuden vuoksi.

III OSA **Kaupankäynnin läpinäkyvyys**

Lain III osan otsikko ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan kyseisen osan sisältöön ehdotettuja muutoksia poistamalla viittaus raportointipalveluihin.

7 luku **Rahoitusvälineiden kaupankäynnin läpinäkyvyysvaatimukset**

3 §. *Kauppojen sisäisen toteuttamisen keskeyttäminen ja kieltäminen.* Pykälän 3 momentti ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan 3 luvun 11 §:n 6 momenttiin tehtyjä muutoksia. Samalla virheellinen viittaus 3 luvun 11 §:n 5 momenttiin ehdotetaan korjattavaksi viittaukseksi saman luvun 12 §:n 1 momenttiin.

8 luku **Oikeus tarjota raportointipalveluja**

Luku ehdotetaan kumottavaksi kokonaisuudessaan, sillä sitä koskeva sääntely siirtyy MiFIR-asetuksen IV a osastoon. Ehdotuksella pannaan osittain täytäntöön ESFS-direktiivin 1 artiklan 4 kohta MiFID II -direktiivin V osaston kumoamisesta.

9 luku **Raportointipalvelun tarjoajan toiminnan järjestämistä koskevat vaatimukset**

Luku ehdotetaan kumottavaksi kokonaisuudessaan, sillä sitä koskeva sääntely siirtyy MiFIR-asetuksen IV a osastoon. Ehdotuksella pannaan osittain täytäntöön ESFS-direktiivin 1 artiklan 4 kohta MiFID II -direktiivin V osaston kumoamisesta.

10 luku **Valvonta, salassapitovelvollisuus ja erityiset toimivaltuudet**

5 §. *Raportointipalvelujen tarjoajien valvonta.* Pykälä olisi uusi ja siihen sisältyivät raportointipalvelujen tarjoajien valvontaa koskevat kansalliset säännökset. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin informatiivisesta viittaussäännöksestä MiFIR-asetuksen IV a osastoon, johon jatkossa sisältyvät raportointipalvelujen tarjoajien toimilupaa ja toiminnan järjestämistä sekä valvontaa koskevat säännökset. Raportointipalvelujen tarjoajien toimiluvan myöntää ja niiden valvonasta vastaa jatkossa ESMA, ellei MiFIR-asetuksen 2 artiklan 3 kohdan nojalla annetulla komission delegoidulla säädöksellä toimivaltaa ole siirretty kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle.

Komissio antaa MiFIR-asetuksen 2 artiklan 3 kohdan nojalla delegoidun säädöksen, jossa täsmennetään perusteet määrittää ne hyväksytyt ilmoitusjärjestelmät ja hyväksytyt julkistamisjärjestelyt, joille niiden sisämarkkinoiden kannalta vähäisestä merkityksestä johtuen poiketen siitä, mitä MiFIR-asetuksessa säädetään, toimiluvan myöntää jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen. Tätä delegoitua säädöstä hyväksyttäessä huomioidaan se, missä määrin palveluja tarjotaan vain yhdessä jäsenvaltiossa toimiluvan saaneille sijoituspalveluyrityksille, millainen on kauppoja koskevien ilmoitusten ja liiketoimien määrä, sekä se, kuuluuko hyväksytty ilmoitusjärjestelmä tai hyväksytty julkistamisjärjestely rajojen yli toimivien finanssimarkkinoiden toimijoiden ryhmään.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnan tehtävistä silloin, kun Finanssivalvonta myöntää toimiluvan hyväksytyille julkistamisjärjestelylle tai hyväksytyille ilmoitusjärjestelmälle ja valvoo sitä MiFIR-asetuksen 27 b artiklan nojalla. Finanssivalvonnan olisi tällöin valvottava tällaisen raportointipalvelujen tarjoajan toimintaa arvioidakseen, täyttyvätkö MiFIR-asetuksessa säädetyt edellytykset toiminnan harjoittamiselle. Lisäksi Finanssivalvonnan olisi toteutettava asianmukaiset toimenpiteet hankkiakseen näiden edellytysten täyttymisen arvioimiseksi tarvittavat tiedot.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin rikkomuksista ilmoittamista koskevan 3 luvun 3 §:n soveltamisesta myös Finanssivalvonnan valvottavana olevaan raportointipalvelujen tarjoajaan. Säännöksen taustalla on MiFID II -direktiivin 73 artiklan 2 kohta, jonka mukaan jäsenvaltioiden on

edellyttävä, että sijoituspalveluyrityksillä, markkinoiden ylläpitäjillä, raportointipalvelujen tarjoajilla, sijoituspalvelujen tai -toiminnan ja oheispalvelujen osalta luottolaitoksilla sekä kolmansien maiden yritysten sivuliikkeillä on käytössään asianmukaiset menettelyt työntekijöitään varten, jotta nämä voivat ilmoittaa mahdollisista tai tosiasiallisista rikkomisista sisäisesti erityisen riippumattoman ja itsenäisen kanavan kautta. Kyseistä säännöstä ei ole muutettu Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistuksen yhteydessä, joten edelleen on tarpeen säätää raportointipalvelujen tarjoajia koskevista vaatimuksista erikseen silloin, kun Finanssivalvonta toimii toimilupa- ja valvontaviranomaisena.

Ehdotuksella pannaan täytäntöön ESFS-direktiivin 1 artiklan 3 kohta (MiFID II -direktiivin 22 artiklaan lisätty uusi 2 kohta).

12 luku **Hallinnolliset seuraamukset**

2 §. Seuraamusmaksu. Pykälän 2 momentin 7 ja 8 kohta ehdotetaan kumottavaksi, koska myös kyseisissä kohdissa viitattavat säännökset on edellä ehdotettu kumottaviksi.

Ehdotuksella pannaan täytäntöön ESFS-direktiivin 1 artiklan 5 kohdan a alakohdan i alakohta ja b alakohta (MiFID II -direktiivin 70 artiklan 3 kohdan a alakohdan xxxvii–xxxx alakohdan kumoaminen ja 4 kohdan a alakohdan muuttaminen).

Pykälän 3 momentin johdantokappaleeseen tehtäisiin lakitekniset korjaukset. Lisäksi momenttiin lisättäisiin uusi 5 a kohta, jossa luettelaisiin ne MiFIR-asetuksen raportointipalvelujen tarjoajia koskevat säännökset, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrättäisiin seuraamusmaksu. Tällaisia seuraamusmaksun piiriin kuuluvia säännöksiä olisivat 27 b artiklan 1, 2 ja 4 kohdan säännökset raportointipalvelujen tarjoajien toimilupa-vaatimuksesta, 27 f artiklan 1–3 kohdan säännökset raportointipalvelujen tarjoajan ylintä hallintoelintä koskevista vaatimuksista, 27 g artiklan 1–5 kohdan säännökset hyväksytyyn julkistamisjärjestelyn toiminnan järjestämistä koskevista vaatimuksista ja 27 i artiklan 1–4 kohdan säännökset hyväksytyyn ilmoitusjärjestelmän toiminnan järjestämistä koskevista vaatimuksista, jos raportointipalvelujen tarjoajaa koskee 27 b artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukainen poikkeus

Ehdotuksella pannaan täytäntöön ESFS-direktiivin 1 artiklan 5 kohdan a alakohdan ii alakohta ja b alakohta (MiFID II -direktiivin 70 artiklan 3 kohdan b alakohdan xxa alakohta ja 4 kohdan b alakohta).

13 luku **Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset**

2 §. Luvaton kaupankäynnin järjestäminen rahoitusvälineillä. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Pykälästä ehdotetaan poistettavaksi maininta raportointipalvelun tarjoamisesta vastoin 8 luvun 1 tai 2 §:ää, jolloin tämä toiminta ei enää kuuluisi luvattoman kaupankäynnin järjestämistä rahoitusvälineillä koskevan rangaistussäännöksen piiriin. Raportointipalvelujen tarjoamisen aineelliset säännökset ovat siirtyneet suoraan sovellettavaan MiFIR-asetukseen ja raportointipalvelujen tarjoajien valvonta on siirtynyt ESMA:lle tietyin poikkeuksin. Vaikka Finanssivalvonta voi vielä tietyissä tilanteissa myöntää toimiluvan hyväksytyille julkistamisjärjestelylle tai hyväksytyille ilmoitusjärjestelmälle ja valvoa niiden toimintaa, ei kansallista rangaistussäännöstä tältä osin nähdä enää tarpeellisena. Muilta osin rangaistussäännös säilyisi ennallaan.

6.2 Laki Finanssivalvonnasta

4 §. *Valvottavat.* Pykälän 2 momentin 6 ja 13 kohta ehdotetaan muutettavaksi ja momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 14 kohta. Lisäksi pykälän 4 momentin 10 kohta ehdotetaan muutettavaksi. Pykälän 2 momentin 6 kohtaa muutettaisiin siten, että toimilupavalvottavien joukosta poistettaisiin kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettu raportointipalvelun tarjoaja, koska määritelmä on siirretty MiFIR-asetukseen. Momentin 13 kohtaan tehtäisiin lakitekniinen muutos momenttiin lisättävän uuden 14 kohdan johdosta. Uudessa 14 kohdassa määriteltäisiin laissa tarkoitettuihin toimilupavalvottaviin kuuluvan myös sellainen hyväksytty julkistamisjärjestely tai hyväksytty ilmoitusjärjestelmä, jolle Finanssivalvonta on myöntänyt toimiluvan ja jonka valvonnasta se vastaa MiFIR-asetuksen 27 b artiklan 1 kohdan toisen alakohdan perustella. Ehdotus liittyy raportointipalvelujen tarjoajien toimiluvan myöntämistä ja valvontaa koskevien tehtävien siirtämiseen kansallisilta toimivaltaisilta viranomaisilta ESMA:lle siten, että kansallisille toimivaltaisille viranomaisille jää vielä tietyissä tilanteissa toimivaltaa hyväksytyjen julkistamisjärjestelyjen ja hyväksytyjen ilmoitusjärjestelmien osalta.

Pykälän 4 momentin 10 kohtaan ehdotetaan teknistä tarkistusta, jolla asetuksen (EU) 2016/1011 lyhytnimi muutetaan vertailuarvoasetukseksi. Kyseisessä asetuksessa säädetään nimenomaan vertailuarvoista, minkä johdosta aiempaa nimeä voidaan pitää harhaanjohtavana. Vertailuarvoasetus on vakiintunut nimi myös komission ja ESMA:n työssä.

5 §. *Muut finanssimarkkinoilla toimivat.* Pykälän 10, 32 ja 33 kohta ehdotetaan muutettavaksi. Pykälän 10 kohta muutettaisiin siten, että siitä poistettaisiin viittaus kumottavaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 8 luvun 18 §:ään. Kohtaan lisättäisiin viittaus maksulaitoslain 21 a ja 21 c §:ään, joissa säädetään sähkörahayhteisön ja maksulaitoksen osakkeiden ja osuuksien hankintaa ja luovutusta koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta Finanssivalvonnalle. Kyseiset ilmoitusvelvolliset olisi tarpeen lisätä lainkohtaan, jotta Finanssivalvonta voi kohdistaa heihin tarvittaessa 3 luvun mukaisia valvontavaltuuksia. Pykälän 32 ja 33 kohtaan tehtäisiin lakitekniinen tarkistus vertailuarvoasetuksen nimen päivittämiseksi.

21 §. *Markkinoiden väärinkäyttöön ja vertailuarvoasetuksen valvontaan liittyvä erityinen tietojensaantioikeus.* Pykälän otsikko sekä 4 ja 5 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että niihin tehtäisiin lakitekniinen tarkistus vertailuarvoasetuksen nimen päivittämiseksi.

24 §. *Tarkastusoikeus.* Pykälän 5 momentti ehdotetaan muutettavaksi. Momenttiin tehtäisiin tekninen selvennys, jolla viittaus Euroopan unionin direktiiveihin muutettaisiin laajemmaksi viittaukseksi Euroopan unionin säädöksiin. Finanssimarkkinoiden sääntelyssä asetusten käyttäminen direktiivien sijaan on lisääntynyt merkittävästi ja osa Euroopan valvontaviranomaisiin ja Finanssivalvontaan sovellettavista säädöksistä ovat nykyään asetuksia. Ehdotus ei muuttaisi nykytilaa, sillä pykälässä säädetyn lisäksi Euroopan valvontaviranomaisen oikeus osallistua tarkastuksen suorittamiseen Suomessa voi johtua suoraan sovellettavasta Euroopan unionin säädöksestä.

26 §. *Toimiluvan ja rekisteröitymisen peruuttaminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 9 momentti sellaisten hyväksytyjen julkistamisjärjestelyjen ja hyväksytyjen ilmoitusjärjestelmien toimiluvan perumisesta, joille Finanssivalvonta on myöntänyt toimiluvan ja joiden valvonnasta se vastaa. Kyseisten toimilupavalvottavien kohdalla kriteerit toimiluvan peruuttamiselle määriteltäisiin suoraan sovellettavissa MiFIR-asetuksen 27 e artiklan 1 kohdassa sekä 27 f artiklan 4 kohdassa. Myös tällaista päätöstä tehdessään Finanssivalvonnan olisi noudatettava pykälän 3 momenttia, jossa säädetään

Finanssivalvonnan velvollisuudesta ennen päätöksen tekemistä varata valvottavalle kohtuullinen määräaika puutteen korjaamiselle, jollei toimiluvan peruuttaminen ole välttämätöntä finanssimarkkinoiden valvonnalle säädettyjen tavoitteiden toteutumisen turvaamiseksi.

Ehdotuksella pannaan täytäntöön ESFS-direktiivin 1 artiklan 5 kohdan c alakohta (MiFID II -direktiivin 70 artiklan 6 kohdan muutettu c alakohta)

27 §. Toimiluvan ja rekisteröitymisen mukaisen toiminnan rajoittaminen. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi *uusi 9 momentti*. Momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta rajoittaa sellaisen hyväksytyyn julkistamisjärjestelyn tai hyväksytyyn ilmoitusjärjestelmän toimiluvan mukaista toimintaa, jolle Finanssivalvonta on myöntänyt toimiluvan ja jonka valvonnasta se vastaa MiFIR-asetuksen nojalla. Edellytyksenä toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamiselle olisi MiFIR-asetuksen 27 e artiklassa säädettyjen toimiluvan peruuttamista koskevien edellytysten täytyminen. MiFID II -direktiivin 70 artiklan 6 kohdan muutetun c alakohdan mukaan toimivaltaisille viranomaisille on annettava valtuus peruuttaa toimilupa tai keskeyttää sen voimassaolo MiFIR-asetuksen 27 a artiklan mukaisesti, jos hyväksyttyä julkistamisjärjestelyä tai hyväksyttyä ilmoitusjärjestelmää koskee MiFIR-asetuksen 2 artiklan 3 kohdan mukainen poikkeus. Finanssivalvonnasta annettuun lakiin ei sisälly mahdollisuutta toimiluvan voimassaolon väliaikaiselle keskeyttämiselle, minkä vuoksi säännös ehdotetaan sijoitettavaksi toiminnan rajoittamista koskevaan säännökseen.

Ehdotuksella pannaan täytäntöön ESFS-direktiivin 1 artiklan 5 kohdan c alakohta (MiFID II -direktiivin 70 artiklan 6 kohdan muutettu c alakohta)

28 §. Johdon toiminnan rajoittaminen. Pykälän 7 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen tehtäisiin lakitekkinen tarkistus vertailuarvoasetuksen nimen päivittämiseksi.

32 a §. Omistusosuuden hankinnan kieltäminen. Pykälän 1 ja 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi. Pykälän 1 momentin johdantokappaleesta ehdotetaan poistettavaksi viittaus kumottavaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 8 luvun 18 §:ään sekä maininnat raportointipalvelun tarjoajasta ja raportointipalvelun tarjoajan omistusyhteisöstä, sillä näistä ei enää säädetä kyseisessä laissa eikä Finanssivalvonnalla olisi siten enää kyseisen lain nojalla mahdollisuutta kieltää omistusosuuden hankintaa. Muilta osin 1 momentti vastaisi voimassa olevaa. Pykälän 2 momentista ehdotetaan myös poistettavaksi viittaus kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain kumottavaan 8 luvun 18 §:n 5 momenttiin.

32 c §. Osakkeisiin ja osuuksiin perustuvien oikeuksien rajoittaminen. Pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi. Pykälän 1 momentin johdantokappaleesta poistettaisiin maininnat raportointipalvelun tarjoajasta ja raportointipalvelun tarjoajan omistusyhteisöstä, sillä raportointipalvelun tarjoajista koskeva sääntely on siirtynyt MiFIR-asetukseen. Samoin 1 momentin 1 kohdasta poistettaisiin viittaus kumottavaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 8 luvun 18 §:ään.

40 §. Seuraamusmaksu. Pykälän 2 momentin 6 kohta ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen tehdään lakitekkinen tarkistus vertailuarvoasetuksen nimen päivittämiseksi.

41 §. Seuraamusmaksun määrääminen. Pykälän 3 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen tehtäisiin lakitekkinen tarkistus vertailuarvoasetuksen nimen päivittämiseksi.

41 a §. Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa. Pykälän 12 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen tehtäisiin lakitekkinen tarkistus vertailuarvoasetuksen nimen päivittämiseksi.

49 a §. *Ilmoitus Euroopan valvontaviranomaiselle ratkaisusuosituksia antavista toimielimistä.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Pykälään tehtäisiin tekninen selvennys, jolla viittaus Euroopan unionin direktiiveihin muutettaisiin laajemmaksi viittaukseksi Euroopan unionin säädöksiin. Ehdotus ei muuttaisi nykytilaa, sillä pykälässä säädetyn lisäksi Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuus Euroopan valvontaviranomaiselle on jo aiemminkin voinut johtua suoraan sovellettavasta Euroopan unionin säädöksestä.

50 b §. *Erimielisyyden saattaminen Euroopan valvontaviranomaisen käsiteltäväksi.* Pykälän johdantokappale ehdotetaan muutettavaksi. Johdantokappaleeseen tehtäisiin tekninen selvennys, jolla viittaus Euroopan unionin direktiiveihin muutettaisiin laajemmaksi viittaukseksi Euroopan unionin säädöksiin.

50 k §. *Toiminta vertailuarvoasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Pykälässä oleva viittaus ehdotetaan muutettavaksi vertailuarvoasetuksen 40 artiklan 2 kohtaan, jossa säädetään jatkossa jäsenvaltioiden velvollisuudesta nimetä toimivaltainen viranomainen.

53 §. *Valvontayhteistyöstä kieltäytyminen.* Pykälän 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi. Momenttiin tehtäisiin tekninen selvennys, jolla viittaus Euroopan unionin direktiiveihin muutettaisiin laajemmaksi viittaukseksi Euroopan unionin säädöksiin.

6.3 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä

1 luku Yleiset säännökset

4 §. *Määritelmät.* Pykälään 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 14 a kohta, jossa määriteltäisiin Euroopan pankkivalvonta-asetus myöhempiä viittaustarpeita varten. Lisäksi momentin 15 kohta ehdotetaan muutettavaksi. Kohdassa määriteltäisiin jatkossa pelkästään Euroopan pankkiviranomainen Euroopan valvontaviranomaisten sijaan, sillä laissa ei ole enää tarvetta säilyttää kyseistä määritelmää. Ehdotus liittyy Euroopan finanssivalvontajärjestelmän uudistukseen, jossa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevia tehtäviä keskitetään Euroopan valvontaviranomaisten sisällä EBA:lle.

2 luku Riskiarvio

1 §. *Kansallinen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvio.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kansallinen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvio on toimitettava jatkossa kaikkien Euroopan valvontaviranomaisten sijasta pelkästään EBA:lle. Ehdotus liittyy rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevan toimivallan keskitämiseen EBA:lle. Ehdotuksella pannaan täytäntöön ESFS-direktiivin 3 artiklan 2 kohdan b alakohta (rahanpesudirektiivin 7 artiklan 5 kohdan muutettu ensimmäinen virke).

8 luku Hallinnolliset seuraamukset

11 §. *Luotto- tai rahoituslaitokselle määräytyistä seuraamuksista ilmoittaminen Euroopan pankkiviranomaiselle.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Pykälän otsikossa sekä 1 ja 3 momentissa muutettaisiin viittaukset Euroopan valvontaviranomaisiin koskemaan pelkästään EBA:a. Muilta osin pykälä vastaisi voimassa olevaa säännöstä. Ehdotuksella pannaan täytäntöön ESFS-direktiivin 3 artiklan 10 kohdan a alakohta (rahanpesudirektiivin 62 artiklan muutettu 1 kohta).

9 luku Erinäiset säännökset

3 a §. *Yhteistyö Euroopan pankkiviranomaisen kanssa.* Pykälä olisi uusi. Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevan valvonnan kokonaisuuden hahmottamiseksi pykälä sisältäisi informatiivisen viittaussäännöksen EBA-asetuksen uuteen 9 a artiklaan, jossa säädetään EBA:n rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvistä erityistehtävistä, sekä 9 b artiklaan, jossa säädetään EBA:n tutkintapyyntöistä kansallisille toimivaltaisille viranomaisille. Uudet säännökset kasvattavat EBA:n roolia rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen EU-tason koordinoinnissa ja seurannassa.

6.4 Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta

5 §. *Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu.* Pykälän 1 momentin taulukko ehdotetaan muutettavaksi siten, että raportointipalvelujen tarjoajien osalta viitattaisiin kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain sijaan MiFIR-asetuksessa tarkoitettuihin raportointipalvelujen tarjoajiin. Tällöin 4 §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisen tarjotessa sellaisia raportointipalveluja, joiden valvonnasta Finanssivalvonta vastaa MiFIR-asetuksen nojalla, olisi suhteellisen valvontamaksun lisäksi maksettava tässä pykälässä tarkoitettua perusmaksua. Säännös soveltuisi esimerkiksi sellaisiin sijoituspalveluyrityksiin, jotka MiFIR-asetuksen 27 b artiklan 2 kohdan nojalla tarjoavat hyväksytyin julkistamisjärjestelyn tai hyväksytyin ilmoitusjärjestelmän palveluja sijoituspalvelujen lisäksi. Perusmaksun määrä säilyisi ennallaan.

6 §. *Muun maksuvelvollisen perusmaksu.* Pykälän 1 momentin taulukko ehdotetaan muutettavaksi siten, että kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettujen raportointipalvelujen tarjoajien sijaan momentissa säädettäisiin perusmaksusta Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 2 momentin 14 kohdassa tarkoitettulle hyväksytyille julkistamisjärjestelylle ja hyväksytyille ilmoitusjärjestelmälle. Nämä olisivat muita kuin 4 §:ssä tarkoitettuja maksuvelvollisia, joille Finanssivalvonta myöntää toimiluvan ja joita se valvoo MiFIR-asetuksen nojalla. Perusmaksun määrä vastaisi voimassa olevassa laissa raportointipalvelujen tarjoajille säädettyä määrää. Lisäksi taulukkoon tehtäisiin lakitekninen korjaus MiFIR-asetuksen viittauksen osalta.

6.5 Sijoituspalvelulaki

2 luku Oikeus tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa

3 §. *Oheispalvelut ja oikeus tarjota raportointipalveluja.* Pykälän 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi. Momentissa ei enää säädettäisi monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestämistä harjoittavan sijoituspalveluyrityksen oikeudesta ylläpitää ja tarjota raportointipalveluja, sillä asiasta säädetään jatkossa MiFIR-asetuksen 27 b artiklan 2 kohdassa. Selvytyden vuoksi 2 momenttiin lisättäisiin informatiivinen viittaussäännös kyseiseen asetukseen.

Ehdotuksella pannaan osittain täytäntöön ESFS-direktiivin 1 artiklan 4 kohta MiFID II -direktiivin V osaston säännösten (erityisesti 59 artiklan 2 kohdan) kumoamisesta.

7 Voimaantulo

Ehdotetaan, että 3. lakiehdotus tulee voimaan 30.6.2021 ja muut esitykseen sisältyvät lakiehdotukset 1.1.2022.

ESFS-direktiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 30.6.2020. Jäsenvaltioiden on sovellettava 1 artiklan säännöksiä 1.1.2022 ja 2 ja 3 artiklan säännöksiä 30.6.2021.

ESFS-asetus on tullut voimaan 30.12.2019 ja sitä sovelletaan 1–3 ja 6 artiklan osalta 1.1.2020 alkaen ja 4 ja 5 artiklan osalta 1.1.2022.

ESRB-muutosasetus on tullut voimaan ja sovellettavaksi 30.12.2019.

8 Toimeenpano ja seuranta

Euroopan valvontaviranomaisten osalta komissio julkaisee viimeistään 31.12.2021 ja tämän jälkeen kolmen vuoden välein yleiskertomuksen Euroopan valvontaviranomaisten toiminnasta ja Euroopan finanssivalvonta-asetuksissa säädettyjen menettelyjen tuloksena saaduista kokemuksista (Euroopan finanssivalvonta-asetusten muutettu 81 artikla).

Lisäksi EBA:n osalta komissio tekee yleiskertomuksen osana kattavan arvioinnin EBA:lle annettujen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen ehkäisemiseen ja torjuntaan liittyvien erityistehävien täytäntöönpanosta. Tässä arvioinnissa komissio analysoi muun muassa EBA:n valtuuksien oikeudellista käytettävyyttä siltä osin kuin ne antavat kyseille viranomaiselle mahdollisuuden toteuttaa toimia sellaisen kansallisen lainsäädännön pohjalta, jolla direktiivit saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä (EBA-asetuksen 81 artiklaan lisätty 2b kohta).

ESRB-asetuksen osalta komissio raportoi viimeistään viiden vuoden kuluttua muutosasetuksen voimaantulosta Euroopan parlamentille ja neuvostolle siitä, onko aiheellista tarkistaa ESRB:n tehtäviä tai organisaatiota ja olisiko nykyiselle mallille mahdollisia vaihtoehtoisia malleja (ESRB-asetuksen muutettu 20 artikla).

MiFIR-asetuksen osalta komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen IV a osaston mukaisesti vahvistettujen konsolidoitujen kauppätietojen toimivuudesta. MiFIR-asetuksen 27 h artiklan 1 kohtaa koskeva kertomus annetaan viimeistään 3.9.2019 ja 2 kohtaa koskeva kertomus viimeistään 3.9.2021. Jos komissio katsoo, että konsolidoitujen kauppätietojen tarjoajat eivät ole toimittaneet tietoja siten, että ne täyttäisivät kyseisen asetuksen 52 artiklan 13 kohdan toisessa alakohdassa vahvistetut perusteet, se toimittaa kertomuksen yhteydessä ESMA:lle pyynnön käynnistää neuvottelumenettely konsolidoitujen kauppätietojen ylläpidosta huolehtivan kaupallisen yhteisön nimeämiseksi ESMA:n hoitaman julkisen hankintamenettelyn avulla. Jos esitetty menettely on käynnistetty, komissiolla on valta antaa MiFIR-asetuksen täydentämiseksi 50 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joissa määritetään 52 artiklan 14 kohdassa yksilöidyt toimenpiteet (MiFIR-asetuksen 52 artiklaan lisätty 13 ja 14 kohta).

9 Suhde muihin esityksiin

9.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä

Tämän esityksen antamisen aikaan eduskunta on toimittanut vastauksen EV 6/2021 vp työ- ja elinkeinoministeriössä valmisteltuun hallituksen esitykseen eduskunnalle laeiksi ydinenergia-lain sekä Finanssivalvonnasta annetun lain 4 ja 71 §:n ja Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta (HE 178/2020 vp). Kyseisen esityksen 3. lakiehdotuksessa ehdotetaan muutettavaksi Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 5 §:n 1 momenttia samoilta osin kuin mitä tässä esityksessä, minkä johdosta kyseisessä esityksessä tehdyt muutokset olisi tarvittaessa huomioitava myös tämän esityksen 4. lakiehdotuksessa.

Samaan aikaan tämän esityksen kanssa eduskunnan käsiteltävänä on oikeusministeriössä valmisteltu hallituksen esitys eduskunnalle terrorismin rahoittamista koskevien säännösten muuttamiseksi (HE 135/2020 vp). Kyseisen esityksen 4. lakiehdotuksessa ehdotetaan muutettavaksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 1 luvun 4 §:n 1 momenttia,

minkä johdosta ehdotukset on tarvittaessa sovittava yhteen. Saman lainkohdan osalta eduskunnan käsiteltävänä on myös valtiovarainministeriössä valmistelu hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain, rahanpesun selvittelykeskuksesta annetun lain sekä pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain 6 §:n muuttamisesta (HE 261/2020 vp). Kyseisen esityksen 1. lakiehdotuksessa ehdotetaan myös muutettavaksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 1 luvun 4 §:n 1 momenttia, minkä johdosta ehdotukset on tarvittaessa sovittava yhteen.

Samaan aikaan tämän esityksen kanssa on eduskunnan käsiteltävänä valtiovarainministeriössä valmisteltu hallituksen esitys eduskunnalle luottolaitos- sekä elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivien täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 171/2020 vp). Kyseisen esityksen 3. lakiehdotuksessa ehdotetaan muutettavaksi Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 2 momenttia sekä 26 §:ää samoilta osin, minkä johdosta kyseisessä esityksessä tehdyt muutokset olisi huomioitava myös tässä esityksessä.

Samaan aikaan tämän esityksen kanssa eduskunnan käsiteltävänä on valtiovarainministeriössä valmisteltu hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 255/2020 vp). Kyseisen esityksen 1. lakiehdotuksessa ehdotetaan muutettavaksi Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 2 momenttia osittain samoilta osin kuin mitä tässä esityksessä, minkä johdosta ehdotukset on tarpeen sovittaa yhteen. Kyseisessä esityksessä Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 2 momentin 6 kohtaan ehdotettavat muutokset olisi huomioitava myös tämän esityksen 2. lakiehdotuksessa.

Samaan aikaan tämän esityksen kanssa eduskunnan käsiteltävänä on myös valtiovarainministeriössä valmistelu hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sijoituspalvelulain ja Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi (HE 16/2021 vp). Kyseisen esityksen 9. lakiehdotuksessa ehdotetaan muutettavaksi Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 5 §:ää osittain samoilta osin kuin mitä tässä esityksessä, minkä johdosta ehdotukset on tarpeen sovittaa yhteen.

Samaan aikaan tämän esityksen kanssa eduskunnan käsiteltävänä on myös sosiaali- ja terveysministeriössä valmisteltu hallituksen esitys eduskunnalle eläkesäätiöitä, eläkekassoja ja vakuutus-kassoja koskevaksi lainsäädännöksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 28/2021 vp). Kyseisen esityksen 9. lakiehdotuksessa ehdotetaan muutettavaksi Finanssivalvonnasta annettua lakia osittain samoilta osin kuin mitä tässä esityksessä, minkä johdosta ehdotukset on tarpeen sovittaa yhteen. Lisäksi esityksen 10. lakiehdotus sisältää päällekkäisiä muutoksia Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 5 §:n 1 momenttiin ja 6 §:n 1 momenttiin, minkä johdosta ehdotukset on tarpeen sovittaa yhteen.

10 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

10.1 Elinkeinovapaus

Esityksen 2. lakiehdotuksessa tulee arvioitavaksi ehdotuksen suhde perustuslain 18 §:ssä säädettyyn elinkeinovapauteen. Perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Perustuslakivaliokunta on lausunnoissaan pitänyt elinkeinovapautta perustuslain mukaisena pääsääntönä. Elinkeinotoiminnan luvanvaraistamista on kuitenkin pidetty poikkeuksellisesti mahdollisena tärkeiden ja vahvojen yhteiskunnallisten etujen sitä puoltaessa. Luvanvaraisuudesta on säädetty lailla, jonka on täytettävä perusoikeutta rajoittavalta lailta vaadittavat yleiset edellytykset. Laissa säädettyjen elinkeinovapauden rajoitusten tulee olla täsmällisiä ja tarkkarajaisia, minkä

lisäksi rajoittamisen laajuuden ja edellytysten tulee ilmetä laista. (ks. esimerkiksi PeVL 69/2014 vp, s. 2, PeVL 65/2014 vp, s. 2 ja PeVL 13/2014 vp, s. 2).

Esitykseen sisältyvän 2. lakiehdotuksen 4 §:n 2 momentin 14 kohdan mukaan Finanssivalvonnan toimilupavalvottavalla tarkoitettaisiin sellaista MiFIR-asetuksen 2 artiklan 1 kohdan 34 alakohdassa tarkoitettua hyväksyttyä julkistamisjärjestelyä tai 36 alakohdassa tarkoitettua hyväksyttyä ilmoitusjärjestelmää, jolle Finanssivalvonta on myöntänyt toimiluvan ja jonka valvonasta se vastaa 27 b artiklan 1 kohdan toisen alakohdan perusteella. Ehdotus perustuu MiFIR-asetuksen muutoksiin, joilla raportointipalvelujen tarjoajien toimiluvan myöntämistä ja valvontaa koskevia tehtäviä siirretään kansallisilta toimivaltaisilta viranomaisilta ESMA:lle. Kansallisille toimivaltaisille viranomaisille jäisi vielä tietyissä tilanteissa toimivaltaa hyväksytyjen julkistamisjärjestelyjen ja hyväksytyjen ilmoitusjärjestelmien osalta. Komission delegoidulla säädöksellä täsmennetään perusteet määrittää ne hyväksytyt ilmoitusjärjestelmät ja hyväksytyt julkistamisjärjestelyt, joille niiden sisämarkkinoiden kannalta vähäisestä merkityksestä johtuen toimiluvan myöntää ESMA:n sijaan kansallinen toimivaltainen viranomainen.

Lisäksi 2. lakiehdotuksen 27 §:ssä säädettäisiin toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamisesta. Finanssivalvonnalle annettaisiin valtuus rajoittaa 4 §:n 2 momentin 14 kohdassa tarkoitetun toimilupavalvottavan toimiluvan mukaista toimintaa, jos MiFIR-asetuksen 27 e artiklassa säädetyt edellytykset toimiluvan peruuttamiselle täyttyvät. Ehdotus perustuu MiFID II -direktiivin 70 artiklan 6 kohdan muutettuun c alakohtaan. Säännös täydentäisi MiFIR-asetuksen 27 e artiklassa toimivaltaiselle viranomaiselle säädettyä oikeutta peruuttaa raportointipalvelujen tarjoajan toimilupa artiklassa säädettyjen edellytysten täytyessä.

Rahoitusmarkkinalainsäädäntö sisältää merkittäviä lakiin perustuvia rajoituksia elinkeinovaupauteen. Perusoikeusrajoitusten hyväksyttävyyttä voidaan perustella ensinnäkin tarpeella suojata finanssialan yritysten asiakkaiden etuja sekä turvata rahoitusvakaus ja yleinen luottamus finanssimarkkinoiden toimintaan. Lainsäädäntö edellyttää, että finanssipalveluja tarjoavat yritykset ja finanssipalvelujen perusjärjestelmiä ylläpitävät tahot hankkivat etukäteen luvan toiminnan harjoittamiseen. Näin voidaan varmistua siitä, että yrityksellä on jo alusta alkaen riittävät edellytykset lain vaatimukset täyttävään toimintaan. Lisäksi on tärkeää, että yritysten toimintaa sääntelevä lainsäädäntö ja julkinen valvonta turvaavat edellä mainittujen yleisten tavoitteiden saavuttamista.

Raportointipalvelujen tarjoajien toimilupavollisuus ei olisi asiallisesti uusi. Voimassa olevan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 8 luvun 1 §:ssä säädetään, että raportointipalvelun tarjoajana saa toimia vain kyseisessä luvussa toimiluvan saanut yritys sekä ulkomainen ETA-raportointipalvelun tarjoaja. Muutoksen nykytilanteen muodostaisi se, että jatkossa raportointipalvelujen tarjoajien toimiluvanvaraisuudesta sekä toimiluvan edellytyksistä säädettäisiin kansallisen lain sijaan MiFIR-asetuksen uudessa IV a osastossa. Finanssivalvonnan valvontavaltuuksista sen valvottavana olevia toimijoita kohtaan säädettäisiin edelleen MiFIR-asetuksen 27 e ja 27 f artiklaa lukuun ottamatta kansallisessa laissa. Finanssivalvonnan valvontavaltuuksiin kuuluisi jatkossa myös oikeus rajoittaa toimilupavalvottavan toimiluvan mukaista toimintaa, jos MiFIR-asetuksen 27 e artiklassa säädetyt edellytykset toimiluvan peruuttamiselle täyttyvät.

Edellä mainitut toimilupavalvontaa koskevat säännökset ovat välttämättömiä paitsi rahoitusmarkkinalainsäädännön yleisten tavoitteiden saavuttamiseksi mutta myös MiFID II -direktiivissä ja MiFIR-asetuksessa asetettujen vaatimusten johdosta. Ehdotettu sääntely ei olisi ongelmallinen perusoikeutta rajoittavalta lailta vaadittavien yleisten edellytysten näkökulmasta, sillä ehdotettu toimilupasääntely perustuu suoraan sovellettavaan MiFIR-asetukseen. Ehdotetun sääntelyn katsotaan yhdessä MiFIR-asetuksen IV a osastossa säädettyjen toimilupaedellytysten

kanssa täyttävän myös perusoikeutta rajoittavalta lailta vaadittavat yleiset edellytykset. Ehdotetut elinkeinovapauden rajoitukset olisivat täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Perustuslain 18 §:ssä tarkoitettuna perusoikeuden rajoitukselle on siten laissa hyväksyttävät perusteet.

10.2 Hallinnolliset seuraamukset

Esityksen sisältyvän 1. lakiehdotuksen 12 luvun 2 §:n 3 momenttiin lisättävässä 5 a kohdassa ehdotetaan säädettäväksi seuraamusmaksusta. Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen tulkinnan mukaan tällaiset maksut ovat sanktioluonteisia hallinnollisia seuraamuksia, jotka eivät ole perustuslain 81 §:n mukaisia veroja tai maksuja. Valiokunta on asiallisesti rinnastanut sanktioluonteisen hallinnollisen seuraamuksen rikosoikeudelliseen seuraamukseen (katso esimerkiksi PeVL 12/2019 vp, s. 8, PeVL 9/2018 vp, s. 2, PeVL 2/2017 vp, s. 4–5, PeVL 14/2013 vp ja PeVL 17/2012 vp). Koska sanktioluonteisten hallinnollisten seuraamusten määräämiseen sisältyy julkisen vallan käyttöä, niistä tulee säätää perustuslain 2 §:n 3 momentin nojalla lailla. Valiokunta on katsonut hallinnollisten seuraamusten määräämisessä olevan kysymys merkittävästä julkisen vallan käytöstä, minkä vuoksi maksuvelvollisuuden ja maksun suuruuden perusteista sekä maksuvelvollisen oikeusturvasta samoin kuin lain täytäntöönpanon perusteista tulee säätää lailla (katso esimerkiksi PeVL 12/2019 vp, s. 8, PeVL 9/2018 vp, s. 2, PeVL 2/2017 vp, s. 5, PeVL 14/2013 vp, PeVL 17/2012 vp, PeVL 9/2012 vp, s. 2/I). Valiokunta on myös katsonut, että perustuslain 8 §:ssä säädettyyn rikosoikeudelliseen laillisuusperiaatteeseen sisältyvä täsmällisyysvaatimus ei sellaisenaan kohdistu hallinnollisten seuraamusten sääntelyyn, mutta tarkkuuden yleistä vaatimusta ei kuitenkaan voida tällaisenaan sääntelyn yhteydessä sivuuttaa (katso esimerkiksi PeVL 12/2019 vp, s. 8, PeVL 9/2018 vp, s. 3, PeVL 2/2017 vp, s. 5, PeVL 14/2013 vp, PeVL 17/2012 vp ja PeVL 9/2012 vp). Lisäksi säännösten tulee täyttää sanktioiden oikeasuhtaisuuteen liittyvät vaatimukset (PeVL 2/2017 vp, s. 5, PeVL 28/2014 vp, PeVL 15/2014 vp).

Edellä mainitussa 1. lakiehdotuksen 12 luvun 2 §:n 3 momentin 5 a kohdassa on lisätty Finanssivalvonnalle oikeus määrätä seuraamusmaksu seuraamukseksi myös eräiden MiFIR-asetukseen lisätyissä artikloissa säädettyjen velvollisuuksien rikkomisesta tai laiminlyönnistä. Esityksessä on pyritty sovittamaan yhteen yhtäältä perustuslain vaatimukset seuraamusten täsmällisyydestä ja oikeasuhtaisuudesta sekä toisaalta asetuksen vaatimukset seuraamusten tehokkuudesta ja varoittavuudesta. Ehdotetut hallinnolliset seuraamukset mahdollistaisivat tehokkaan puuttumisen asetuksen vastaiseen menettelyyn, mikä osaltaan tehostaisi raportointipalvelujen tarjoamisen julkista valvontaa. Ehdotetut hallinnolliset seuraamukset myös vastaisivat pitkälti jo voimassa olevassa laissa seuraamusmaksun piiriin saatettuja rikkomisia ja laiminlyöntejä silloin, kun oikeudesta tarjota raportointipalveluja ja raportointipalvelujen tarjoajan toiminnan järjestelmästä koskevista vaatimuksista säädettiin kansallisessa laissa suoraan sovellettavan asetuksen sijaan. Sääntelyn katsotaan täyttävän perustuslain 2 §:n 3 momentin mukaisen lailla säätämisen ja oikeasuhtaisuuden vaatimukset. Kohdassa yksilöityjen säännösten katsotaan myös sisällöltään täyttävän täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimukset, sillä sanktioitavat teot ja laiminlyönnit on luonnehdittu laissa niiden yksilöimiseksi. Edellä sanotun perusteella arvioidaan, että lakiehdotukset voidaan hyväksyä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Ponsi

Koska ESFS-direktiivissä on säännöksiä, jotka ehdotetaan pantaviksi täytäntöön lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (1070/2017) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 19 ja 21–24 kohta, 8–9 luku sekä 12 luvun 2 §:n 2 momentin 7 ja 8 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 2 §:n 1 momentin 19 ja 21–24 kohta laissa 295/2017,

muutetaan 1 luvun 1 § ja 2 §:n 1 momentin 20 ja 31 kohta, 2 luvun 1 §, 3 luvun 11 §:n 6 momentti, 5 luvun 4 §:n 2 momentti, III osan otsikko, 7 luvun 3 §:n 3 momentti, 12 luvun 2 §:n 3 momentin johdantokappale sekä 13 luvun 2 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 1 § ja 2 luvun 1 § osaksi laissa 295/2019 sekä 1 luvun 2 §:n 1 momentin 20 ja 31 kohta ja 7 luvun 3 §:n 3 momentti laissa 295/2019, sekä

lisätään 10 lukuun uusi 5 § ja 12 luvun 2 §:n 3 momenttiin uusi 5 a kohta seuraavasti:

1 luku

Soveltamisala ja määritelmät

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan kaupankäynnin järjestämiseen rahoitusvälineillä ja rahoitusvälineiden kaupankäyntiin liittyvien tietojen julkistamiseen.

Tätä lakia sovelletaan pörssiä vastaavaan ulkomaiseen yhteisöön siten kuin 4 luvussa säädetään.

Rahoitusvälineiden kaupankäyntiin liittyvien tietojen julkistamisesta ja kaupankäynnistä johdannaissopimuksilla säädetään lisäksi rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 600/2014, jäljempänä *EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetus*. Mainituksessa säädetään myös rahoitusvälineillä tehtyjen liiketoimien raportoinnista toimivaltaiselle viranomaiselle, syrjimättömästi pääsystä määrityspalveluihin ja vertailuarvoja koskeviin tietoihin sekä raportointipalveluista.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

20) *raportointipalvelujen tarjoajalla* EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 2 artiklan 1 kohdan 36 a alakohdassa tarkoitettua henkilöä;

31) *johdolla* sijoituspalvelun tarjoajan tai pörssin hallitusta ja, jos yrityksellä on hallintoneuvosto, hallintoneuvostoa, toimitusjohtajaa sekä kaikkia sellaisia toimitusjohtajan välittömässä

alaisuudessa toimivia, jotka ovat yrityksen ylimmissä johtotehtävissä tai tosiasiallisesti johtavat yrityksen toimintaa;

2 luku

Säännellyn markkinan ylläpitäminen

1 §

Säännellyn markkinan ylläpitämisen luvanvaraisuus ja muu sallittu toiminta

Säänneltyä markkinaa ei saa ylläpitää ilman valtiovarainministeriön myöntämää toimilupaa. Pörssi saa säännellyn markkinan ylläpitämisen lisäksi ylläpitää monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää ja organisoitua kaupankäyntijärjestelmää ja tarjota rahoitusvälineiden vaihdantaan ja säilytykseen liittyviä tietojenkäsittely- ja muita palveluja sekä arvopaperi-, johdannais- ja rahoitusmarkkinoiden kehittämiseen liittyviä koulutus- ja tiedotuspalveluja sekä harjoittaa muuta edellä tässä momentissa tarkoitettuun toimintaan läheisesti liittyvää toimintaa.

Pörssi saa toimia selvitysosapuolena sekä toimia tilinhoitajana noudattaen arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettua lakia (348/2017).

Pörssin oikeudesta tarjota raportointipalveluja säädetään EU:n rahoitusvälineiden markkinat-asetuksen 27 b artiklan 2 kohdassa.

Pörssi ei saa harjoittaa muuta kuin tässä pykälässä tarkoitettua toimintaa.

3 luku

Säännellyn markkinan toiminnan järjestäminen

11 §

Kaupankäynnin keskeyttäminen tai lopettaminen

Pörssi voi pyytää Finanssivalvontaa vahvistamaan 1, 2 tai 4 momentissa tarkoitettua kaupankäynnin keskeytys- tai lopettamispäätöksen. Finanssivalvonnan on tällaisen pyynnön saatuaan ilman aiheetonta viivytystä päätettävä, vahvistaako se pörssin tekemän päätöksen. Jos Finanssivalvonta päättää olla vahvistamatta pörssin tekemää päätöstä, pörssin on ilman aiheetonta viivytystä jatkettava kaupankäyntiä rahoitusvälineellä.

5 luku

Monenkeskiseen ja organisoituun kaupankäyntijärjestelmään sovellettavat vaatimukset

4 §

Eturistiriitojen hallinta ja järjestelmien luotettavuus

Monenkeskisen tai organisoitun kaupankäynnin järjestäjän on noudatettava mitä 3 luvun 1 §:n 3 ja 4 momentissa sekä 11, 17–20, 23 ja 28 §:ssä säädetään toiminnan järjestämisestä, järjestelmien häiriönsietokyvystä, kauppojen hintavaihtelurajoista ja sähköisestä kaupankäynnistä

ja sillä on oltava sitä varten käytössään kaikki tarvittavat tehokkaat järjestelmät, menettelyt ja järjestelyt.

III OSA

KAUPANKÄYNNIN LÄPINÄKYVYYS

7 luku

Rahoitusvälineiden kaupankäynnin läpinäkyvyysvaatimukset

3 §

Kauppojen sisäisen toteuttamisen keskeyttäminen ja kieltäminen

Jos Finanssivalvonta on vahvistanut 3 luvun 11 §:n 6 momentin mukaisesti pörssin tekemän rahoitusvälinettä koskevan kaupankäynnin keskeytys- tai lopettamispäätöksen tai määrännyt 3 luvun 12 §:n 1 momentin mukaisesti pörssin keskeyttämään kaupankäynnin rahoitusvälineellä ja rahoitusväline on sisäisen toteuttamisen kohteena, sisäisen toteuttajan on keskeytettävä kaupankäynti kyseisellä rahoitusvälineellä.

10 luku

Valvonta, salassapitovelvollisuus ja erityiset toimivaltuudet

5 §

Raportointipalvelujen tarjoajien valvonta

Oikeudesta tarjota raportointipalveluja sekä raportointipalvelujen tarjoajien toiminnan järjestämistä koskevista vaatimuksista ja valvonnasta säädetään EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen IV a osastossa.

Jos Finanssivalvonnan tehtävänä on EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 27 b artiklan mukaisesti myöntää toimilupa raportointipalvelujen tarjoajalle ja valvoa sitä, Finanssivalvonnan on valvottava raportointipalvelujen tarjoajan toimintaa arvioidakseen, täyttyvätkö kyseisessä asetuksessa tällaisen toiminnan harjoittamiselle asetetut edellytykset. Finanssivalvonnan on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet hankkiakseen näiden edellytysten täyttymisen arvioimiseksi tarvittavat tiedot.

Mitä 3 luvun 3 §:ssä säädetään rikkomuksista ilmoittamisesta, sovelletaan myös Finanssivalvonnan valvottavana olevaan raportointipalvelujen tarjoajaan.

12 luku

Hallinnolliset seuraamukset

2 §

Seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ovat 1 ja 2 momentissa säädetyn lisäksi seuraavien EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen säännösten rikkominen tai laiminlyönti:

5 a) 27 b artiklan 1, 2 ja 4 kohdan säännökset raportointipalvelujen tarjoajien toimilupavaatimuksesta, 27 f artiklan 1–3 kohdan säännökset raportointipalvelujen tarjoajan ylintä hallintoelintä koskevista vaatimuksista, 27 g artiklan 1–5 kohdan säännökset hyväksytyin julkistamisjärjestelyn toiminnan järjestämistä koskevista vaatimuksista ja 27 i artiklan 1–4 kohdan säännökset hyväksytyin ilmoitusjärjestelmän toiminnan järjestämistä koskevista vaatimuksista, jos raportointipalvelujen tarjoajaa koskee 27 b artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukainen poikkeus;

13 luku

Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset

2 §

Luvaton kaupankäynnin järjestäminen rahoitusvälineillä

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta harjoittaa pörssin toimintaa vastoin 2 luvun 1 §:ää taikka ylläpitää monenkeskistä tai organisoitua kaupankäyntijärjestelmää vastoin 5 luvun 1 §:n 1 momenttia, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *luvattomasta kaupankäynnin järjestämisestä rahoitusvälineillä* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:n 2 momentin 6 ja 13 kohta ja 4 momentin 10 kohta, 5 §:n 10, 32 ja 33 kohta, 21 §:n otsikko sekä 4 ja 5 momentti, 24 §:n 5 momentti, 28 §:n 7 momentti, 32 a §:n 1 ja 2 momentti, 32 c §:n 1 momentti, 40 §:n 2 momentin 6 kohta, 41 §:n 3 momentti, 41 a §:n 12 momentti, 49 a §, 50 b §:n johdantokappale, 50 k § ja 53 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 4 §:n 2 momentin 6 kohta, 4 §:n 4 momentin 10 kohta, 5 §:n 32 kohta, 21 §:n otsikko sekä 4 ja 5 momentti ja 28 §:n 7 momentti laissa 1071/2017, 4 §:n 2 momentin 13 kohta ja 5 §:n 33 kohta laissa 1108/2018, 5 §:n 10 kohta, 32 a §:n 1 ja 2 momentti ja 40 §:n 2 momentin 6 kohta laissa 215/2019, 24 §:n 5 momentti, 49 a §, 50 b §:n johdantokappale ja 53 §:n 2 momentti laissa 1242/2011, 32 c §:n 1 momentti laissa 296/2019, 41 §:n 3 momentti laissa 1229/2018, 41 a §:n 12 momentti laissa 316/2020 sekä 50 k § laissa 1442/2016, sekä

lisätään 4 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 254/2013, 170/2014, 311/2015, 1055/2016, 352/2017, 1071/2017, 1108/2018, 215/2019 ja 296/2019, uusi 14 kohta, 26 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 170/2014, 611/2014, 311/2015, 1442/2016 ja 575/2017, uusi 9 momentti sekä 27 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 611/2014, 575/2017, 241/2018 ja 1108/2018, uusi 9 momentti seuraavasti:

4 §

Valvottavat

*Toimilupa*valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

6) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (1070/2017) tarkoitettua pörssiä;

13) sellaista yleisestä arvopaperistamista koskevasta kehyksestä ja erityisestä kehyksestä yksinkertaiselle, läpinäkyvälle ja standardoidulle arvopaperistamiselle sekä direktiivien 2009/65/EY, 2009/138/EY ja 2011/61/EU ja asetusten (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/2402, jäljempänä *arvopaperistamisasetus*, 27 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua yhteisöä, jolle on myönnetty mainitun asetuksen 28 artiklassa tarkoitettu toimilupa;

14) sellaista rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 600/2014, jäljempänä *EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetus*, 2 artiklan 1 kohdan 34 alakohdassa tarkoitettua hyväksyttyä julkistamisjärjestelyä ja 36 alakohdassa tarkoitettua hyväksyttyä ilmoitusjärjestelmää, jolle Finanssivalvonta on myöntänyt toimiluvan ja jonka valvonnasta se vastaa mainitun asetuksen 27 b artiklan 1 kohdan toisen alakohdan perusteella.

Muulla valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

10) sellaista vertailuarvon hallinnoijaa, joka ei ole 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu toimilupa-valvottava ja jolle Finanssivalvonta on myöntänyt toimiluvan rahoitusvälineissä ja rahoitusso-
pimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä

HE 29/2021 vp

indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1011, jäljempänä *vertailuarvoasetus*, 34 artiklan perusteella.

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

10) sitä, joka kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:n, sijoitusrahastolain 4 luvun 7 §:n, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:n, luottolaitostoinnasta annetun lain 3 luvun 1 §:n, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:n, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:n, vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:n, maksulaitoslain 21 a tai 21 c §:n taikka arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 909/2014, jäljempänä *EU:n arvopaperikeskusasetus*, nojalla on velvollinen tekemään Finanssivalvonnalle ilmoituksen osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ja luovutuksesta;

32) sellaista vertailuarvon hallinnoijaa, jonka Finanssivalvonta on rekisteröinyt vertailuarvoasetuksen 34 artiklan perusteella;

33) muuta henkilöä kuin 4 §:ssä tarkoitettua valvottavaa tai tämän momentin 32 kohdassa tarkoitettua rekisteröitynyttä vertailuarvon hallinnoijaa, joka on velvollinen noudattamaan vertailuarvoasetusta;

21 §

Markkinoiden väärinkäyttöön ja vertailuarvoasetuksen valvontaan liittyvä erityinen tietojensaantioikeus

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada markkinoiden väärinkäyttöasetuksen ja vertailuarvoasetuksen valvonnan kannalta tarpeellisia vakiomuotoisia tietoja hyödykejohdannaisiin liittyvillä spot-markkinoilla toimivilta markkinaosapuolilta, raporteja liiketoimista sekä päästä suoraan kaupankävijöiden järjestelmiin.

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada tietoja kaikilta henkilöiltä, jotka osallistuvat vertailuarvon tarjontaan ja tietojen toimittamiseen sitä varten, myös palveluntarjoajilta, joille vertailuarvon tarjoamista koskevat tehtävät, palvelut tai toiminta on ulkoistettu vertailuarvoasetuksen 10 artiklan mukaisesti, sekä heidän päämiehiltään, ja tarvittaessa kutsua tällainen henkilö kuultavaksi.

24 §

Tarkastusoikeus

Euroopan valvontaviranomaisella on finanssimarkkinoita koskevilla Euroopan unionin säädöksissä tarkoitetuissa tapauksissa Euroopan finanssivalvonta-asetusten mukaisesti oikeus osallistua tarkastukseen.

26 §

Toimiluvan ja rekisteröitymisen peruuttaminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi

Edellä 4 §:n 2 momentin 14 kohdassa tarkoitetun toimilupavalvottavan toimiluvan peruuttamista koskevista edellytyksistä säädetään EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 27 e artiklan 1 kohdassa ja 27 f artiklan 4 kohdassa. Mainituissa säännöksissä tarkoitettuun Finanssivalvonnan päätökseen sovelletaan tämän pykälän 3 momenttia.

27 §

Toimiluvan ja rekisteröitymisen mukaisen toiminnan rajoittaminen

Finanssivalvonta voi rajoittaa määräajaksi 4 §:n 2 momentin 14 kohdassa tarkoitetun toimilupavalvottavan toimiluvan mukaista toimintaa, jos EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 27 e artiklassa säädetyt toimiluvan peruuttamista koskevat edellytykset täyttyvät.

28 §

Johdon toiminnan rajoittaminen

Finanssivalvonta voi määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää henkilöä toimimasta vertailuarvoasetuksessa tarkoitetun hallinnoijan tai valvotun tietolähteen hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana, jos tämä on rikkonut tai laiminlyönyt mainitun asetuksen 42 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä.

32 a §

Omistussuuden hankinnan kieltäminen

Finanssivalvonta voi saatuaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:ssä, sijoitusrahastolain 4 luvun 7 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a tai 21 c §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:ssä, EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kieltää mainituissa lainkohdissa tarkoitetun omistussuuden hankkimisen luottolaitoksesta, sijoituspalveluyrityksestä, rahastoyhtiöstä, vaihtoehtorahastojen hoitajasta, säilytysyhteisöstä, erityisestä säilytysyhteisöstä, vakuutusyhtiöstä sekä niiden omistusyhteisöistä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisöstä, sähkörahayhteisöstä, maksulaitoksesta, pörssistä, pörssin omistusyhteisöstä, arvopaperikeskuksesta tai arvopaperikes-

kuksen omistusyhteisöstä, jos osuuden omistus vaarantaisi hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön terveiden ja huolellisten liiketapaperiaatteiden mukaisen toiminnan tai, jos hankinnan kohteena on vakuutusyhtiö, vakuutetut edut, sillä perusteella, että on perusteltua aihetta epäillä:

- 1) ilmoitusvelvollisen mainetta tai taloudellisen aseman riittävyttä;
- 2) hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön johdon luotettavuuden tai sopivuuden taikka muiden toimilupaedellytysten vaarantumista hankinnan johdosta;
- 3) hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön vakavaraisuuden, valvonnan ja siihen liittyvän viranomaisten tietojenvaihdon edellytysten vaarantumista hankinnan johdosta; tai
- 4) hankinnan liittymistä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen.

Finanssivalvonta voi kieltää 1 momentissa tarkoitettun hankinnan myös, jos se ei ole saanut 32 b §:n 2 momentin mukaisen käsittelyajan kuluessa mainitussa momentissa tarkoitettuja lisätietoja taikka luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:n 6 momentissa, sijoitusrahastolain 4 luvun 7 §:n 6 momentissa, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:n 5 momentissa, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:n 6 momentissa, maksulaitoslain 21 a §:n 6 momentissa tai 21 c §:ssä, vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:n 6 momentissa tai EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen täytäntöönpanoasetuksessa tarkoitettuja tietoja tai selvityksiä. Finanssivalvonta voi niin ikään kieltää 1 momentissa tarkoitettun hankinnan, jos se ei ole saanut kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:n 5 momentissa taikka EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tarkoitettuja selvityksiä kahden kuukauden kuluessa omistusosuuden hankintaa koskevan ilmoituksen vastaanottamisesta. Finanssivalvonta voi lisäksi kieltää hankinnan, jos se ei ole saanut tämän lain 32 b §:n 1 momentissa tarkoitettuja vaadittavia selvityksiä 60 arkipäivän kuluessa siitä, kun se lähetti ilmoitusvelvolliselle tiedon puuttuvista selvityksistä.

32 c §

Osakkeisiin ja osuuksiin perustuvien oikeuksien rajoittaminen

Finanssivalvonta voi kieltää osakkeiden tai osuuksien omistajalta oikeuden äänivallan käyttöön luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä, vaihtoehtorahastojen hoitajassa, säilytysyhteisössä, erityisessä säilytysyhteisössä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisössä, sähkörahayhteisössä, vakuutusyhtiössä sekä niiden omistusyhteisöissä, pörssissä, pörssin omistusyhteisössä, arvopaperikeskuksessa ja arvopaperikeskuksen omistusyhteisössä, enintään yhden vuoden ajaksi kerrallaan, jos:

- 1) osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ei ole tehty luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:ssä, sijoitusrahastolain 4 luvun 7 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:ssä, EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta;
- 2) osakkeet tai osuudet on hankittu Finanssivalvonnan 32 a §:ssä tarkoitettusta kiellosta huolimatta; tai
- 3) 1 kohdassa mainituissa lainkohdissa säädetyn omistusrajan saavuttanut tai ylittänyt omistus vaarantaa 32 a §:ssä tarkoitettulla tavalla kohdeyrityksen tai kohdeyhteisön terveiden ja huolellisten liiketapaperiaatteiden mukaisen toiminnan tai, jos kohdeyritys on vakuutusyhtiö, vakuutetut edut.

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikko:

6) vertailuarvoasetuksen 4–16 artiklan säännöksiä vertailuarvojen koskemattomuudesta ja luotettavuudesta, 21–26 artiklan säännöksiä kriittisistä, merkittävistä sekä muista kuin merkittävistä vertailuarvoista, 27 artiklan säännöksiä vertailuarvoselvityksestä, 28 artiklan säännöksiä vertailuarvon muutoksista ja lakkaamisesta, 29 artiklan säännöksiä vertailuarvon käytöstä sekä 34 artiklan säännöksiä hallinnoijan toimiluvasta ja rekisteröinnistä;

41 §

Seuraamusmaksun määrääminen

Sen lisäksi, mitä edellä 2 momentissa säädetään, jos kyse on vertailuarvoasetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon myös menettelyn vaikutus reaalityönteeseen. Jos kyse on arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla ottamisen yhteydessä julkaistavasta esitteestä ja direktiivin 2003/71/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1129, jäljempänä *esiteasetus*, rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon myös vaikutus ei-ammattimaisten asiakkaiden asemaan.

41 a §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

Jos 10 momentissa tarkoitettu seuraamusmaksu koskee vertailuarvoasetuksen 11 artiklan 1 kohdan d alakohdan tai 4 kohdan rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään joko kaksi prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 250 000 euroa sen mukaan, kumpi on suurempi. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 100 000 euroa.

49 a §

Ilmoitus Euroopan valvontaviranomaiselle ratkaisusuosituksia antavista toimielimistä

Finanssivalvonnan on finanssimarkkinoita koskevissa Euroopan unionin säädöksissä tarkoitetuissa tapauksissa ilmoitettava asianomaiselle Euroopan valvontaviranomaiselle ne Suomessa käytössä olevat menettelyt, joilla valvottavien ja muiden finanssimarkkinoilla toimivien asiakkaat voivat saattaa finanssimarkkinoita koskevien lakien soveltamista koskevat yksittäiset erimielisyydet ratkaisusuosituksia antavien riippumattomien toimielinten käsiteltäviksi.

50 b §

Erimielisyyden saattaminen Euroopan valvontaviranomaisen käsiteltäväksi

Finanssivalvonta voi finanssimarkkinoita koskevilla Euroopan unionin säädöksissä tarkoitetuissa tapauksissa Euroopan finanssivalvonta-asetusten mukaisesti saattaa Euroopan valvontaviranomaisen käsiteltäväksi Finanssivalvonnan ja ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen välille syntyneen erimielisyyden, joka koskee:

50 k §

Toiminta vertailuarvoasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena

Finanssivalvonta toimii vertailuarvoasetuksen 40 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

53 §

Valvontayhteistyöstä kieltäytyminen

Finanssivalvonnan on ilmoitettava kieltäytymisestä ja sen perusteista pyynnön esittäneelle viranomaiselle sekä finanssimarkkinoita koskevilla Euroopan unionin säädöksissä tarkoitetuissa tapauksissa myös asianomaiselle Euroopan valvontaviranomaiselle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 1 luvun 4 §:n 1 momentin 15 kohta, 2 luvun 1 §:n 1 momentti ja 8 luvun 11 §, sellaisena kuin niistä on 2 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 573/2019, sekä

lisätään 1 luvun 4 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1089/2017 ja 573/2019, uusi 14 a kohta ja 9 lukuun uusi 3 a § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

14 a) *Euroopan pankkivalvonta-asetuksella* Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1093/2010;

15) *Euroopan pankkiviranomaisella* Euroopan pankkivalvonta-asetuksessa tarkoitettua Euroopan pankkiviranomaista;

2 luku

Riskiarvio

1 §

Kansallinen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvio

Sisäministeriö ja valtiovarainministeriö toimivat kansallisina viranomaisina, jotka sovittavat yhteen kansallisen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvion laadintaa. Sisäministeriö vastaa kansallisen terrorismin rahoittamisen ja valtiovarainministeriö rahanpesun rahoittamisen riskiarvion laadinnasta. Riskiarviossa on tunnistettava ja arvioitava Suomen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskejä sekä otettava huomioon Euroopan komission, jäljempänä *komissio*, laatima Euroopan unionin laajuinen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvio. Kansallista riskiarviota on päivitettävä säännöllisesti, ja se on toimitettava komission, Euroopan pankkiviranomaisen ja muiden jäsenvaltioiden saataville.

8 luku

Hallinnolliset seuraamukset

11 §

Luotto- tai rahoituslaitokselle määrättyistä seuraamuksista ilmoittaminen Euroopan pankkiviranomaiselle

Finanssivalvonnan on toimitettava Euroopan pankkiviranomaiselle:

1) tieto tässä luvussa tarkoitettusta luotto- tai rahoituslaitokselle määrätystä ja julkistetusta seuraamuksesta samanaikaisesti, kun seuraamus julkistetaan sekä tieto mahdollisesta muutoksenhausta ja sen lopputuloksesta;

2) vuosittain yhdistelmätiedot kunakin vuonna määrättyistä tämän luvun mukaisista luotto- tai rahoituslaitoksille määrättyistä seuraamuksista.

Mitä 1 momentissa säädetään seuraamuksesta, sovelletaan myös 7 luvun 4–7 §:ssä tarkoitettuun päätökseen.

Aluehallintoviraston on toimitettava Finanssivalvonnalle 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot, jotka koskevat rahoituspalveluja tarjoavia yrityksiä. Finanssivalvonnan on toimitettava tiedot edelleen Euroopan pankkiviranomaiselle.

9 luku

Erinäiset säännökset

HE 29/2021 vp

3 a §

Yhteistyö Euroopan pankkiviranomaisen kanssa

Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämiseen liittyvistä Euroopan pankkiviranomaisen tehtävistä ja niihin liittyvistä valvontaviranomaisten velvollisuuksista säädetään Euroopan pankkivalvonta-asetuksen 9 a artiklassa ja Euroopan pankkiviranomaisen tutkintapyyntöistä valvontaviranomaisille 9 b artiklassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki**Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain (879/2008) 5 §:n 1 momentti ja 6 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 5 §:n 1 momentti laissa 1076/2017 ja 6 §:n 1 momentti laissa 575/2019, seuraavasti:

5 §

Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu

Edellä 4 §:ssä tarkoitetun suhteellisen valvontamaksun lisäksi maksettavan perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001) tarkoitettu liikepankki, säästöpankkilaissa (1502/2001) tarkoitettu säästöpankkiosakeyhtiö sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (423/2013) tarkoitettu osuuspankkiosakeyhtiö	6 420
muu luottolaitos	2 140
lisämaksu luottolaitokselle, jonka palkkiotuottojen määrä on suurempi kuin rahoituskate	9 630
maksulaitos	2 140
vakuutusyhtiö	6 420
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu erillisyyhtiö	2 140
vakuutusyhdistys	1 070
eläkesäätiö ja eläkekassa	1 284
muu vakuutuskassa kuin eläkekassa	856
työttömyyskassa	6 420
Maatalousyrittäjien eläkelaitos, Merimieseläkekassa, työttömyysvakuutusrahasto ja Koulutusrahasto	6 420
Tapaturmavakuutuskeskus, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus ja työttömyyskassojen tukikassa	1 284
valtion eläkerahasto, Keva-niminen eläkelaitos ja kirkon eläkerahasto	16 050
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	3 210
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan I sivuliike	2 140
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan II sivuliike	3 210
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan III sivuliike	4 301
rahastoyhtiö	4 280
vaihtoehtorahastojen hoitajan toimiluvan saanut yhteisö	4 280

HE 29/2021 vp

yhteisö, jolla on vaihtoehtorahastojen hoitajan ja rahastoyhtiön toimiluvat	6 420
yhteisö, jolla on rahastoyhtiön toimilupa ja joka on rekisteröitymisvelvollinen vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain nojalla	4 815
muu sijoituspalveluyritys kuin sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 3–5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	6 420
sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 3–6 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	1 070
ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike	2 140
kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike	3 210
ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	1 070
ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike	2 140
ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike	2 140
kolmanteen maahan sijoittautuneen vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike	3 210
kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliike	3 210
sellainen rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 600/2014, jäljempänä <i>EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetus</i> , tarkoitettu raportointipalvelujen tarjoaja, jota Finanssivalvonta valvoo mainitun asetuksen 27 b artiklan 1 kohdan toisen alakohdan nojalla	10 700

6 §

Muun maksuvelvollisen perusmaksu

Muun kuin 4 §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisen perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu arvopaperikeskus	278 200
luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta annetussa laissa (1199/2014) tarkoitettu vanha talletussuojarahasto	12 840
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu vakuusrahasto	2 140
maksulaitoslain 7, 7 a ja 7 b §:ssä tarkoitettuja palveluja tarjoava oikeushenkilö	1 070
maksulaitoslain 7, 7 a ja 7 b §:ssä tarkoitettuja palveluja tarjoava luonnollinen henkilö	214
sijoituspalvelulaissa tarkoitettu sijoittajien korvausrahasto	3 210

HE 29/2021 vp

vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukaisesti rekisteröitymisvelvollinen vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla ei ole rahastoyhtiön toimilupaa	1 070
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 10 luvun 2 §:n 3 momentin mukaisella poikkeusluvalla toimiva sijoitusrahastolaissa tarkoitettu säilytysyhteisö	2 140
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu säilytysyhteisö	3 210
yhteisö, joka on sijoitusrahastolain ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukainen säilytysyhteisö	3 210
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu erityinen säilytysyhteisö	5 350
talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	2 140
luottolaitoksen ja vakuutusyhtiön omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa(699/2004) tarkoitettujen ryhmittymän omistusyhteisö	6 420
pörssin ja arvopaperikeskuksen omistusyhteisö	10 700
sijoituspalveluyrityksen ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö	1 070
vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusmeklari ja sivutoiminen vakuutusmeklari	10 700 ja 193 euron korotus jokaista vakuutusmeklariyrityksen tai yksityisen elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaa valvontamaksun määräämisvuotta edeltävän vuoden päättyessä rekisteröityä vakuutusmeklaria kohden
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu tilinhoitaja	6 420
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu keskusvastapuoli	160 500
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu selvitysosapuoli	12 840
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 3 luvun 3 §:n 4 momentissa tarkoitettu selvitysrahasto ja 6 luvun 9 §:ssä tarkoitettu kirjausrahasto	2 140
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	16 585 ja 17 120 euron korotus, jos osakkeelle on EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 2 artiklan 17 kohdassa tarkoitettut likvidit markkinat
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa	13 375

HE 29/2021 vp

kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija, jos kysymyksessä on tämän lain 4 §:ssä tarkoitettu maksuvelvollinen tai jos liikkeeseenlaskijan kotipaikka ei ole Suomessa	11 235 ja 11 770 euron korotus, jos osakkeelle on kaupankäynnistä EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 2 artiklan 17 kohdassa tarkoitettut likvidit markkinat
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	3 210
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema muu arvopaperi kuin osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa	3 210
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa hakemuksesta olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	4 280
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa hakemuksesta olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	1 070
asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 6 §:n mukaisesti rekisteröity suomalainen luotonvälittäjä, joka ei toimi minkään luotonantajan asiamiehenä	1 200
Eläketurvakeskus	10 700
liikennevahinkolautakunta ja potilasvahinkolautakunta	1 070
Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 26 kohdassa tarkoitettu toimintayksikkö	19 260
ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettun ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliike	1 070
eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa tarkoitettu sellainen ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike	1 070
kolmannen maan luottolaitoksen edustusto	1 070
vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusedustaja ja sivutoiminen vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike	321
markkinarakennetoimija-asetuksen 2 artiklan 8 kohdassa tarkoitettu finanssialalla toimiva vastapuoli, 9 kohdassa tarkoitettu finanssialan ulkopuolinen vastapuoli ja 10 kohdassa tarkoitettu eläkejärjestelmä, jonka kotivaltio on Suomessa	10 700

HE 29/2021 vp

asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjästä annetun lain 2 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettu ulkomainen luotonvälittäjä, jolla on Suomessa sivuliike	400
joukkorahoituslaissa tarkoitettu joukkorahoituksen välittäjä	2 140
joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetussa laissa tarkoitettu rekisteröity edustaja	2 140
Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 2 momentin 14 kohdassa tarkoitettu hyväksytty julkistamisjärjestely tai hyväksytty ilmoitusjärjestelmä	10 700
Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 32 kohdassa tarkoitettu vertailuarvon hallinnoija	3 000
Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 4 momentin 10 kohdassa tarkoitettu vertailuarvon hallinnoija	5 000
Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 2 momentin 13 kohdassa tarkoitettu arvopaperistamisen tarkastaja	5 000
sijoituspalvelulain 5 luvun 7 §:ssä tarkoitettu kolmannen maan yritys, joka tarjoaa palveluja sivuliikettä peustamatta	3 210
virtuaalivaluutan tarjoaja	2 140

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoituspalvelulain (747/2012) 2 luvun 3 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1069/2017, seuraavasti:

2 luku

Oikeus tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa

3 §

Oheispalvelut ja oikeus tarjota raportointipalveluja

HE 29/2021 vp

Monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestämistä harjoittavan sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota raportointipalveluja säädetään EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 27 b artiklan 2 kohdassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 11.3.2021

Pääministeri

Sanna Marin

Valtiovarainministeri Matti Vanhanen

1.

Laki

kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (1070/2017) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 19 ja 21–24 kohta, 8–9 luku sekä 12 luvun 2 §:n 2 momentin 7 ja 8 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 2 §:n 1 momentin 19 ja 21–24 kohta laissa 295/2017,

muutetaan 1 luvun 1 § ja 2 §:n 1 momentin 20 ja 31 kohta, 2 luvun 1 §, 3 luvun 11 §:n 6 momentti, 5 luvun 4 §:n 2 momentti, III osan otsikko, 7 luvun 3 §:n 3 momentti, 12 luvun 2 §:n 3 momentin johdantokappale sekä 13 luvun 2 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 1 § ja 2 luvun 1 § osaksi laissa 295/2019 sekä 1 luvun 2 §:n 1 momentin 20 ja 31 kohta ja 7 luvun 3 §:n 3 momentti laissa 295/2019, sekä

lisätään 10 lukuun uusi 5 § ja 12 luvun 2 §:n 3 momenttiin uusi 5 a kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

1 luku

Soveltamisala ja määritelmät

Soveltamisala ja määritelmät

1 §

1 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan kaupankäynnin järjestämiseen rahoitusvälineillä ja rahoitusvälineiden kaupankäyntiin liittyvien tietojen julkistamiseen.

Tätä lakia sovelletaan pörssiä vastaavaan ulkomaiseen yhteisöön siten kuin 4 luvussa säädetään.

Lain 8 ja 9 lukua sovelletaan tässä laissa tarkoitettuun raportointipalvelun tarjoajaan.

Rahoitusvälineiden kaupankäyntiin liittyvien tietojen julkistamisesta ja kaupankäynnistä johdannaissopimuksilla säädetään lisäksi rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 600/2014, jäljempänä *EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetus*. EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksessa säädetään myös rahoitusvälineillä tehty-

Tätä lakia sovelletaan kaupankäynnin järjestämiseen rahoitusvälineillä ja rahoitusvälineiden kaupankäyntiin liittyvien tietojen julkistamiseen.

Tätä lakia sovelletaan pörssiä vastaavaan ulkomaiseen yhteisöön siten kuin 4 luvussa säädetään.

Rahoitusvälineiden kaupankäyntiin liittyvien tietojen julkistamisesta ja kaupankäynnistä johdannaissopimuksilla säädetään lisäksi rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 600/2014, jäljempänä *EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetus*. *Mainitussa* asetuksessa säädetään myös rahoitusvälineillä tehtyjen liiketoimien raportoin-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

jen liiketoimien raportoinnista toimivaltaiselle viranomaiselle ja syrjimättömästä pääsystä määrityspalveluihin ja vertailuarvoja koskeviin tietoihin.

nista toimivaltaiselle viranomaiselle, syrjimättömästä pääsystä määrityspalveluihin ja vertailuarvoja koskeviin tietoihin sekä raportointipalveluista.

2 §

2 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

19) **raportointipalvelulla** hyväksytyyn julkistamisjärjestelyn ylläpitoa, konsolidoitujen kaupankäyntitietojen ylläpitoa tai hyväksytyyn ilmoitusjärjestelmän ylläpitoa;

(kumotaan 19 kohta)

20) **raportointipalvelun tarjoajalla** suomalaista osakeyhtiötä tai eurooppayhtiölaissa (742/2004) tarkoitettua eurooppayhtiötä, jolla on tämän lain mukainen toimilupa hyväksytyyn julkistamisjärjestelyn, konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tai hyväksytyyn ilmoitusjärjestelmän ylläpitoon;

20) **raportointipalvelujen tarjoajalla** EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 2 artiklan 1 kohdan 36 a alakohdassa tarkoitettua henkilöä;

21) **hyväksytyyn julkistamisjärjestelyn tarjoajalla** edellä 20 kohdassa tarkoitettua yhtiötä, jolla on oikeus tarjota palvelua kauppajien tietojen julkistamiseksi sijoituspalvelun tarjoajan puolesta EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 20 ja 21 artiklan mukaisesti;

(kumotaan 21–24 kohta)

22) **konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajalla** edellä 20 kohdassa tarkoitettua yhtiötä, jolla on oikeus tarjota palvelua EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 6, 7, 10, 12, 13, 20 ja 21 artiklassa tarkoitetuilla rahoitusvälineillä tehtäviä kauppajien ilmoitusten keräämiseksi tässä laissa tarkoitettulta säännellyltä markkinalta, monenkeskiseltä kaupankäyntijärjestelmältä, organisoidulta kaupankäyntijärjestelmältä ja hyväksytyyn julkistamisjärjestelyn tarjoajalta sekä tietojen yhdistämiseksi sähköisesti ylläpidetyksi tietovirraksi, josta saa ajantasaisia hinta- ja määrätietoja rahoitusvälineestä;

23) **hyväksytyyn ilmoitusjärjestelmän tarjoajalla** edellä 20 kohdassa tarkoitettua yhtiötä, jolla on oikeus tarjota palvelua liiketoimia koskevien ilmoitusten antamiseksi Finanssi-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

valvonnalle, muulle ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle tai Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle sijoituspalvelun tarjoajan puolesta;

24) **ulkomaisella ETA-raportointipalvelun tarjoajalla** ulkomaista yritystä, jolla on muun ETA-valtion kuin Suomen toimivaltaisen viranomaisen myöntämä 8 luvun mukaista toimilupaa vastaava lupa raportointipalvelun tarjoamiseen;

31) *johdolla* sijoituspalvelun tarjoajan, pörssin tai raportointipalvelun tarjoajan hallitusta ja, jos yrityksellä on hallintoneuvosto, hallintoneuvostoa, toimitusjohtajaa sekä kaikkia toimitusjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivia, jotka ovat yrityksen ylimmissä johtotehtävissä tai tosiasiallisesti johtavat yrityksen toimintaa;

31) *johdolla* sijoituspalvelun tarjoajan tai pörssin hallitusta ja, jos yrityksellä on hallintoneuvosto, hallintoneuvostoa, toimitusjohtajaa sekä kaikkia *sellaisia* toimitusjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivia, jotka ovat yrityksen ylimmissä johtotehtävissä tai tosiasiallisesti johtavat yrityksen toimintaa;

2 luku

2 luku

Säännellyn markkinan ylläpitäminen**Säännellyn markkinan ylläpitäminen**

1 §

1 §

Säännellyn markkinan ylläpitämisen luvanvaraisuus ja muu sallittu toiminta

Säännellyn markkinan ylläpitämisen luvanvaraisuus ja muu sallittu toiminta

Säänneltyä markkinaa ei saa ylläpitää ilman valtiovarainministeriön myöntämää toimilupaa.

Pörssi saa säännellyn markkinan ylläpitämisen lisäksi ylläpitää monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää ja organisoitua kaupankäyntijärjestelmää, *ylläpitää raportointipalveluja* ja tarjota rahoitusvälineiden vaihdantaan ja säilytykseen liittyviä tietojenkäsittely- ja muita palveluja sekä arvopaperi-, johdannais- ja rahoitusmarkkinoiden kehittämiseen liittyviä koulutus- ja tiedotuspalveluja sekä harjoittaa muuta edellä tässä momentissa tarkoitettuun toimintaan läheisesti liittyvää toimintaa.

Pörssi saa toimia selvitysosapuolena sekä toimia tilinhoitajana sen mukaan kuin siitä säädetään arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa (348/2017).

Säänneltyä markkinaa ei saa ylläpitää ilman valtiovarainministeriön myöntämää toimilupaa.

Pörssi saa säännellyn markkinan ylläpitämisen lisäksi ylläpitää monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää ja organisoitua kaupankäyntijärjestelmää ja tarjota rahoitusvälineiden vaihdantaan ja säilytykseen liittyviä tietojenkäsittely- ja muita palveluja sekä arvopaperi-, johdannais- ja rahoitusmarkkinoiden kehittämiseen liittyviä koulutus- ja tiedotuspalveluja sekä harjoittaa muuta edellä tässä momentissa tarkoitettuun toimintaan läheisesti liittyvää toimintaa.

Pörssi saa toimia selvitysosapuolena sekä toimia tilinhoitajana *noudattaen* arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta *annettua lakia* (348/2017).

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

Pörssi ei saa harjoittaa muuta kuin tässä pykälässä tarkoitettua toimintaa.

Pörssin oikeudesta tarjota raportointipalveluja säädetään EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 27 b artiklan 2 kohdassa.

Pörssi ei saa harjoittaa muuta kuin tässä pykälässä tarkoitettua toimintaa.

3 luku

3 luku

Säännellyn markkinan toiminnan järjestäminen**Säännellyn markkinan toiminnan järjestäminen**

11 §

11 §

Kaupankäynnin keskeyttäminen tai lopettaminen

Kaupankäynnin keskeyttäminen tai lopettaminen

Pörssi voi pyytää Finanssivalvontaa vahvistamaan 1, 2 tai 4 momentissa tarkoitettua kaupankäynnin keskeytyspäätöksen. Finanssivalvonnan on tällaisen pyynnön saatuaan ilman aiheetonta viivytystä päätettävä, vahvistaako se pörssin tekemän kaupankäynnin keskeytyspäätöksen. Jos Finanssivalvonta päättää olla vahvistamatta pörssin tekemää päätöstä, pörssi on ilman aiheetonta viivytystä jatkettava kaupankäyntiä rahoitusvälineellä.

Pörssi voi pyytää Finanssivalvontaa vahvistamaan 1, 2 tai 4 momentissa tarkoitettua kaupankäynnin keskeytys- tai lopettamispäätöksen. Finanssivalvonnan on tällaisen pyynnön saatuaan ilman aiheetonta viivytystä päätettävä, vahvistaako se pörssin tekemää päätöksen. Jos Finanssivalvonta päättää olla vahvistamatta pörssin tekemää päätöstä, pörssi on ilman aiheetonta viivytystä jatkettava kaupankäyntiä rahoitusvälineellä.

5 luku

5 luku

Monenkeskiseen ja organisoituun kaupankäyntijärjestelmään sovellettavat vaatimukset**Monenkeskiseen ja organisoituun kaupankäyntijärjestelmään sovellettavat vaatimukset**

4 §

4 §

Eturistiriitojen hallinta ja järjestelmien luottavuus

Eturistiriitojen hallinta ja järjestelmien luottavuus

Monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestäjän on noudatettava mitä *tämän lain* 3 luvun 1 §:n 4 momentissa sekä 11, 17–20, 23 ja 28 §:ssä säädetään toiminnan järjestämisestä, järjestelmien häiriönsietokyvystä, kauppohen hintavaihtelurajoista ja sähköisestä kaupankäynnistä ja sillä on oltava sitä

Monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestäjän on noudatettava mitä 3 luvun 1 §:n 3 ja 4 momentissa sekä 11, 17–20, 23 ja 28 §:ssä säädetään toiminnan järjestämisestä, järjestelmien häiriönsietokyvystä, kauppohen hintavaihtelurajoista ja sähköisestä kau-

Voimassa oleva laki

varten käytössään kaikki tarvittavat tehokkaat järjestelmät, menettelyt ja järjestelyt.

Ehdotus

pankäynnistä ja sillä on oltava sitä varten käytössään kaikki tarvittavat tehokkaat järjestelmät, menettelyt ja järjestelyt.

III OSA

**KAUPANKÄYNNIN LÄPINÄKYVYYS
JA RAPORTOINTIPALVELUT**

7 luku

Rahoitusvälineiden kaupankäynnin läpinäkyvyysvaatimukset

3 §

Kauppojen sisäisen toteuttamisen keskeyttäminen ja kieltäminen

Jos Finanssivalvonta on vahvistanut 3 luvun 11 §:n 6 momentin mukaisesti pörssin tekemän rahoitusvälinettä koskevan kaupankäynnin keskeytyspäätöksen tai määrännyt 3 luvun 11 §:n 5 momentin mukaisesti pörssin keskeyttämään kaupankäynnin rahoitusvälineellä ja rahoitusväline on sisäisen toteuttamisen kohteena, sisäisen toteuttajan on keskeytettävä kaupankäynti kyseisellä rahoitusvälineellä.

8 luku

Oikeus tarjota raportointipalveluja

9 luku

Raportointipalvelun tarjoajan toiminnan järjestämistä koskevat vaatimukset

III OSA

KAUPANKÄYNNIN LÄPINÄKYVYYS

7 luku

Rahoitusvälineiden kaupankäynnin läpinäkyvyysvaatimukset

3 §

Kauppojen sisäisen toteuttamisen keskeyttäminen ja kieltäminen

Jos Finanssivalvonta on vahvistanut 3 luvun 11 §:n 6 momentin mukaisesti pörssin tekemän rahoitusvälinettä koskevan kaupankäynnin keskeytys- tai lopettamispäätöksen tai määrännyt 3 luvun 12 §:n 1 momentin mukaisesti pörssin keskeyttämään kaupankäynnin rahoitusvälineellä ja rahoitusväline on sisäisen toteuttamisen kohteena, sisäisen toteuttajan on keskeytettävä kaupankäynti kyseisellä rahoitusvälineellä.

(kumotaan 8 luku)

(kumotaan 9 luku)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 luku

10 luku

Valvonta, salassapitovelvollisuus ja erityiset toimivaltuudet

Valvonta, salassapitovelvollisuus ja erityiset toimivaltuudet

5 §

Raportointipalvelujen tarjoajien valvonta

Oikeudesta tarjota raportointipalveluja sekä raportointipalvelujen tarjoajien toiminnan järjestämistä koskevista vaatimuksista ja valvonnasta säädetään EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen IV a osastossa.

Jos Finanssivalvonnan tehtävänä on EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 27 b artiklan mukaisesti myöntää toimilupa raportointipalvelujen tarjoajalle ja valvoa sitä, Finanssivalvonnan on valvottava raportointipalvelujen tarjoajan toimintaa arvioidakseen, täytyvätkö kyseisessä asetuksessa tällaisen toiminnan harjoittamiselle asetetut edellytykset. Finanssivalvonnan on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet hankkiakseen näiden edellytysten täyttymisen arvioimiseksi tarvittavat tiedot.

Mitä 3 luvun 3 §:ssä säädetään rikkomuksista ilmoittamisesta, sovelletaan myös Finanssivalvonnan valvottavana olevaan raportointipalvelujen tarjoajaan.

12 luku

12 luku

Hallinnolliset seuraamukset

Hallinnolliset seuraamukset

2 §

2 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä olisivat 1 momentissa säädetyn lisäksi seuraavien säännösten ja päätösten rikkominen tai laiminlyönti:

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä olisivat 1 momentissa säädetyn lisäksi seuraavien säännösten ja päätösten rikkominen tai laiminlyönti:

7) 8 luvun 1, 14 ja 15 §:n säännökset oikeudesta tarjota raportointipalveluita;

(kumotaan 7 ja 8 kohta)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8) 9 luvun 1–10 §:n säännökset raportointipalvelun tarjoajan toiminnan järjestämistä koskevista vaatimuksista;

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä olisivat 1 ja 2 momentissa säädetyn lisäksi seuraavien EU:n rahoitusvälineiden markkinat asetuksen säännösten rikkominen tai laiminlyönti:

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ovat 1 ja 2 momentissa säädetyn lisäksi seuraavien EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen säännösten rikkominen tai laiminlyönti:

5 a) 27 b artiklan 1, 2 ja 4 kohdan säännökset raportointipalvelujen tarjoajien toimilupa-vaatimuksesta, 27 f artiklan 1–3 kohdan säännökset raportointipalvelujen tarjoajan ylintä hallintoelintä koskevista vaatimuksista, 27 g artiklan 1–5 kohdan säännökset hyväksytyyn julkistamisjärjestelyn toiminnan järjestämistä koskevista vaatimuksista ja 27 i artiklan 1–4 kohdan säännökset hyväksytyyn ilmoitusjärjestelmän toiminnan järjestämistä koskevistä vaatimuksista, jos raportointipalvelujen tarjoajaa koskee 27 b artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukainen poikkeus;

13 luku

Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset

2 §

Luvaton kaupankäynnin järjestäminen rahoitusvälineillä, organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäminen sekä raportointipalvelun tarjoaminen rahoitusvälineillä

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta harjoittaa pörssin toimintaa vastoin 2 luvun 1 §:ää taikka ylläpitää monenkeskistä tai organisoitua kaupankäyntijärjestelmää vastoin 5 luvun 1 §:n 1 momenttia taikka tarjoaa raportointipalvelua vastoin 8 luvun 1 tai 2 §:ää, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, luvattomasta kaupankäynnin järjestämisestä rahoitusvälineillä sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

13 luku

Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset

2 §

Luvaton kaupankäynnin järjestäminen rahoitusvälineillä

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta harjoittaa pörssin toimintaa vastoin 2 luvun 1 §:ää taikka ylläpitää monenkeskistä tai organisoitua kaupankäyntijärjestelmää vastoin 5 luvun 1 §:n 1 momenttia, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, luvattomasta kaupankäynnin järjestämisestä rahoitusvälineillä sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

HE 29/2021 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

2.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:n 2 momentin 6 ja 13 kohta ja 4 momentin 10 kohta, 5 §:n 10, 32 ja 33 kohta, 21 §:n otsikko sekä 4 ja 5 momentti, 24 §:n 5 momentti, 28 §:n 7 momentti, 32 a §:n 1 ja 2 momentti, 32 c §:n 1 momentti, 40 §:n 2 momentin 6 kohta, 41 §:n 3 momentti, 41 a §:n 12 momentti, 49 a §, 50 b §:n johdantokappale, 50 k § ja 53 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 4 §:n 2 momentin 6 kohta, 4 §:n 4 momentin 10 kohta, 5 §:n 32 kohta, 21 §:n otsikko sekä 4 ja 5 momentti ja 28 §:n 7 momentti laissa 1071/2017, 4 §:n 2 momentin 13 kohta ja 5 §:n 33 kohta laissa 1108/2018, 5 §:n 10 kohta, 32 a §:n 1 ja 2 momentti ja 40 §:n 2 momentin 6 kohta laissa 215/2019, 24 §:n 5 momentti, 49 a §, 50 b §:n johdantokappale ja 53 §:n 2 momentti laissa 1242/2011, 32 c §:n 1 momentti laissa 296/2019, 41 §:n 3 momentti laissa 1229/2018, 41 a §:n 12 momentti laissa 316/2020 sekä 50 k § laissa 1442/2016, sekä

lisätään 4 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 254/2013, 170/2014, 311/2015, 1055/2016, 352/2017, 1071/2017, 1108/2018, 215/2019 ja 296/2019, uusi 14 kohta, 26 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 170/2014, 611/2014, 311/2015, 1442/2016 ja 575/2017, uusi 9 momentti sekä 27 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 611/2014, 575/2017, 241/2018 ja 1108/2018, uusi 9 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Valvottavat

Valvottavat

Toimilupavalvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

Toimilupavalvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

6) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettussa laissa (1070/2017) tarkoitettua pörssiä ja raportointipalvelun tarjoajaa;

6) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettussa laissa (1070/2017) tarkoitettua pörssiä;

13) sellaista yleisestä arvopaperistamista koskevasta kehyksestä ja erityisestä kehyksestä yksinkertaiselle, läpinäkyvälle ja standardoidulle arvopaperistamiselle sekä direktiivien 2009/65/EY, 2009/138/EY ja 2011/61/EU ja asetusten (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/2402, jäljempänä *arvopaperistamisasetus*, 27 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua

13) sellaista yleisestä arvopaperistamista koskevasta kehyksestä ja erityisestä kehyksestä yksinkertaiselle, läpinäkyvälle ja standardoidulle arvopaperistamiselle sekä direktiivien 2009/65/EY, 2009/138/EY ja 2011/61/EU ja asetusten (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/2402, jäljempänä *arvopaperistamisasetus*, 27 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua yhteisöä, jolle on myönnetty *mainitun asetuksen* 28 artiklassa tarkoitettu toimilupa;

Voimassa oleva laki

yhteisöä, jolle on myönnetty arvopaperistamisasetuksen 28 artiklassa tarkoitettu toimilupa.

Ehdotus

14) sellaista rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 600/2014, jäljempänä **EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetus**, 2 artiklan 1 kohdan 34 alakohdassa tarkoitettua hyväksytyä julkistamisjärjestelyä ja 36 alakohdassa tarkoitettua hyväksytyä ilmoitusjärjestelmää, jolle Finanssivalvonta on myöntänyt toimiluvan ja jonka valvonnasta se vastaa mainitun asetuksen 27 b artiklan 1 kohdan toisen alakohdan perusteella.

Muulla valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

10) sellaista vertailuarvon hallinnoijaa, joka ei ole 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu toimilupavalvottava, jolle Finanssivalvonta on myöntänyt toimiluvan rahoitusvälineissä ja rahoitussopimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1011 (viitearvoasetus) 34 artiklan perusteella.

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

10) sitä, joka kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:n ja 8 luvun 18 §:n, sijoitusrahastolain 4 luvun 7 §:n, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:n, luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:n, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:n, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien val-

Muulla valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

10) sellaista vertailuarvon hallinnoijaa, joka ei ole 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu toimilupavalvottava ja jolle Finanssivalvonta on myöntänyt toimiluvan rahoitusvälineissä ja rahoitussopimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1011, jäljempänä **vertailuarvoasetus**, 34 artiklan perusteella.

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

10) sitä, joka kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:n, sijoitusrahastolain 4 luvun 7 §:n, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:n, luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:n, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:n, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:n, vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:n,

Voimassa oleva laki

vonnasta annetun lain 11 §:n, vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:n tai arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 909/2014, jäljempänä *EU:n arvopaperikeskusasetus*, nojalla on velvollinen tekemään Finanssivalvonnalle ilmoituksen osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ja luovutuksesta;

32) sellaista vertailuarvon hallinnoijaa, jonka Finanssivalvonta on rekisteröinyt viitearvoasetuksen 34 artiklan perusteella;

33) muuta henkilöä kuin 4 §:ssä tarkoitettua valvottavaa tai edellä 32 kohdassa tarkoitettua rekisteröitynyttä vertailuarvon hallinnoijaa, joka on velvollinen noudattamaan viitearvoasetusta;

21 §

Markkinoiden väärinkäyttöön ja viitearvoasetuksen valvontaan liittyvä erityinen tietojensaantioikeus

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada markkinoiden väärinkäyttöasetuksen ja viitearvoasetuksen valvonnan kannalta tarpeellisia vakiomuotoisia tietoja hyödykejohtannaisiin liittyvillä spot-markkinoilla toimivilta markkinaosapuolilta, raportteja liiketoimista sekä päästä suoraan kaupankävijöiden järjestelmiin.

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada tietoja kaikilta henkilöiltä, jotka osallistuvat vertailuarvon tarjontaan ja tietojen toimittamiseen sitä varten, myös palveluntarjoajilta, joille vertailuarvon tarjoamista koskevat tehtävät, palvelut tai toiminta on ulkoistettu viitearvoasetuksen 10 artiklassa säädetyllä tavalla, sekä heidän päämiehiltään, ja tarvittaessa kutsua tällainen henkilö kuultavaksi.

Ehdotus

*maksulaitoslain 21 a tai 21 c §:n taikka arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 909/2014, jäljempänä *EU:n arvopaperikeskusasetus*, nojalla on velvollinen tekemään Finanssivalvonnalle ilmoituksen osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ja luovutuksesta;*

32) sellaista vertailuarvon hallinnoijaa, jonka Finanssivalvonta on rekisteröinyt *vertailuarvoasetuksen* 34 artiklan perusteella;

33) muuta henkilöä kuin 4 §:ssä tarkoitettua valvottavaa tai *tämän momentin* 32 kohdassa tarkoitettua rekisteröitynyttä vertailuarvon hallinnoijaa, joka on velvollinen noudattamaan *vertailuarvoasetusta*;

21 §

*Markkinoiden väärinkäyttöön ja **vertailuarvoasetuksen** valvontaan liittyvä erityinen tietojensaantioikeus*

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada markkinoiden väärinkäyttöasetuksen ja *vertailuarvoasetuksen* valvonnan kannalta tarpeellisia vakiomuotoisia tietoja hyödykejohtannaisiin liittyvillä spot-markkinoilla toimivilta markkinaosapuolilta, raportteja liiketoimista sekä päästä suoraan kaupankävijöiden järjestelmiin.

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada tietoja kaikilta henkilöiltä, jotka osallistuvat vertailuarvon tarjontaan ja tietojen toimittamiseen sitä varten, myös palveluntarjoajilta, joille vertailuarvon tarjoamista koskevat tehtävät, palvelut tai toiminta on ulkoistettu *vertailuarvoasetuksen* 10 artiklan mukaisesti, sekä heidän päämiehiltään, ja tarvittaessa kutsua tällainen henkilö kuultavaksi.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

24 §

24 §

Tarkastusoikeus

Tarkastusoikeus

Euroopan valvontaviranomaisella on finanssimarkkinoita koskevissa Euroopan unionin direktiiveissä tarkoitetuissa tapauksissa Euroopan finanssivalvonta-asetusten mukaisesti oikeus osallistua tarkastukseen.

Euroopan valvontaviranomaisella on finanssimarkkinoita koskevissa Euroopan unionin *säädöksissä* tarkoitetuissa tapauksissa Euroopan finanssivalvonta-asetusten mukaisesti oikeus osallistua tarkastukseen.

26 §

26 §

Toimiluvan ja rekisteröitymisen peruuttaminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi

Toimiluvan ja rekisteröitymisen peruuttaminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi

Edellä 4 §:n 2 momentin 14 kohdassa tarkoitettujen toimilupavalvottavan toimiluvan peruuttamista koskevista edellytyksistä säädetään EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 27 e artiklan 1 kohdassa ja 27 f artiklan 4 kohdassa. Mainituissa säännöksissä tarkoitettuun Finanssivalvonnan päätökseen sovelletaan tämän pykälän 3 momenttia.

27 §

27 §

Toimiluvan ja rekisteröitymisen mukaisen toiminnan rajoittaminen

Toimiluvan ja rekisteröitymisen mukaisen toiminnan rajoittaminen

Finanssivalvonta voi rajoittaa määrääjäksi 4 §:n 2 momentin 14 kohdassa tarkoitettujen toimilupavalvottavan toimiluvan mukaista toimintaa, jos EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 27 e artiklassa säädetyt toimiluvan peruuttamista koskevat edellytykset täyttyvät.

28 §

28 §

Johdon toiminnan rajoittaminen

Johdon toiminnan rajoittaminen

Finanssivalvonta voi määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää henkilöä toimi-

Finanssivalvonta voi määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää henkilöä toimi-

Voimassa oleva laki

masta viitearvoasetuksessa tarkoitetun hallinnoijan tai valvotun tietolähteen hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana, jos tämä on rikkonut tai laiminlyönyt viitearvoasetuksen 42 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä.

32 a §

Omistusosuuden hankinnan kieltäminen

Finanssivalvonta voi saatuaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:ssä, sijoitusrahastolain 4 luvun 7 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmitymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a tai 21 c §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:ssä tai 8 luvun 18 §:ssä, EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kieltää mainituissa lainkohdissa tarkoitetun omistusosuuden hankkimisen luottolaitoksesta, sijoituspalveluyrityksestä, rahastoyhtiöstä, vaihtoehtorahastojen hoitajasta, säilytysyhteisöstä, erityisestä säilytysyhteisöstä, vakuutusyhtiöstä sekä niiden omistusyhteisöistä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisöstä, sähkörahayhteisöstä, maksulaitoksesta, pörssistä, pörssin omistusyhteisöstä, *raportointipalvelun tarjoajasta, raportointipalvelun tarjoajan omistusyhteisöstä*, arvopaperikeskuksesta, arvopaperikeskuksen omistusyhteisöstä, jos osuuden omistus vaarantaisi hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön terveiden ja huolellisten liiketapaperiaatteiden mukaisen toiminnan tai, jos hankinnan kohteena on vakuutusyhtiö, vakuutetut edut sillä perusteella, että on perusteltua aihetta epäillä:

1) ilmoitusvelvollisen mainetta tai taloudellisen aseman riittävyyttä;

Ehdotus

masta *vertailuarvo*asetuksessa tarkoitetun hallinnoijan tai valvotun tietolähteen hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana, jos tämä on rikkonut tai laiminlyönyt *mainitun asetuksen* 42 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä.

32 a §

Omistusosuuden hankinnan kieltäminen

Finanssivalvonta voi saatuaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:ssä, sijoitusrahastolain 4 luvun 7 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmitymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a tai 21 c §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:ssä, EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kieltää mainituissa lainkohdissa tarkoitetun omistusosuuden hankkimisen luottolaitoksesta, sijoituspalveluyrityksestä, rahastoyhtiöstä, vaihtoehtorahastojen hoitajasta, säilytysyhteisöstä, erityisestä säilytysyhteisöstä, vakuutusyhtiöstä sekä niiden omistusyhteisöistä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisöstä, sähkörahayhteisöstä, maksulaitoksesta, pörssistä, pörssin omistusyhteisöstä, arvopaperikeskuksesta *tai* arvopaperikeskuksen omistusyhteisöstä, jos osuuden omistus vaarantaisi hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön terveiden ja huolellisten liiketapaperiaatteiden mukaisen toiminnan tai, jos hankinnan kohteena on vakuutusyhtiö, vakuutetut edut, sillä perusteella, että on perusteltua aihetta epäillä:

1) ilmoitusvelvollisen mainetta tai taloudellisen aseman riittävyyttä;

Voimassa oleva laki

2) hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön johdon luotettavuuden tai sopivuuden taikka muiden toimilupaedellytysten vaarantumista hankinnan johdosta;

3) hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön vakavaraisuuden, valvonnan ja siihen liittyvän viranomaisten tietojenvaihdon edellytysten vaarantumista hankinnan johdosta; tai

4) hankinnan liittymistä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen.

Finanssivalvonta voi kieltää 1 momentissa tarkoitetun hankinnan myös, jos se ei ole saanut 32 b §:n 2 momentin mukaisen käsittelyajan kuluessa mainitussa momentissa tarkoitettuja lisätietoja taikka luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:n 6 momentissa, sijoitusrahastolain 4 luvun 7 §:n 6 momentissa, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:n 5 momentissa, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:n 6 momentissa, maksulaitoslain 21 a §:n 6 momentissa tai 21 c §:ssä, vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:n 6 momentissa tai rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 600/2014 täytäntöönpanoasetuksessa tarkoitettuja tietoja tai selvityksiä. Finanssivalvonta voi niin ikään kieltää 1 momentissa tarkoitetun hankinnan, jos se ei ole saanut kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:n 5 momentissa tai 8 luvun 18 §:n 5 momentissa taikka EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tarkoitettuja selvityksiä kahden kuukauden kuluessa omistusoisuuden hankintaa koskevan ilmoituksen vastaanottamisesta. Finanssivalvonta voi lisäksi kieltää hankinnan, jos se ei ole saanut 32 b §:n 1 momentissa tarkoitettuja vaadittavia selvityksiä 60 arkipäivän kuluessa siitä, kun se lähetti ilmoitusvelvolliselle tiedon puuttuvista selvityksistä.

Ehdotus

2) hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön johdon luotettavuuden tai sopivuuden taikka muiden toimilupaedellytysten vaarantumista hankinnan johdosta;

3) hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön vakavaraisuuden, valvonnan ja siihen liittyvän viranomaisten tietojenvaihdon edellytysten vaarantumista hankinnan johdosta; tai

4) hankinnan liittymistä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen.

Finanssivalvonta voi kieltää 1 momentissa tarkoitetun hankinnan myös, jos se ei ole saanut 32 b §:n 2 momentin mukaisen käsittelyajan kuluessa mainitussa momentissa tarkoitettuja lisätietoja taikka luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:n 6 momentissa, sijoitusrahastolain 4 luvun 7 §:n 6 momentissa, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:n 5 momentissa, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:n 6 momentissa, maksulaitoslain 21 a §:n 6 momentissa tai 21 c §:ssä, vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:n 6 momentissa tai EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen täytäntöönpanoasetuksessa tarkoitettuja tietoja tai selvityksiä. Finanssivalvonta voi niin ikään kieltää 1 momentissa tarkoitetun hankinnan, jos se ei ole saanut kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:n 5 momentissa taikka EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tarkoitettuja selvityksiä kahden kuukauden kuluessa omistusoisuuden hankintaa koskevan ilmoituksen vastaanottamisesta. Finanssivalvonta voi lisäksi kieltää hankinnan, jos se ei ole saanut tämän lain 32 b §:n 1 momentissa tarkoitettuja vaadittavia selvityksiä 60 arkipäivän kuluessa siitä, kun se lähetti ilmoitusvelvolliselle tiedon puuttuvista selvityksistä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

32 c §

32 c §

*Osakkeisiin ja osuuksiin perustuvien oikeuksien rajoittaminen**Osakkeisiin ja osuuksiin perustuvien oikeuksien rajoittaminen*

Finanssivalvonta voi kieltää osakkeiden tai osuuksien omistajalta oikeuden äänivallan käyttöön luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä, vaihtoehtorahastojen hoitajassa, säilytisyhteisössä, erityisessä säilytisyhteisössä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisössä, sähkörahayhteisössä, vakuutusyhtiössä sekä niiden omistusyhteisöissä, pörssissä, pörssin omistusyhteisössä, *raportointipalvelun tarjoajassa, raportointipalvelun tarjoajan omistusyhteisössä*, arvopaperikeskuksessa ja arvopaperikeskuksen omistusyhteisössä, enintään yhden vuoden ajaksi kerrallaan, jos:

1) osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ei ole tehty luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:ssä, sijoitusrahastolain 4 luvun 7 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:ssä tai 8 luvun 18 §:ssä, EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta;

2) osakkeet tai osuudet on hankittu Finanssivalvonnan 32 a §:ssä tarkoitettua kiellosta huolimatta; tai

3) *edellä* 1 kohdassa mainituissa lainkohdissa säädetyn omistusrajan saavuttanut tai ylittänyt omistus vaarantaa 32 a §:ssä tarkoitettulla tavalla kohdeyrityksen tai kohdeyhteisön terveiden ja huolellisten liiketapaperiaatteiden mukaisen toiminnan tai, jos kohdeyritys on vakuutusyhtiö, vakuutetut edut.

Finanssivalvonta voi kieltää osakkeiden tai osuuksien omistajalta oikeuden äänivallan käyttöön luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä, vaihtoehtorahastojen hoitajassa, säilytisyhteisössä, erityisessä säilytisyhteisössä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisössä, sähkörahayhteisössä, vakuutusyhtiössä sekä niiden omistusyhteisöissä, pörssissä, pörssin omistusyhteisössä, arvopaperikeskuksessa ja arvopaperikeskuksen omistusyhteisössä, enintään yhden vuoden ajaksi kerrallaan, jos:

1) osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ei ole tehty luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:ssä, sijoitusrahastolain 4 luvun 7 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:ssä, EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta;

2) osakkeet tai osuudet on hankittu Finanssivalvonnan 32 a §:ssä tarkoitettua kiellosta huolimatta; tai

3) 1 kohdassa mainituissa lainkohdissa säädetyn omistusrajan saavuttanut tai ylittänyt omistus vaarantaa 32 a §:ssä tarkoitettulla tavalla kohdeyrityksen tai kohdeyhteisön terveiden ja huolellisten liiketapaperiaatteiden mukaisen toiminnan tai, jos kohdeyritys on vakuutusyhtiö, vakuutetut edut.

40 §

40 §

*Seuraamusmaksu**Seuraamusmaksu*

Voimassa oleva laki

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

6) viitearvoasetuksen 4–16 artiklan säännöksiä vertailuarvojen koskemattomuudesta ja luotettavuudesta, 21–26 artiklan säännöksiä kriittisistä, merkittävistä sekä muista kuin merkittävistä vertailuarvoista, 27 artiklan säännöksiä vertailuarvoselvityksestä, 28 artiklan säännöksiä vertailuarvon muutoksista ja lakkaamisesta, 29 artiklan säännöksiä vertailuarvon käytöstä sekä 34 artiklan säännöksiä hallinnoijan toimiluvasta ja rekisteröinnistä;

41 §

Seuraamusmaksun määrääminen

Sen lisäksi, mitä edellä 2 momentissa säädetään, jos kyse on viitearvoasetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon myös menettelyn vaikutus reaalityönteeseen. Jos kyse on arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla ottamisen yhteydessä julkaistavasta esitteestä ja direktiivin 2003/71/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1129, jäljempänä *esiteasetus*, rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon myös vaikutus ei-ammattimaisten asiakkaiden asemaan.

41 a §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

Jos 10 momentissa tarkoitettu seuraamusmaksu koskee viitearvoasetuksen 11 artiklan 1 kohdan d alakohdan tai 4 kohdan rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seura-

Ehdotus

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

6) *vertailuarvoasetuksen* 4–16 artiklan säännöksiä vertailuarvojen koskemattomuudesta ja luotettavuudesta, 21–26 artiklan säännöksiä kriittisistä, merkittävistä sekä muista kuin merkittävistä vertailuarvoista, 27 artiklan säännöksiä vertailuarvoselvityksestä, 28 artiklan säännöksiä vertailuarvon muutoksista ja lakkaamisesta, 29 artiklan säännöksiä vertailuarvon käytöstä sekä 34 artiklan säännöksiä hallinnoijan toimiluvasta ja rekisteröinnistä;

41 §

Seuraamusmaksun määrääminen

Sen lisäksi, mitä edellä 2 momentissa säädetään, jos kyse on *vertailuarvoasetuksen* rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon myös menettelyn vaikutus reaalityönteeseen. Jos kyse on arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla ottamisen yhteydessä julkaistavasta esitteestä ja direktiivin 2003/71/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1129, jäljempänä *esiteasetus*, rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon myös vaikutus ei-ammattimaisten asiakkaiden asemaan.

41 a §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

Jos 10 momentissa tarkoitettu seuraamusmaksu koskee *vertailuarvoasetuksen* 11 artiklan 1 kohdan d alakohdan tai 4 kohdan rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seura-

Voimassa oleva laki

musmaksu saa olla enintään joko kaksi prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 250 000 euroa sen mukaan, kumpi on suurempi. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 100 000 euroa.

49 a §

Ilmoitus Euroopan valvontaviranomaiselle ratkaisusuosituksia antavista toimielimistä

Finanssivalvonnan on finanssimarkkinoita koskevissa Euroopan unionin direktiiveissä tarkoitetuissa tapauksissa ilmoitettava asianomaiselle Euroopan valvontaviranomaiselle Suomessa käytössä olevat menettelyt, joilla valvottavien ja muiden finanssimarkkinoilla toimivien asiakkaat voivat saattaa finanssimarkkinoita koskevien lakien soveltamista koskevat yksittäiset erimielisyydet ratkaisusuosituksia antavien riippumattomien toimielinten käsiteltäviksi.

50 b §

Erimielisyyden saattaminen Euroopan valvontaviranomaisen käsiteltäväksi

Finanssivalvonta voi finanssimarkkinoita koskevissa Euroopan unionin direktiiveissä tarkoitetuissa tapauksissa Euroopan finanssivalvonta-asetusten mukaisesti saattaa Euroopan valvontaviranomaisen käsiteltäväksi Finanssivalvonnan ja ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen välille syntyneen erimielisyyden, joka koskee:

50 k §

Toiminta viitearvoasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena

Finanssivalvonta toimii *rahoitusvälineissä ja rahoitussopimuksissa vertailuarvoina tai*

Ehdotus

musmaksu saa olla enintään joko kaksi prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 250 000 euroa sen mukaan, kumpi on suurempi. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 100 000 euroa.

49 a §

Ilmoitus Euroopan valvontaviranomaiselle ratkaisusuosituksia antavista toimielimistä

Finanssivalvonnan on finanssimarkkinoita koskevissa Euroopan unionin *säädöksissä* tarkoitetuissa tapauksissa ilmoitettava asianomaiselle Euroopan valvontaviranomaiselle Suomessa käytössä olevat menettelyt, joilla valvottavien ja muiden finanssimarkkinoilla toimivien asiakkaat voivat saattaa finanssimarkkinoita koskevien lakien soveltamista koskevat yksittäiset erimielisyydet ratkaisusuosituksia antavien riippumattomien toimielinten käsiteltäviksi.

50 b §

Erimielisyyden saattaminen Euroopan valvontaviranomaisen käsiteltäväksi

Finanssivalvonta voi finanssimarkkinoita koskevissa Euroopan unionin *säädöksissä* tarkoitetuissa tapauksissa Euroopan finanssivalvonta-asetusten mukaisesti saattaa Euroopan valvontaviranomaisen käsiteltäväksi Finanssivalvonnan ja ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen välille syntyneen erimielisyyden, joka koskee:

50 k §

Toiminta vertailuarvoasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena

Finanssivalvonta toimii *vertailuarvoasetuksen 40 artiklan 2 kohdassa* tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1011 (viitearvoasetus) 40 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

53 §

53 §

Valvontayhteistyöstä kieltäytyminen

Valvontayhteistyöstä kieltäytyminen

Finanssivalvonnan on ilmoitettava kieltäytymisestä ja sen perusteista pyynnön esittäneelle viranomaiselle sekä finanssimarkkinoita koskevissa Euroopan unionin direktiiveissä tarkoitetuissa tapauksissa myös asianomaiselle Euroopan valvontaviranomaiselle.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava kieltäytymisestä ja sen perusteista pyynnön esittäneelle viranomaiselle sekä finanssimarkkinoita koskevissa Euroopan unionin säädöksissä tarkoitetuissa tapauksissa myös asianomaiselle Euroopan valvontaviranomaiselle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

3.

Laki

rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 1 luvun 4 §:n 1 momentin 15 kohta, 2 luvun 1 §:n 1 momentti ja 8 luvun 11 §, sellaisena kuin niistä on 2 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 573/2019, sekä

lisätään 1 luvun 4 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1089/2017 ja 573/2019, uusi 14 a kohta ja 9 lukuun uusi 3 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset

Yleiset säännökset

4 §

4 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

15) Euroopan valvontaviranomaisilla Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1093/2010 tarkoitettua Euroopan pankkiviranomaista, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/77/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1095/2010 tarkoitettua Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaista ja Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1094/2010 tarkoitettua Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaista;

14 a) Euroopan pankkivalvonta-asetuksella Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta annetua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1093/2010;

15) Euroopan pankkiviranomaisella Euroopan pankkivalvonta-asetuksessa tarkoitettua Euroopan pankkiviranomaista;

2 luku

2 luku

Riskiarvio

Riskiarvio

1 §

1 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*Kansallinen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvio**Kansallinen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvio*

Sisäministeriö ja valtiovarainministeriö toimivat kansallisina viranomaisina, jotka sovitavat yhteen kansallisen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvion laadintaa. Sisäministeriö vastaa kansallisen terrorismin rahoittamisen ja valtiovarainministeriö rahanpesun rahoittamisen riskiarvion laadinnasta. Riskiarviossa on tunnistettava ja arvioitava Suomen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskejä sekä otettava huomioon Euroopan komission, jäljempänä *komissio*, laatima Euroopan unionin laajuinen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvio. Kansallista riskiarviota on päivitettävä säännöllisesti, ja se on toimitettava komission, Euroopan valvontaviranomaisten ja muiden jäsenvaltioiden saataville.

Sisäministeriö ja valtiovarainministeriö toimivat kansallisina viranomaisina, jotka sovitavat yhteen kansallisen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvion laadintaa. Sisäministeriö vastaa kansallisen terrorismin rahoittamisen ja valtiovarainministeriö rahanpesun rahoittamisen riskiarvion laadinnasta. Riskiarviossa on tunnistettava ja arvioitava Suomen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskejä sekä otettava huomioon Euroopan komission, jäljempänä *komissio*, laatima Euroopan unionin laajuinen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvio. Kansallista riskiarviota on päivitettävä säännöllisesti, ja se on toimitettava komission, Euroopan *pankkiviranomaisen* ja muiden jäsenvaltioiden saataville.

8 luku

8 luku

Hallinnolliset seuraamukset**Hallinnolliset seuraamukset**

11 §

11 §

Luotto- tai rahoituslaitokselle määrätyistä seuraamuksista ilmoittaminen Euroopan valvontaviranomaiselle

Luotto- tai rahoituslaitokselle määrätyistä seuraamuksista ilmoittaminen Euroopan pankkiviranomaiselle

Finanssivalvonnan on toimitettava *asianomaiselle* Euroopan valvontaviranomaiselle:

Finanssivalvonnan on toimitettava Euroopan *pankkiviranomaiselle*:

1) tieto tässä luvussa tarkoitettusta luotto- tai rahoituslaitokselle määrätystä ja julkistetusta seuraamuksesta samanaikaisesti, kun seuraamus julkistetaan sekä tieto mahdollisesta muutoksenhausta ja sen lopputuloksesta;

1) tieto tässä luvussa tarkoitettusta luotto- tai rahoituslaitokselle määrätystä ja julkistetusta seuraamuksesta samanaikaisesti, kun seuraamus julkistetaan sekä tieto mahdollisesta muutoksenhausta ja sen lopputuloksesta;

2) vuosittain yhdistelmätiedot kunakin vuonna määrätyistä tämän luvun mukaisista luotto- tai rahoituslaitoksille määrätyistä seuraamuksista.

2) vuosittain yhdistelmätiedot kunakin vuonna määrätyistä tämän luvun mukaisista luotto- tai rahoituslaitoksille määrätyistä seuraamuksista.

Mitä 1 momentissa säädetään seuraamuksesta, sovelletaan myös 7 luvun 4–7 §:ssä tarkoitettuun päätökseen.

Mitä 1 momentissa säädetään seuraamuksesta, sovelletaan myös 7 luvun 4–7 §:ssä tarkoitettuun päätökseen.

Voimassa oleva laki

Aluehallintoviraston on toimitettava Finanssivalvonnalle 1 ja 2 momentissa tarkoitetut tiedot, jotka koskevat rahoituspalveluja tarjoavia yrityksiä. Finanssivalvonnan on toimitettava tiedot edelleen Euroopan valvontaviranomaiselle.

9 luku

Erinäiset säännökset

Ehdotus

Aluehallintoviraston on toimitettava Finanssivalvonnalle 1 ja 2 momentissa tarkoitetut tiedot, jotka koskevat rahoituspalveluja tarjoavia yrityksiä. Finanssivalvonnan on toimitettava tiedot edelleen Euroopan pankkiviranomaiselle.

9 luku

Erinäiset säännökset

3 a §

Yhteistyö Euroopan pankkiviranomaisen kanssa

Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämiseen liittyvistä Euroopan pankkiviranomaisen tehtävistä ja niihin liittyvistä valvontaviranomaisten velvollisuuksista säädetään Euroopan pankkivalvonta-asetuksen 9 a artiklassa ja Euroopan pankkiviranomaisen tutkintapyyntöistä valvontaviranomaisille 9 b artiklassa.

—
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
—

4.

Laki

Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain (879/2008) 5 §:n 1 momentti ja 6 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 5 §:n 1 momentti laissa 1076/2017 ja 6 §:n 1 momentti laissa 575/2019, seuraavasti:

HE 29/2021 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

5 §

Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu

Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu

Edellä 4 §:ssä tarkoitetun suhteellisen valvontamaksun lisäksi maksettavan perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Edellä 4 §:ssä tarkoitetun suhteellisen valvontamaksun lisäksi maksettavan perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001) tarkoitettu liikepankki, säästöpankkilaissa (1502/2001) tarkoitettu säästöpankkiosakeyhtiö sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (423/2013) tarkoitettu osuuspankkiosakeyhtiö	6 420
muu luottolaitos	2 140
lisämaksu luottolaitokselle, jonka palkkiotuottojen määrä on suurempi kuin rahoituskate	9 630
maksulaitos	2 140
vakuutusyhtiö	6 420
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu erillisyyhtiö	2 140
vakuutusyhdistys	1 070
eläkesäätiö ja eläkekassa	1 284
muu vakuutuskassa kuin eläkekassa	856
työttömyyskassa	6 420
Maatalousyrittäjien eläkelaitos, Merimieseläkekassa, työttömyysvakuutusrahasto ja Koulutusrahasto	6 420
Tapaturmavakuutuskeskus, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus ja työttömyyskassojen tukikassa	1 284
valtion eläkerahasto, Keva-niminen eläkelaitos ja kirkon eläkerahasto	16 050
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	3 210
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan I sivuliike	2 140
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan II sivuliike	3 210
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan III sivuliike	4 301
rahastoyhtiö	4 280
vaihtoehtorahastojen hoitajan toimiluvan saanut yhteisö	4 280
yhteisö, jolla on vaihtoehtorahastojen hoitajan ja rahastoyhtiön toimiluvat	6 420
yhteisö, jolla on rahastoyhtiön toimilupa ja joka on rekisteröitymisvelvollinen vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain nojalla	4 815

HE 29/2021 vp

muu sijoituspalveluyritys kuin sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 3–5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	6 420
sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 3–6 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	1 070
ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike	2 140
kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike	3 210
ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	1 070
ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike	2 140
ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike	2 140
kolmanteen maahan sijoittautuneen vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike	3 210
kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliike	3 210
<i>sellainen rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 600/2014, jäljempänä EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetus, tarkoitettu raportointipalvelujen tarjoaja, jota Finanssivalvonta valvoo mainitun asetuksen 27 b artiklan 1 kohdan toisen alakohdan nojalla</i>	10 700

6 §

Muun maksuvelvollisen perusmaksu

Muun kuin 4 §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisen perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

6 §

Muun maksuvelvollisen perusmaksu

Muun kuin 4 §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisen perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu arvopaperikeskus	278 200
luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta annetussa laissa(1199/2014) tarkoitettu vanha talletussuojarahasto	12 840
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu vakuusrahasto	2 140
maksulaitoslain 7, 7 a ja 7 b §:ssä tarkoitettuja palveluja tarjoava oikeushenkilö	1 070
maksulaitoslain 7, 7 a ja 7 b §:ssä tarkoitettuja palveluja tarjoava luonnollinen henkilö	214
sijoituspalvelulaissa tarkoitettu sijoittajien korvausrahasto	3 210
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukaisesti rekisteröitymisvelvollinen vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla ei ole rahastoyhtiön toimilupaa	1 070

HE 29/2021 vp

vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 10 luvun 2 §:n 3 momentin mukaisella poikkeusluvalla toimiva	2 140
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu säilytysyhteisö	3 210
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu säilytysyhteisö	3 210
yhteisö, joka on sijoitusrahastolain ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukainen säilytysyhteisö	5 350
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu erityinen säilytysyhteisö	2 140
talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	6 420
luottolaitoksen ja vakuutusyhtiön omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa(699/2004) tarkoitettujen ryhmittymän omistusyhteisö	10 700
pörssin ja arvopaperikeskuksen omistusyhteisö	10 700
sijoituspalveluyrityksen ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö	1 070
vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusmeklari ja sivutoiminen vakuutusmeklari	1 070 ja 193 euron korotus jokaista vakuutusmeklariyrityksen tai yksityisen elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaa valvontamaksun määräämisvuotta edeltävän vuoden päättyessä rekisteröityä vakuutusmeklaria kohden
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu tilinhoitaja	6 420
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu keskusvastapuoli	160 500
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu selvitysosapuoli	12 840
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 3 luvun 3 §:n 4 momentissa tarkoitettu selvitysrahasto ja 6 luvun 9 §:ssä tarkoitettu kirjausrahasto	2 140
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	16 585 ja 17 120 euron korotus, jos osakkeelle on EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 2 artiklan 17 kohdassa tarkoitettut likvidit markkinat
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa	13 375
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija, jos kysymyksessä on tämän lain 4 §:ssä tarkoitettu	11 235 ja 11 770 euron korotus, jos osakkeelle on kaupankäynnistä EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 2 artiklan

HE 29/2021 vp

maksuvelvollinen tai jos liikkeeseenlaskijan kotipaikka ei ole Suomessa	17 kohdassa tarkoitetut likvidit markkinat
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	3 210
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema muu arvopaperi kuin osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa	3 210
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa hakemuksesta olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	4 280
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa hakemuksesta olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	1 070
asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 6 §:n mukaisesti rekisteröity suomalainen luotonvälittäjä, joka ei toimi minkään luotonantajan asiamiehenä	1 200
Eläketurvakeskus	10 700
liikennevahinkolautakunta ja potilasvahinkolautakunta	1 070
Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 26 kohdassa tarkoitettu toimintayksikkö	19 260
ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitetun ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliike	1 070
eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa tarkoitettu sellainen ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike	1 070
kolmannen maan luottolaitoksen edustusto	1 070
vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusedustaja ja sivutoiminen vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike	321
markkinarakennetoimija-asetuksen 2 artiklan 8 kohdassa tarkoitettu finanssialalla toimiva vastapuoli, 9 kohdassa tarkoitettu finanssialan ulkopuolinen vastapuoli ja 10 kohdassa tarkoitettu eläkejärjestelmä, jonka kotivaltio on Suomessa	10 700
asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 2 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettu ulkomainen luotonvälittäjä, jolla on Suomessa sivuliike	400

HE 29/2021 vp

joukkorahoituslaissa tarkoitettu joukkorahoituksen välittäjä	2 140
joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetussa laissa tarkoitettu rekisteröity edustaja	2 140
<i>Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 2 momentin 14 kohdassa tarkoitettu hyväksytty julkistamisjärjestely tai hyväksytty ilmoitusjärjestelmä</i>	10 700
Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 32 kohdassa tarkoitettu vertailuarvon hallinnoija	3 000
Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 4 momentin 10 kohdassa tarkoitettu vertailuarvon hallinnoija	5 000
Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 2 momentin 13 kohdassa tarkoitettu arvopaperistamisen tarkastaja	5 000
sijoituspalvelulain 5 luvun 7 §:ssä tarkoitettu kolmannen maan yritys, joka tarjoaa palveluja sivuliikettä perustamatta	3 210
virtuaalivaluutan tarjoaja	2 140

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

5.

Laki

sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoituspalvelulain (747/2012) 2 luvun 3 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1069/2017, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 luku

2 luku

Oikeus tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa

Oikeus tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa

3 §

3 §

Oheispalvelut ja oikeus tarjota raportointipalveluja

Oheispalvelut ja oikeus tarjota raportointipalveluja

Sijoituspalveluyritys, joka harjoittaa monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestämistä, saa lisäksi ylläpitää ja tarjota kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 19 kohdassa tarkoitettuja raportointipalveluja.

Monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestämistä harjoittavan sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota raportointipalveluja säädetään EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 27 b artiklan 2 kohdassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
